

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра бухгалтерського обліку та консалтингу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА "ОБЛІК І АУДИТ"

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему

**ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

здобувача Блаженко Єлизавети Олександрівни _____

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кругла М.М. _____

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

В.о. завідувача кафедри: к.е.н., доцент Цятковська О.В.

Київ – 2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 106 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 94 сторінках друкованого тексту. Робота містить 20 таблиць, 22 рисунки, список використаних джерел з 68 найменувань, додатки.

«Облік та аналіз фінансових результатів діяльності підприємства»

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових результатів діяльності підприємства, їх облік і аналіз.

Предметом дослідження є теоретичні, організаційні, методичні та практичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

Мета і завдання дослідження. *Метою* кваліфікаційної магістерської роботи є узагальнення організаційно-методичних засад обліку й аналізу фінансових результатів підприємства та обґрунтування напрямів їх удосконалення.

Відповідно до поставленої мети визначені такі *завдання*:

- у розділі 1 сформулювати теоретичні засади обліку фінансових результатів, а саме: дослідити економічну сутність фінансових результатів діяльності підприємства; узагальнити класифікацію доходів, витрат та фінансових результатів; проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів підприємства;
- у розділі 2 дослідити методику обліку фінансових результатів діяльності підприємства шляхом узагальнення положень облікової політики в частині фінансових результатів; вивчення порядку документування операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства та їх відображення в системі рахунків та у фінансовій звітності, навести рекомендації з удосконалення;
- у розділі 3 розглянути порядок організації аналізу фінансових результатів підприємства; на фактичних показниках діяльності підприємства

провести аналіз динаміки та структури фінансових результатів, показників рентабельності підприємства з метою виявлення шляхів їх підвищення й розробки пропозицій для підприємства.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у вивченні та узагальненні засад із організації та методики обліку й аналізу фінансових результатів та розробці пропозицій для підприємства щодо повноти та своєчасності відображення в системі обліку фінансових результатів; порівнянні формату звіту про фінансові результати в міжнародній та вітчизняній практиках; вивченні питань аналізу динаміки і структури фінансових результатів та показників рентабельності. Розроблено практичні рекомендації для компанії щодо вдосконалення наказу про облікову політику та організації документообігу щодо фінансових результатів, покращення організації і ведення обліку, застосування комплексного аналізу та визначення шляхів підвищення рентабельності компанії.

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2024.

Рік захисту роботи: 2024.

Ключові слова: доходи, витрати, фінансові результати діяльності підприємства, організація та методика обліку фінансових результатів діяльності, аналіз, динаміка та структура фінансових результатів, рентабельність.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Економічна сутність фінансових результатів діяльності підприємства	6
1.2 Класифікація доходів, витрат та фінансових результатів	11
1.3 Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів підприємства	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	27
2.1 Формування облікової політики в частині фінансових результатів	27
2.2 Документування операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства	36
2.3 Аналітичний та синтетичний облік фінансових результатів підприємства ...	45
2.4 Порядок відображення фінансових результатів у фінансовій звітності	59
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	66
3.1 Організація аналізу фінансових результатів підприємства	66
3.2 Аналіз динаміки та структури фінансових результатів підприємства	71
3.3 Аналіз показників рентабельності підприємства та виявлення шляхів їх підвищення	82
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	97
ДОДАТКИ	107

ВСТУП

Актуальність теми. Правильне визначення фінансового результату діяльності компанії, його облік та аналіз є важливим як для самої компанії, так і для держави. Для держави позитивним буде отримання компанією прибутку, оскільки таким чином буде зміцнення державного бюджету завдяки сплаті податку на прибуток компанією, і тим самим буде здійснено перерозподіл прибутку, що є важливим у сучасних умовах ринкової економіки. Підприємство може отримати прибуток чи збиток в результаті його діяльності, тому потрібно правильно організувати та вести облік усіх доходів та витрат, щоб у кінці звітного періоду отримати відповідний фінансовий результат. Аналіз цих результатів дозволить компанії дослідити чи приносить її діяльність прибуток, чи ні, а також дозволить контролювати та прогнозувати отримання позитивного результату для компанії. Проте на сьогодні більшість питань залишаються не вирішеними, тому тема дослідження є та залишається актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади та проблеми обліку фінансових результатів діяльності досліджували такі вітчизняні вчені: Вакульчик О. М., Ганін В. І., Іщенко Н. А., Коваль Л. В., Колісник О. П., Мелень О. В., Піскун А. В., Степаненко О. І. Дослідженням організації обліку та його удосконаленням займалися такі науковці: Будько О. В., Даньків Й. Я., Ліхоносова Г. С., Назаренко О. В., Назарова Г. Б., Онищенко О. В. Методичні та теоретичні аспекти аналізу фінансових результатів діяльності вивчали: Глушко А. Д., Івахненков С. В., Назаренко І. М., Полятикіна Л. І., Проскуріна Н. М., Томчук О. Ф. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами досліджували: Куцик П. О., Воронко Р. М., Редченко К. І., Пеняк Ю. С. А також Бондаренко О. М., Мулик Т. О., Побережна Н. М., Славінський В. І. вивчали відображення фінансових результатів у фінансовій звітності.

Мета дослідження. Узагальнення організаційно-методичних засад обліку й аналізу фінансових результатів підприємства та обґрунтування напрямів їх удосконалення.

Відповідно до поставленої мети визначені такі *завдання*:

- у розділі 1 сформулювати теоретичні засади обліку фінансових результатів, а саме: дослідити економічну сутність фінансових результатів діяльності підприємства; узагальнити класифікацію доходів, витрат та фінансових результатів; проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів підприємства;
- у розділі 2 дослідити методику обліку фінансових результатів діяльності підприємства шляхом узагальнення положень облікової політики в частині фінансових результатів; вивчення порядку документування операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства та їх відображення в системі рахунків та у фінансовій звітності, навести рекомендації з удосконалення;
- у розділі 3 розглянути порядок організації аналізу фінансових результатів підприємства; на фактичних показниках діяльності підприємства провести аналіз динаміки та структури фінансових результатів, показників рентабельності підприємства з метою виявлення шляхів їх підвищення й розробки пропозицій для підприємства.

Об'єкт дослідження. Процес формування фінансових результатів діяльності підприємства, їх облік і аналіз.

Предмет дослідження. Теоретичні, організаційні, методичні та практичні аспекти обліку та аналізу фінансових результатів підприємства.

Методи дослідження. При виконанні завдань у роботі було використано такі методи наукового пізнання: діалектичний, історичний (при визначенні підходів щодо сутності фінансових результатів діяльності підприємства та методичних підходів до їх аналізу); класифікація (при дослідженні класифікації фінансових результатів та їх складових); описовий (при розкритті методики обліку доходів, витрат і фінансових результатів, описі процесу документування операцій з обліку фінансових результатів); аналіз та синтез, індукція та дедукція (при визначенні

методики формування фінансових результатів, дослідженні наказу про облікову політику); логічний (при наданні пропозицій щодо вдосконалення наказу про облікову політику, організації документообігу фінансових результатів та щодо покращення рентабельності підприємства); порівняння (при порівнянні особливостей складання фінансової звітності щодо фінансових результатів за національними та міжнародними стандартами); розрахунковий, графічний (при аналізі динаміки та структури фінансових результатів та їх складових і показників рентабельності підприємства).

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів полягає у вивченні та узагальненні засад із організації та методики обліку й аналізу фінансових результатів та розробці пропозицій для підприємства щодо повноти та своєчасності відображення в системі обліку фінансових результатів; порівнянні формату звіту про фінансові результати в міжнародній та вітчизняній практиках; вивченні питань аналізу динаміки і структури фінансових результатів та показників рентабельності. Розроблено практичні рекомендації для компанії щодо вдосконалення наказу про облікову політику та організації документообігу щодо фінансових результатів, покращення організації і ведення обліку, застосування комплексного аналізу та визначення шляхів підвищення рентабельності компанії.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, що містяться у кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію та отримали схвалення на IX Всеукраїнській науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку», присвяченої 65-й річниці Факультету обліку та податкового менеджменту (24 квітня 2024 р., м. Київ).

Інформаційна база дослідження. Законодавчо-нормативні документи, наукові статті, монографії, матеріали науково-практичних конференцій, дані бухгалтерського обліку, первинні документи та фінансова звітність ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС», навчальні посібники, інтернет-ресурси.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність фінансових результатів діяльності підприємства

Фінансові результати діяльності є найбільш важливим показником для підприємства. Вони відображають кінцевий результат роботи компанії протягом певного звітного періоду. Це може бути як прибуток, так і збиток залежно від того наскільки є грамотним управління діяльністю бізнесу, а також сам процес виробництва продукції, надання послуг чи продажу товарів. Фінансові результати показують: чи зможе компанія працювати достатньо довго, економічно процвітати та розвиватися, що дозволить стати лідером на ринку та отримання інвестицій від успішних інвесторів; чи може стати банкрутом, що призведе до її закриття.

Від фінансового результату залежать багато важливих для підприємства показників діяльності, зокрема – це визначення фінансової стійкості, платоспроможності, інвестиційна привабливість компанії, можливість її розвитку та розширення, забезпечення необхідними ресурсами для проведення діяльності та раціональне їх використання. Завдяки фінансовим результатам можна визначити ефективність діяльності підприємства. Оскільки позитивний результат, тобто прибуток покаже, що компанія ефективно працює та правильно здійснює управління своєї діяльності, а негативний результат (збиток) дасть зрозуміти, що компанія не ефективно проводить свою діяльність та потрібно змінювати чи вдосконалювати підходи до управління. Також від фінансових результатів залежить можливість підприємства удосконалювати свою діяльність, оцінка вартості підприємства, його стабільність.

Кожне підприємство створюється для того, щоб отримати та збільшувати свій прибуток, оскільки він є головним фінансовим джерелом для розвитку підприємства. Тому для забезпечення цієї мети потрібно правильно визначати фінансові результати компанії та управляти ними для ефективного ведення бізнесу в поточній та довгостроковій перспективі.

Також фінансові результати цікавлять не тільки керівництво компанії, а й зовнішніх стейкхолдерів. Наприклад, для держави – це зацікавленість в отриманні податків, які формуються залежно від розміру прибутку підприємства. Отже, чим більший прибуток отримає компанія, тим більший розмір податків вона сплатить у бюджет держави. Для інвесторів буде важливо побачити які фінансові результати має компанія та чи приносить вона достатньо чистого прибутку. Залежно від цього буде вирішено чи інвестувати в таку компанію, чи ні. Постачальники зацікавлені в отриманні коштів, а завдяки фінансовим результатам можна визначити чи спроможне підприємство їх заплатити. Тому на сьогодні значення фінансових результатів є досить важливим не тільки для підприємства, а й для зацікавлених сторін у цьому питанні. І проведення дослідження проблемних питань, що пов'язані з фінансовими результатами, є актуальним та необхідним для їх врегулювання. А таких питань є достатньо: починаючи від визначення сутності поняття і закінчуючи управлінням результатом діяльності на основі їх аналізу, оскільки на даний момент є багато різних підходів, а не єдиного, який би узагальнював їх.

На сьогодні є багато наукових праць щодо визначення сутності фінансових результатів, однак немає єдиного значення цього поняття. Тому вивчення та дослідження категорії «фінансові результати» є актуальним на даний момент. Пояснюючи економічну сутність фінансових результатів діяльності компанії, можна звернутися до визначень, які надають науковці. Важливими дослідженнями у сфері вивчення фінансових результатів є праці таких вчених: Білик М.Д., Білик Т.О., Брік С.В., Бутинець Ф.Ф., Вакульчик О.М., Вознюк Г.Л., Загородній А.Г., Іщенко Н.А., Коваль Л.В., Лесюк А.С., Мардус Н.Ю., Мелень О.В., Мочерний С.В., Назаренко О.В., Протасова Є.В. та ін. У додатку А таблиці А.1 наведені визначення

поняття «фінансові результати» різними науковцями. Проаналізувавши ці визначення можна зрозуміти, що під поняттям «фінансові результати» мається на увазі порівняння доходів та витрат підприємства та визначення його позитивного чи негативного результату діяльності, тобто прибутку чи збитку. Загалом науковці трактують це поняття по-різному, але сутність все рівно залишається однаковою. Тому можна виділити такі підходи до визначення сутності фінансових результатів різними вченими:

- як різниця між доходами та витратами визначають: Білик М.Д., Білик Т.О., Іщенко Н.А., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Мелень О.В.;
- як прибуток чи збиток суб'єкта господарювання визначають такі науковці: Білик М.Д., Білик Т.О., Іщенко Н.А., Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Коваль Л.В., Мардус Н.Ю., Брік С.В., Мочерний С.В.;
- як приріст чи зменшення вартості власного капіталу компанії визначають такі вчені: Бутинець Ф.Ф., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Мелень О.В.;
- як фінансовий підсумок діяльності підприємства визначають: Вакульчик О.М., Протасова Є.В., Коваль Л.В., Назаренко О.В.

Загалом можна виділити два основні підходи щодо визначення фінансових результатів:

- 1) метод «витрати-випуск», згідно якого порівнюються доходи та витрати в звітному періоді відповідно до принципу нарахування;
- 2) метод зміни чистих активів, згідно якого порівнюється вартість власного капіталу на кінець та початок звітного періоду [48, с. 335].

Ці підходи використовуються у вітчизняній практиці, а в міжнародній – також ці два підходи, але додається ще один. Він полягає у тому, що фінансовий результат визначається як різниця вартості чистих активів протягом звітного періоду. При цьому чисті активи визначаються як різниця між загальною сумою активів підприємства та його сумою заборгованостей, а також додаткових внесків власників [13].

При порівнянні доходів та витрат може виникнути три варіанти фінансового результату, які зображені на рис. 1.1.

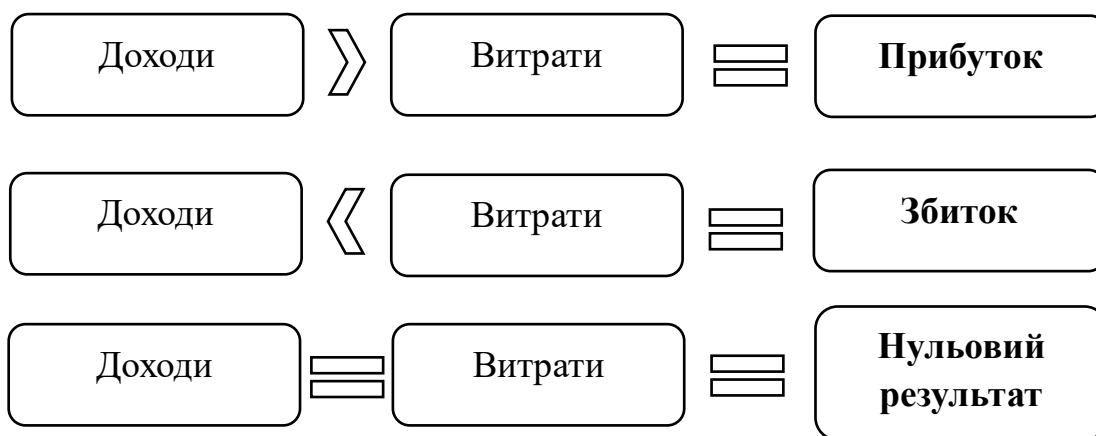

Рисунок 1.1 – Можливі варіанти фінансового результату при порівнянні його складових [13]

Найкращим та найбажанішим для підприємства результатом, звичайно, є прибуток, а нульовий результат майже не зустрічається. Такий варіант можливий при створенні підприємства, коли воно тільки починає роботу, або при його ліквідації, коли також вже не проводиться діяльність. Але якщо компанія вже працює, то в такому випадку рівність доходів та витрат майже не можлива, оскільки доходи формуються в основному при реалізації товарів, наданні послуг чи виконанні робіт, а витрати – при виготовленні та збуту продукції, утриманні персоналу, підтримці роботи компанії тощо. А збиток лише негативно впливає на підприємство, бо воно не отримає коштів для розвитку, не зможе виплачувати заробітну плату персоналу та взагалі не зможе підтримувати виробничий процес. Тому компанії прагнуть мати більше доходів, ніж витрат і таким чином отримувати прибуток та за можливості збільшувати його.

Важливо також зазначити, що поняття «фінансові результати» це не те саме, що і прибуток, оскільки воно може виявлятися у двох формах позитивній та негативній, а саме – це прибуток та збиток відповідно. Підприємство може отримати прибуток у тому випадку, коли його доходи перевищують витрати, а навпаки – це збиток. Тому поняття «фінансові результати» має ширше значення, ніж «прибуток».

На формування фінансових результатів впливають певні чинники. Від них залежить розмір результату діяльності, її ефективність, а також можливість розвитку підприємства. До таких чинників можна віднести:

- можливість визначати вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на діяльність підприємства;
- зміна обсягів виробництва та реалізації;
- вміння ефективно управляти прибутком;
- величина витрат, що стосуються діяльності підприємства;
- величина податків та інших обов'язкових платежів, що має сплатити підприємство тощо [3, с. 41; 17, с. 7].

Проаналізувавши визначення поняття «фінансові результати», які надають вчені, можна зазначити головні ознаки, що визначають економічну сутність фінансових результатів з погляду бухгалтерського обліку. Отже, фінансові результати є:

- 1) результатом (підсумком) діяльності підприємства, що може проявлятися у вигляді прибутку, збитку або нульового результату при порівнянні доходів та витрат за певний період;
- 2) як вартісним показником (при розрахунку фінансового результату, що виражається у грошовій формі), так і якісним показником (при визначенні ефективності діяльності підприємства);
- 3) фінансовим забезпеченням для розвитку підприємства та вдосконалення його діяльності;
- 4) чинником, що впливає на вартість підприємства (збільшує чи зменшує її);
- 5) важливим показником економічної стабільності, прибутковості діяльності підприємства.

Згідно цих ознак можна також виділити функції, які виконують фінансові результати. Вони впливають з їх економічної сутності. На рис. 1.2 зображені такі функції.

Функції, які виконують фінансові результати	
Оціночна	• виявляється при оцінці ефективності діяльності;
Розподільча	• при розподілі прибутку між підприємством та іншими стейкхолдерами;
Нагромадження	• при накопиченні прибутку для збільшення власних активів;
Відтворювальна	• можливість фінансування за рахунок прибутку розширення підприємства;
Стимулююча	• при зростанні прибутку для покращення результативності підприємства;
Контролююча	• при контролі за діяльністю та її ефективністю.

Рисунок 1.2 – Функції, які виконують фінансові результати [50, с. 333]

Отже, враховуючи вище наведені підходи до визначення сутності поняття «фінансові результати» та їх дефініції різних вчених, можна сформулювати узагальнене визначення, що фінансові результати формуються при зіставленні доходів та витрат підприємства у процесі його діяльності, що виявляються у формі прибутку чи збитку; або збільшення чи зменшення вартості власного капіталу суб'єкта господарювання внаслідок його діяльності. Таке визначення охоплює всі підходи сутності цього поняття.

1.2 Класифікація доходів, витрат та фінансових результатів

Доходи та витрати є складовими фінансових результатів діяльності компанії, тому для того, щоб правильно організувати та вести їх облік потрібно розуміти як вони класифікуються. Тобто класифікація допоможе дізнатися за якими ознаками групуються фінансові результати та їх складові. Це важливо, оскільки тоді бухгалтерський облік буде правильно організовано та не виникатиме різних

суперечностей. За допомогою класифікації можна глибше вивчити такий об'єкт обліку як фінансові результати, а також їх складові (доходи та витрати). На сьогодні немає єдиного підходу до класифікації, що негативно позначається на бухгалтерській інформації. Тому потрібно визначити важливі ознаки та згрупувати їх, що дозволить отримувати достовірну та необхідну інформацію та допоможе управляти фінансовими результатами більш ефективно.

Основною ознакою, за якою групуються фінансові результати, а також їх складові, є види діяльності підприємства, а саме операційна, фінансова та інвестиційна. Вони є необхідними для кожної компанії, оскільки навіть певні форми фінансової звітності (звіт про фінансові результати та звіт про рух грошових коштів) побудовані за такими видами діяльності. Тому їх визначення закріплені в НП(С)БО 1. Класифікація видів діяльності підприємства представлена на рис. 1.3.

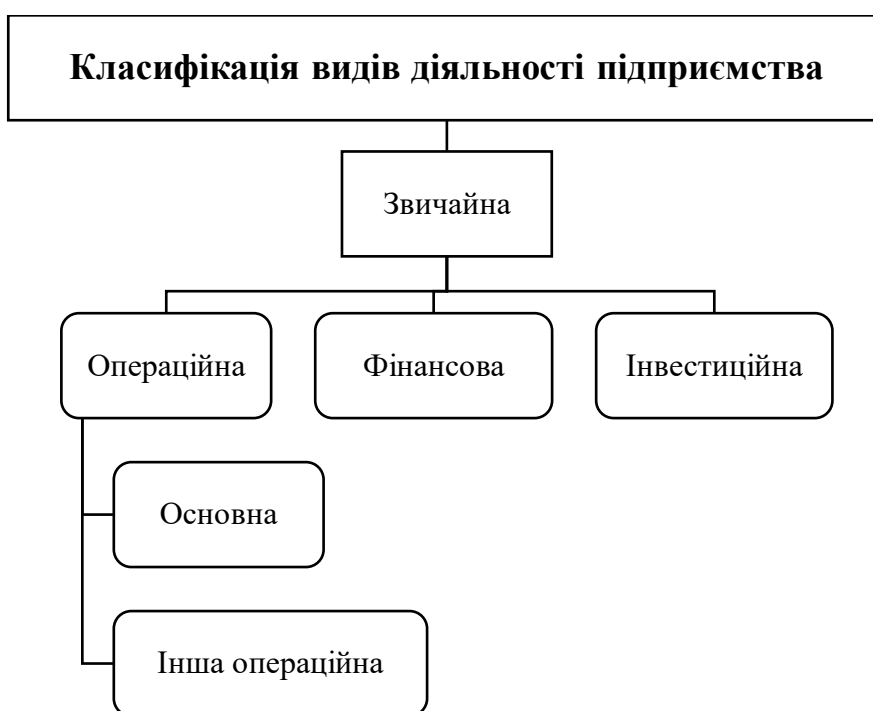

Рисунок 1.3 – Класифікація видів діяльності підприємства згідно НП(С)БО 1 [36, п. 3]

Операційною діяльністю є основна та інші види діяльності, що не є фінансовою та інвестиційною діяльністю. В свою чергу основна діяльність включає ті операції, які пов'язані з виробництвом чи реалізацією продукції, товарів, робіт, послуг. Саме ця діяльність є основою для створення підприємства та забезпечує його найбільшим доходом. Фінансовою діяльністю є лише та діяльність, що

впливає на розмір та склад власного і позикового капіталів компанії, тобто збільшує чи зменшує їх. А інвестиційну діяльність складають придбання та реалізація необоротних активів і фінансових інвестицій, які не є складовою частиною грошей, тобто придбання чи продаж основних засобів, нематеріальних активів, акцій чи облігацій.

Окрім класифікації за видами діяльності фінансових результатів та їх складових є ще досить багато різних класифікаційних ознак, за якими вони також групуються, тому потрібно їх дослідити.

Спочатку потрібно визначити класифікацію складових фінансових результатів. Як у національному, так і в міжнародному законодавстві можна знайти визначення доходів та витрат, на відміну від фінансових результатів. Аналізуючи їх визначення, які надають Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(С)БО 1 та Концептуальна основа фінансової звітності (див. додаток А таблицю А.2), можна зрозуміти, що формулювання визначень мають деякі відмінності, але суть їх однакова. Отже, згідно цих нормативних документів доходами є збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (окрім збільшення капіталу внаслідок внесків власників), а витратами є, навпаки, зменшення активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу (окрім зменшення капіталу внаслідок вилучення чи розподілення його власниками) [16; 36; 58].

Так як законодавчо є визначені поняття доходів та витрат, то і класифікація також врегульована нормативно-правовими актами. Класифікацію доходів можна знайти в НП(С)БО 15 «Дохід», який є важливим нормативним актом щодо формування облікової інформації про доходи та її розкриття у звітності. Згідно п. 7 НП(С)БО 15 доходи мають таку класифікацію в бухгалтерському обліку:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- інші операційні доходи;
- фінансові доходи;
- інші доходи [38, п. 7].

Також у цьому пункті зазначено: що таке дохід (виручка) від реалізації, як визначається чистий дохід від реалізації та що входить до складу інших операційних, фінансових та інших доходів.

У Податковому кодексі України (ПКУ) теж є поділ доходів, але для цілей оподаткування: дохід з джерелом їх походження з України та дохід, отриманий з джерел за межами України. У ст. 14.1.54 та ст. 14.1.55 наведено їх визначення [53].

Найважливішою класифікаційною ознакою доходів є вид діяльності, оскільки напряду використовується для формування показників фінансової звітності. Згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про її застосування для доходів та результатів діяльності передбачений 7 клас рахунків. Для доходів застосовуються рахунки 70 – 74 та 76 (для страхової діяльності). Доходи групуються на відповідних рахунках за видами діяльності підприємства. А для фінансових результатів застосовують 79 рахунок, який також має поділ на види діяльності. На рис. 1.4 зображено класифікацію доходів за видами діяльності.

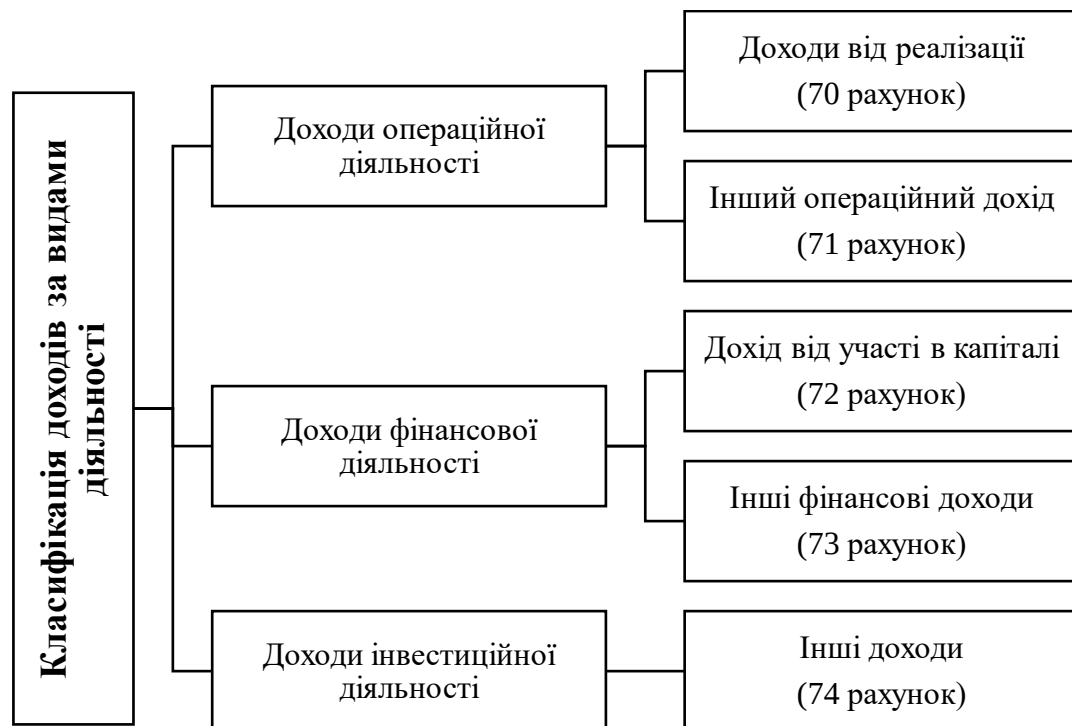

Рисунок 1.4 – Класифікація доходів за видами діяльності [11; 51]

Деякі вчені також надають свою класифікацію доходів, яку можна побачити у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Класифікація доходів науковцями [14, с. 40; 68, с. 105]

№ з/п	Мета класифікації	Класифікаційні ознаки	Види доходів
1	Використання в обліку	Види діяльності	Доходи операційної, фінансової, інвестиційної діяльності
		Віднесення до періоду (періодичність)	Доходи минулих періодів, поточні доходи, доходи майбутніх періодів
		Напрямок використання активів	Відсотки, дивіденди, роялті
2	Використання в оподаткуванні	Розрахунок оподаткованого прибутку	Доходи, що враховуються при розрахунку оподаткованого прибутку, доходи, що не враховуються
3	Прогнозування та планування	Ступінь охоплення планом (за визнанням)	Плановий, позаплановий (фактичний) дохід
		Вплив інфляції	Дохід з низьким, середнім, високим ризиком знецінення вартості
		Ступінь узагальнення	Загальний, середній дохід
4	Контроль та регулювання	Центри відповідальності	Центри прибутків, доходів, інвестицій
5	Прийняття управлінських рішень	Вплив управлінських рішень (за ступенем керованості)	Релевантний, нерелевантний дохід
		Регулярність отримання	Регулярний, нерегулярний дохід
		Можливість вибору	Дійсний, можливий дохід
		Ступінь ризику отримання	Доходи із суттєвим, низьким ризиком

Із табл. 1.1 видно, що різні вчені виділяють свої ознаки класифікації доходів, які мають підхід як з точки зору бухгалтерського обліку, так і з точки зору управлінського обліку. А також така систематизація доходів має відмінності від тієї, що регламентується в законодавстві. Тому для потреб бухгалтерського обліку потрібно використовувати класифікацію доходів, яка визначена законодавством. А для управління доходами можна застосовувати наведену класифікацію.

Важливо також зазначити, що будь-яке грошове надходження не може означати дохід, оскільки згідно п. 5 НП(С)БО 15 дохід має визнаватися за таких умов: отримання підприємством економічних вигід та такий дохід можна достовірно оцінити [38, п. 5].

Так само потрібно визначити і класифікацію витрат. В нормативних актах вони також згруповані в певні групи. Для витрат головним стандартом є НП(С)БО 16 «Витрати», який регламентує як формується інформація про витрати та як вона розкривається у фінансовій звітності. На рис. 1.5 зображена класифікація витрат, яка сформована згідно національного стандарту.

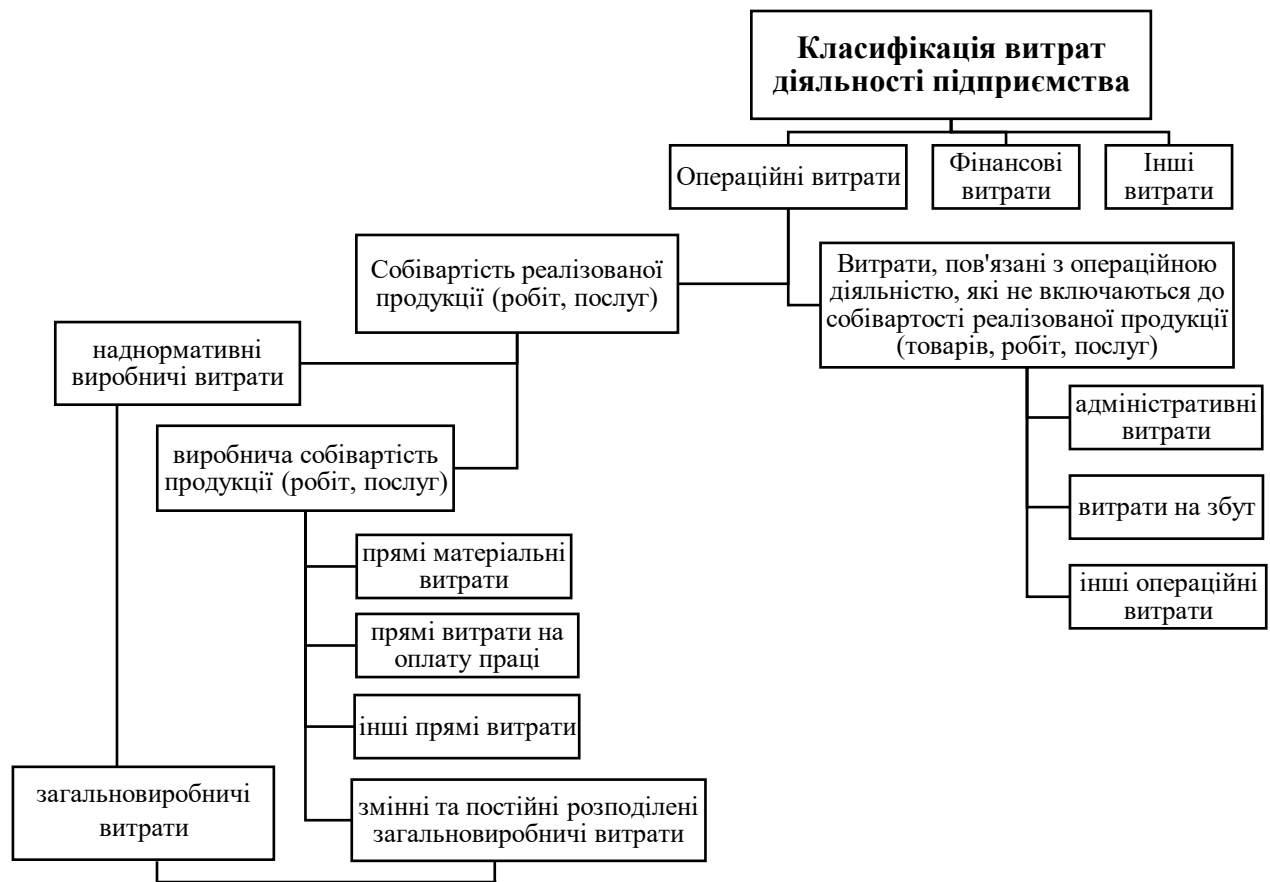

Рисунок 1.5 – Класифікація витрат діяльності підприємства згідно НП(С)БО 16 «Витрати» [39]

В розділі «Склад витрат» цього стандарту надається досить детальний перелік статей витрат, які згруповані за видами діяльності підприємства. А також наведено конкретний перелік витрат, які включаються до собівартості реалізації. Також окремо виділяються економічні елементи витрат в межах операційної діяльності підприємства та зазначається їх конкретизація. Це такі елементи:

- матеріальні затрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати [39, п. 21].

Також у стандарті зазначається, що до фінансових витрат відносять витрати на проценти та інші витрати, які пов'язані із запозиченнями [39, п. 27].

Хоч у НП(С)БО 16 зазначений детальний перелік витрат, але він також не є вичерпним. Тому підприємства можуть класифікувати витрати, яких немає в стандарті, в певні групи, якщо вони підходять та можуть до них відноситися.

Окрім НП(С)БО 16 також регулюють окремі питання щодо витрат такі стандарти: НП(С)БО 9 «Запаси» (регулює питання про витрати, що стосуються запасів, а саме визначення їх собівартості та віднесення витрат до періоду, в якому вони були понесені), НП(С)БО 31 «Фінансові витрати» (регулює методику формування фінансових витрат та їх розкриття у фінансовій звітності) [41; 42].

Згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку для витрат передбачені 8 та 9 класи рахунків. За допомогою рахунків 8 класу компанія може вести облік витрат операційної діяльності за елементами, а 9 клас рахунків показує витрати всіх видів діяльності підприємства. Згідно Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку рахунки 9 класу всі підприємства повинні використовувати в обліку, а рахунки 8 класу можуть відкриватися за бажанням [11].

Так само як для доходів, так і для витрат науковці виділяють свої варіанти класифікації та групують витрати за різними ознаками. Оскільки класифікація витрат визначена законодавчо для потреб бухгалтерського обліку, то в основному вчені пропонують систематизацію витрат саме для управлінського обліку. Витрати мають багато різних ознак, за якими їх можна згрупувати. Найбільш корисною розширена класифікація буде саме для управління витратами. Тому така узагальнена класифікація представлена в табл. 1.2.

Таблиця 1.2 – Класифікація витрат для управлінського обліку [46, с. 477]

№ з/п	Мета класифікації	Класифікаційні ознаки	Види витрат
1	2	3	4
1	Для розподілу витрат, обліку, формування ціни	Щодо відношення до виробничого процесу	Основні, накладні
		Спосіб віднесення на собівартість	Прямі, непрямі
2	Для прийняття рішень	Ступінь впливу обсягу виробництва на рівень витрат (поведінка витрат)	Змінні, постійні, напівпостійні, змішані (напівзмінні)
		Щодо управлінських рішень	Релевантні, нерелевантні

Продовження таблиці 1.2

1	2	3	4
3	Для планування, економічного аналізу	Відношення до обсягів виробництва	Умовно-постійні, умовно-змінні
4	Для обліку, складання звітності, економічного аналізу, формування ціни	Види витрат (за економічним змістом)	За економічними елементами, за статтями калькуляції
5	Для визначення та аналізу фінансових результатів	Період визнання	Минулих періодів, поточні, майбутніх періодів
6	Для планування управлінських рішень	Центри відповідальності	Виробництва, цеху, ділянки, служби (відділу)
7	Для оцінки запасів	Відношення до продуктів (послуг)	Вхідні (невичерпані), вихідні (вичерпані)
		Спосіб включення до собівартості	Витрати на продукцію, витрати періоду
8	Для планування і контролю	Залежно від контролю виконання завдань	Контрольовані, неконтрольовані

Оскільки в законодавстві немає чіткого визначення фінансових результатів, то зрозуміло, що і класифікація їх не визначена. Тому групування за певними ознаками фінансових результатів можна знайти у дослідженнях науковців. У додатку Б таблиці Б.1 розроблена узагальнена класифікація фінансових результатів згідно необхідних цілей. Так було сформовано класифікаційні ознаки за певними видами фінансових результатів та визначено три основні групи відносно мети класифікації, а саме:

- для покращення достовірності, точності та оперативності бухгалтерської інформації про фінансові результати;
- для покращення інформації про фінансові результати щодо управлінських цілей;
- для поглиблення аналітичного обліку фінансових результатів та створення передумов щодо управлінських потреб підприємства.

Така розширена класифікація фінансових результатів допоможе правильно сформулювати необхідну інформацію для бухгалтерського обліку та скласти фінансову звітність, а особливо буде корисною для управлінського обліку та менеджменту. Тому буде змога ефективніше управляти результатами діяльності та приймати відповідні рішення.

Можна чітко прослідкувати, що витрати та доходи, а також фінансові результати взаємопоеднуються згідно видів діяльності компанії. Тому така класифікація представлена в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Класифікація фінансових результатів та їх складових відповідно до видів діяльності [36]

Види діяльності	Витрати	Доходи	Фінансові результати
Операційна	Основна діяльність		Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)
	Собівартість реалізованої продукції	Чистий дохід від реалізації продукції	
	Адміністративні витрати		
	Витрати на збут		
	Інша операційна діяльність		
	Інші операційні витрати	Інші операційні доходи	
Фінансова	Фінансові витрати	Інші фінансові доходи	Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)
Інвестиційна	Втрати від участі в капіталі, інші витрати	Дохід від участі в капіталі, інші доходи	

Отже, після проведення дослідження можна зробити висновок, що класифікація фінансових результатів та їх складових достатньо розширена та має важливе значення. Кожну групу класифікації результатів діяльності та їх складових можна використовувати для різних цілей, наприклад, для обліку, управління, аналізу та ін. Оскільки як доходи, так і витрати мають багато різних класифікаційних ознак, завдяки цьому вони групуються та є можливість ефективно управляти ними. Основну класифікацію надає законодавство України для бухгалтерського обліку, а для управлінського обліку доходи та витрати групуються за різноманітними та корисними для певних цілей ознаками, які виділяють науковці.

1.3 Нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів підприємства

Будь-яка господарська діяльність підприємства регулюється певними нормативно-правовими актами. Зрозуміло, що законодавче регулювання є необхідним для такого важливого показника як «фінансові результати», а також їх складових – доходів та витрат. Тому законодавством як на міжнародному, так і на національному рівні закріплені основні вимоги до обліку фінансових результатів, їх формування, а також розкриття інформації про них у звітності. Національне та міжнародне законодавство постійно удосконалюється, оскільки вносяться різні правки до нормативних актів, що дозволяє покращити національне законодавство та гармонізувати його з міжнародним у сфері формування та обліку фінансових результатів.

Кожне підприємство повинне дотримуватися нормативних вимог щодо обліку фінансових результатів. Оскільки тоді інформація буде дійсна та відповідати вимогам, які передбачені законодавством. Тому дослідження нормативно-правової бази обліку фінансових результатів є важливим для розуміння формування результатів діяльності компанії та основних вимог, щоб вести облік та складати звітність без помилок.

Державне законодавство має певну структуру у сфері регулювання бухгалтерського обліку результатів діяльності компанії. Ця структура визначає спочатку головні кодекси та закони, а на нижчих рівнях представлені нормативні акти, що регулюють окремі об'єкти обліку, рекомендації до цих актів, а також нормативні документи вже конкретного підприємства. Законодавство, що регулює облік фінансових результатів в Україні, можна розділити на п'ять рівнів, які представлені на рис. 1.6.

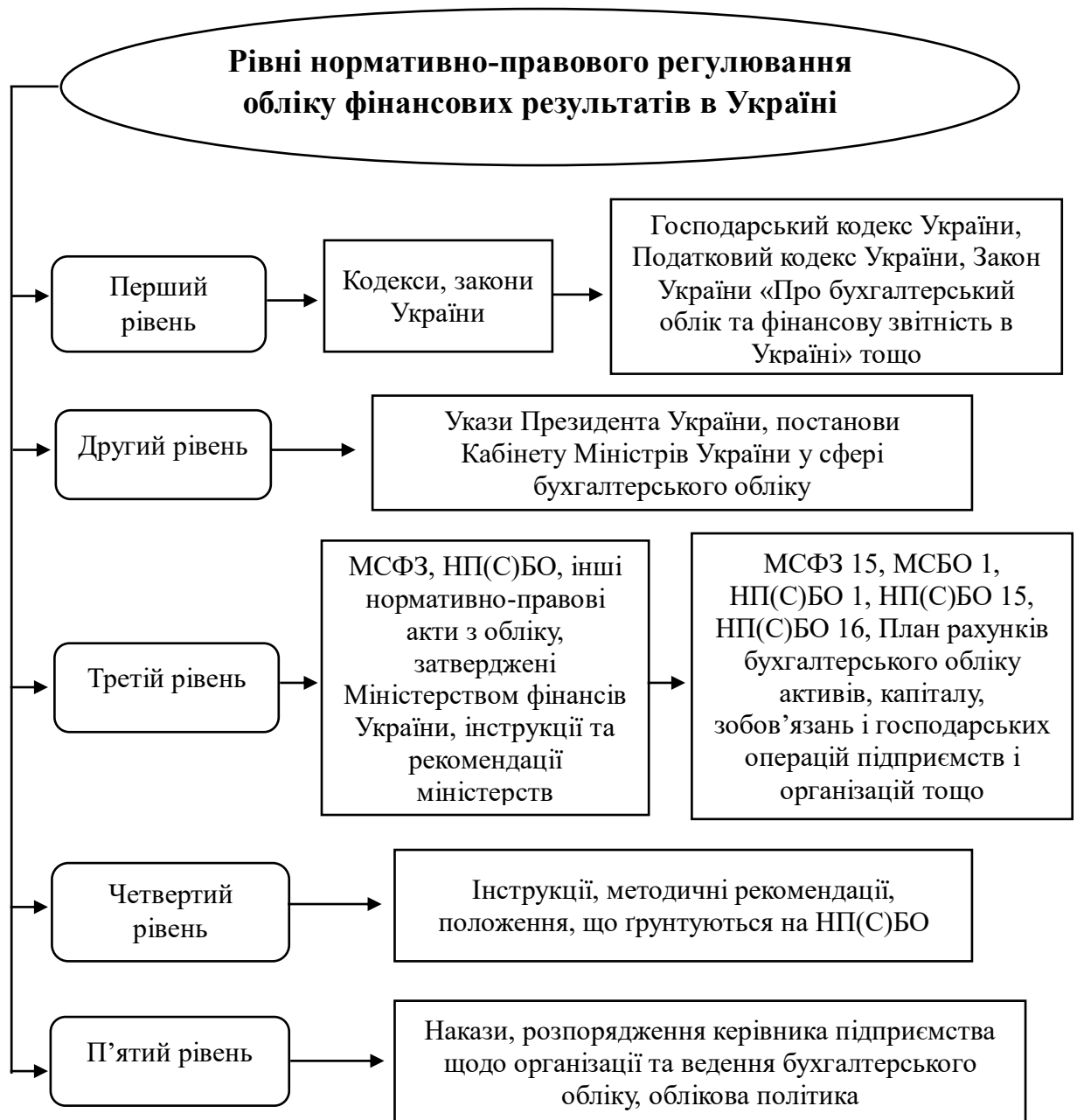

Рисунок 1.6 – Структура нормативно-правового регулювання обліку фінансових результатів в Україні [9, с. 18; 48, с. 335]

Найважливішим нормативно-правовим актом, який затверджує основні засади організації, ведення бухгалтерського обліку та його регулювання і складання фінансової звітності є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Він регулює як правильно організувати та вести облік на підприємстві, а також основні вимоги до фінансової звітності. В цьому законі наведено лише визначення витрат та доходів і нічого про фінансові результати. Але в НП(С)БО 1 вже можна побачити визначення як складових фінансового результату, так і його варіантів прояву, тобто прибуток та збиток. Однак поняття «фінансові

результати» не наводиться. Цей стандарт визначає основні положення (мета, склад, принципи, визнання та розкриття елементів звітності) щодо складання фінансової звітності.

Господарський кодекс України ототожнює поняття «прибутку» з «доходом» і визначає його як результат господарської діяльності підприємства. Також регулює формування і розподіл прибутку, що був отриманий від господарської діяльності компанії [8].

У ПКУ дається визначення лише прибутку, але з погляду оподаткування. Таким чином, прибуток визначається шляхом зіставлення доходів та витрат та коригується на різниці, визначені у ПКУ. Для держави прибуток має важливе значення для нарахування та отримання в бюджет податків, а найбільш цінним є податок на прибуток. Тому для підприємства важливо правильно визначати свій фінансовий результат, щоб розрахувати цей податок. Також у НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» розрізняється обліковий та податковий прибуток (збиток) та надається їх визначення.

НП(С)БО 15 «Дохід» та НП(С)БО 16 «Витрати» є важливими стандартами, що регулюють методологію формування інформації про доходи та витрати відповідно у бухгалтерському обліку, а також її розкриття у фінансовій звітності. Цими стандартами регулюється визнання, класифікація, оцінка доходів (НП(С)БО 15), а також визнання, склад витрат (НП(С)БО 16) та їх розкриття у примітках до фінансової звітності. Окремо є стандарт, який має назву НП(С)БО 31 «Фінансові витрати». Він визначає методологію формування інформації про фінансові витрати та оприлюднення її у звітності.

Для обліку фінансових результатів важливим нормативним документом є План рахунків бухгалтерського обліку. В ньому визначені синтетичні рахунки, на яких потрібно вести бухгалтерський облік. Для доходів та фінансових результатів передбачено 7 клас рахунків, а для витрат – 8 клас (не обов'язковий) та 9 клас. Для кращого розуміння як вести облік на цих рахунках та їх характеристика і призначення передбачена Інструкція до цього Плану рахунків. Вона містить пояснення, які допоможуть бухгалтеру дізнатися що саме відносити на певний

рахунок та для чого він призначений, як вести облік на рахунках та з якими рахунками можна проводити кореспонденцію. А також перелік субрахунків, які дозволять ефективно управляти інформацією, аналізувати та контролювати її. Інструкцією передбачено, що підприємства можуть самостійно додавати аналітичні рахунки, які для них потрібно. Це означає, що План рахунків та Інструкція до нього є основою для складання робочого плану рахунків для конкретного підприємства.

У міжнародних стандартах взагалі не використовується поняття «фінансові результати», а лише надаються визначення його складовим та прибутку і збитку. Так, Концептуальна основа фінансової звітності надає визначення лише доходу та витрат, що має таку ж сутність як і в національному законодавстві. У міжнародних стандартах під фінансовим результатом мається на увазі прибуток чи збиток, тому МСБО 1 надає визначення прибутку або збитку, який визначається як загальний дохід за вирахуванням витрат без іншого сукупного доходу [27, п. 7].

При порівнянні національних та міжнародних стандартів можна побачити, що міжнародні стандарти не мають окремо тих нормативів, які б регулювали доходи та витрати. Щодо регламентування доходів є МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», яке має визначення доходу та регулює визнання доходу та принципи при поданні інформації про характер, суму, час та невизначеність доходів та грошових потоків за договором з клієнтами [29]. Цим стандартом визначена модель, що має п'ять етапів визнання доходу, а розкриття інформації щодо договорів з клієнтами має бути більш детальною у звітності. Але цей стандарт все рівно містить не всі вимоги, тому важливо використовувати також МСБО 1 та МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність». А щодо регулювання витрат окремого стандарту немає, тому потрібно дивитися цю інформацію в інших стандартах, а саме МСБО 1, МСБО 2, МСБО 16, МСБО 38 тощо. І, таким чином, через це виникають певні труднощі при управлінні витратами. В цих стандартах наведено окремі положення про витрати, які виникають по різних об'єктах обліку (запаси, основні засоби, нематеріальні активи тощо). Зокрема визначається формування собівартості певного об'єкта обліку, яка складається з витрат, визнання витрат, їх склад. Також в

МСБО 12 розрізняють обліковий та оподатковуваний прибуток (збиток) і надається їх визначення.

Якщо розглядати поняття «фінансові результати» з погляду нормативно-правових документів, то в них взагалі немає такого визначення. Через це можуть виникати певні суперечності. Однак надається визначення таких понять як «прибуток» та «збиток», «доходи» та «витрати». Ці визначення зазначені у додатку А таблиці А.2.

Для того, щоб саме поняття «фінансові результати» регламентувалось законодавством потрібно, по-перше, затвердити на законодавчому рівні це поняття, а, по-друге, аби зручно було користуватися та вивчати інформацію про фінансові результати можна створити новий додатковий національний стандарт «Фінансові результати». В ньому регламентувати визначення та класифікацію фінансових результатів, їх формування, організацію в обліку, можливі варіанти прояву результатів. Таким чином бухгалтеру буде зручно вивчати всю інформацію про фінансові результати діяльності в одному стандарті, а також з'явиться можливість офіційно прописати необхідні положення в наказі про облікову політику.

У Законі України № 996-XIV та в НП(С)БО 1 визначені основні принципи, яких потрібно дотримуватися при веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності. Тому при визначенні фінансових результатів важливими є такі принципи: нарахування, періодичність, повне висвітлення [36; 58]. Принцип нарахування дозволяє відображати в обліку та звітності доходи та витрати в момент, коли вони виникають. Періодичність передбачає поділ господарської діяльності на періоди, в яких виникають витрати та доходи і є можливість прозвітувати за звітний період. Повне висвітлення дозволяє складати звітність, яка буде містити всю необхідну інформацію про доходи та витрати, що може вплинути на відповідне рішення сформоване на її основі.

Законодавчо визначений порядок формування фінансових результатів, зокрема це можна побачити по структурі звіту про фінансові результати. А інформацію щодо доходів та витрат можна знайти на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Такий порядок зображений в додатку В на рис. В.1.

Методичні рекомендації № 433 у III розділі визначають зміст статей звіту про фінансові результати, тобто порядок формування фінансових результатів у звіті [25]. Важливими проміжними результатами діяльності підприємства є такі:

- валовий прибуток (збиток);
- фінансові результати від операційної діяльності;
- фінансовий результат до оподаткування.

Їх можна використовувати в управлінському обліку підприємства, що дозволить більш ефективно працювати на стадії виробничого процесу, отримати більший прибуток. А найважливішим та підсумковим показником діяльності для підприємства є чистий фінансовий результат. Оскільки саме ця сума показує справжній прибуток чи збиток компанії, тобто скільки грошей було отримано в результаті господарської діяльності та після сплати податків. Підприємство може вирішувати: що з цієї суми можна залишити у складі власного капіталу, що піде на дивіденди, що на вдосконалення та розвиток компанії тощо. У підприємства є багато різних варіантів управління його прибутком. Такі рішення можуть бути прописані у наказі про облікову політику, який затверджується кожним підприємством.

Наказ про облікову політику є регулюючим документом організації та ведення обліку саме на підприємстві. Він містить елементи облікової політики, згідно яких ведеться облік в компанії. Оскільки законодавством визначені різні варіанти обліку для певних об'єктів, то компанія може обрати той, який найкраще підходить для такого суб'єкта господарювання у відповідній галузі та іншими чинниками, що впливають на такий вибір. Всі ці обрані елементи прописуються в обліковій політиці та затверджуються наказом керівника. Таким чином наказ про облікову політику регулює облік на рівні підприємства.

Отже, поняття «фінансові результати» є важливим для кожного підприємства. Кожен науковець по-своєму визначає це поняття при цьому виділяються різні підходи до визначення фінансових результатів, але сутність у всіх однакова щодо цього поняття. Законодавство не надає визначення фінансовим результатам, однак визначає його складові (доходи та витрати) та його прояви

(прибуток, збиток). У законодавчих актах чітко визначена класифікація доходів та витрат, яку важливо застосовувати при веденні бухгалтерського обліку. Також вчені виділяють різні класифікаційні ознаки, за якими можна згрупувати фінансові результати та його складові. Законодавство України щодо обліку фінансових результатів побудоване за структурою, яка має основні п'ять рівнів. Спочатку – це головні кодекси та закони, далі – нормативні акти, що регулюють загальні положення обліку та його окремих об'єктів, а останній рівень – положення, що приймаються на рівні підприємства. Законодавство регулює облік та порядок формування фінансових результатів, який простежується при заповненні звіту про фінансові результати.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Формування облікової політики в частині фінансових результатів

Облікова політика є одним із найважливіших внутрішніх документів компанії, який регламентує організацію та ведення бухгалтерського обліку на конкретному підприємстві. Вона складається з принципів, методів та процедур, які призначені для ведення бухгалтерського обліку і складання та подання фінансової звітності, згідно визначення поняття «облікова політика» Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [58, ст. 1]. Законодавство України надає альтернативні варіанти для певних елементів облікової політики. Тому компанія обирає для себе найкращий можливий варіант та прописує його в облікову політику, у такий спосіб формується індивідуальний документ для кожного підприємства.

Для різних об'єктів обліку є певний перелік елементів та їх альтернативних варіантів. Саме для фінансових результатів їх не так багато, оскільки законодавством визначений порядок їх формування. Але доходи, а особливо витрати мають достатньо різних елементів та можливих варіантів для відображення їх в обліку та обліковій політиці.

Також важливо зазначити, що зміна певного елементу будь-якого об'єкта обліку призведе до зміни кінцевого результату діяльності компанії. Тому необхідно детально вивчити всі можливі варіанти та обрати найкращі для підприємства, які законно дозволять отримати більше прибутку та краще організувати і вести бухгалтерський облік.

Формування оптимальної облікової політики для підприємства залежить від багатьох факторів. А вже сформована облікова політика також може мати вплив на

певні фінансово-економічні показники компанії, які є важливими. Схема їх впливу показана на рис. 2.1.

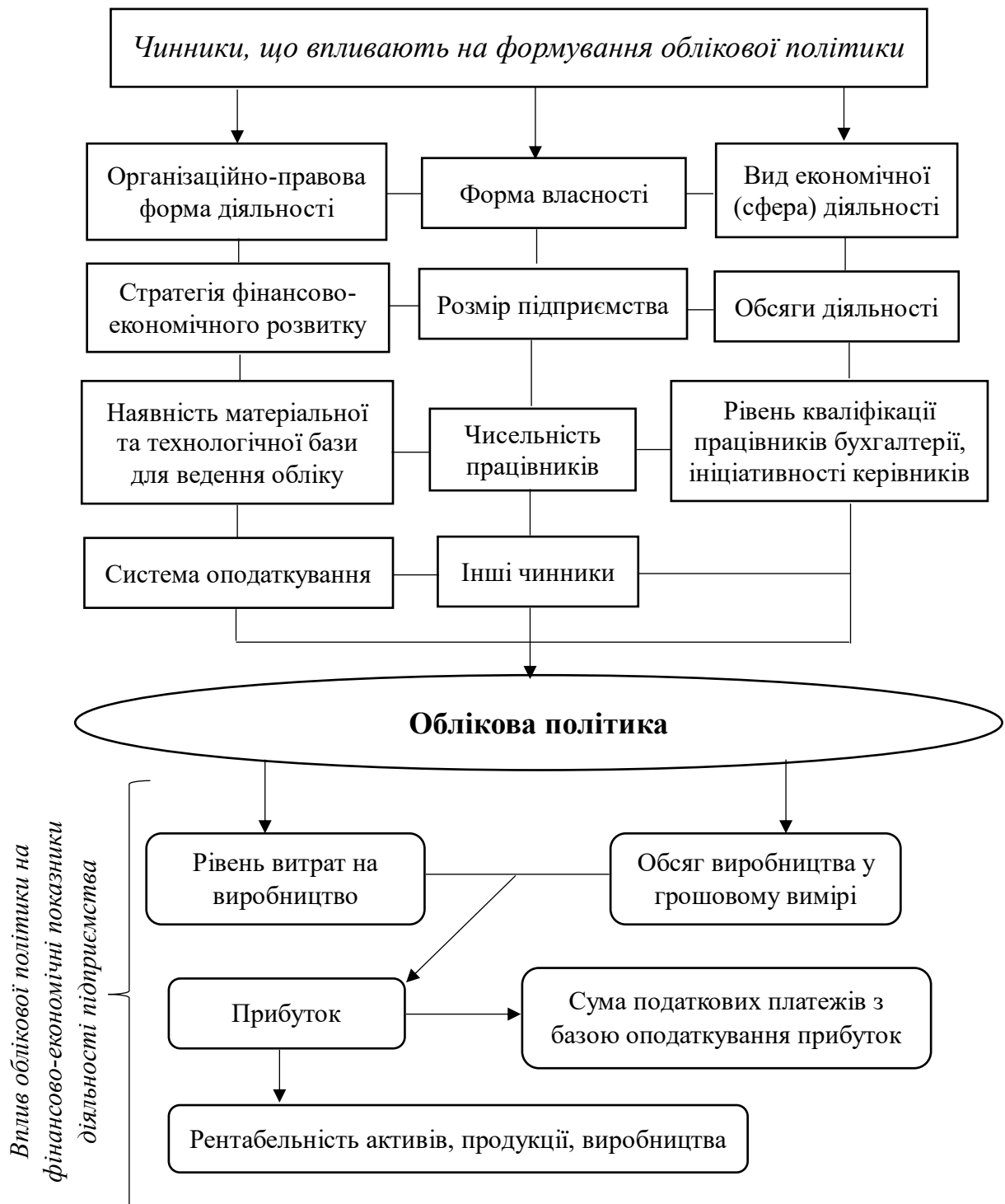

Рисунок 2.1 – Вплив чинників на формування облікової політики та її вагомість на фінансово-економічні показники діяльності підприємства [46, с. 165]

Методи обліку певних об'єктів в обліковій політиці впливають на доходи та витрати, тобто зменшують чи збільшують їх, а це в свою чергу має вплив на формування фінансових результатів. Таким чином можна виділити основні

елементи облікової політики, що мають такий вплив на кінцевий результат діяльності компанії:

- метод нарахування амортизації;
- метод оцінки запасів при їх вибутті;
- порядок створення резерву сумнівних боргів;
- створення забезпечень (на виплату відпусток, гарантійних зобов'язань, матеріального заохочення, додаткове пенсійне забезпечення);
- оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг;
- база розподілу загальновиробничих витрат [26].

Метод нарахування амортизації напряму впливає на розмір витрат в певному звітному періоді. Наприклад, при використанні прямолінійного методу (для основних засобів та нематеріальних активів) та методу 50% на 50% (для інших необоротних матеріальних активів) витрати будуть розподілятися рівномірно протягом строку використання активів в кожному звітному періоді. А якщо застосовувати прискорені методи амортизації, то сума витрат буде більшою на початку використання активу, а в кінці – меншою. Для виробничого методу важливим є обсяг вироблення продукції (робіт, послуг), тому від цього показника буде залежати сума витрат. Отже, залежно від вибору методу амортизації фінансовий результат буде більшим чи меншим в певному звітному періоді.

При використанні певного методу оцінки запасів при їх вибутті також буде деякий вплив на витрати, а отже, і на фінансовий результат. Лише метод ФІФО (запаси, які надійшли першими, вибувають також першими) дозволить отримати більший прибуток. Оскільки запаси будуть оцінені за нижчими цінами, що дозволить отримати менше витрат. Тоді як всі інші методи можуть зменшити фінансовий результат. І не кожен метод підійде для більшості підприємств, оскільки потрібно враховувати галузеві особливості та обсяг діяльності.

Для розрахунку резерву сумнівних боргів можна використовувати один із двох методів, що визначені у НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»: застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості чи коефіцієнта сумнівності [37, п. 8]. Вибір певного методу буде мати вплив на фінансовий

результат і він залежить від особливостей підприємства. Однак треба зазначити, що завищення суми резерву буде зменшувати результат діяльності компанії.

Створення забезпечень для майбутніх виплат допоможуть рівномірно розподілити витрати між звітними періодами. Отже, якщо більша частина таких виплат буде на початку періоду, то створення забезпечення дозволить збільшити прибуток. А якщо в кінці періоду буде більше виплат, то – зменшить прибуток.

Оцінка ступеня завершеності операцій з надання послуг дозволить визнати дохід, що призведе до збільшення фінансового результату. Від бази розподілу загальновиробничих витрат також залежить розмір фінансового результату, але це буде вплив на витрати, що дозволить зменшити кінцевий результат.

Отже, є досить великий перелік елементів облікової політики, які впливають на фінансовий результат. Тому для підприємства важливо правильно скласти облікову політику, що дозволить отримати кращі результати діяльності та можливість розвитку компанії, а також не завищити чи занижити прибуток.

Основний перелік елементів облікової політики та їх альтернативних варіантів можна знайти у Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства № 635. Але кожна компанія може додавати свої елементи, якщо вони потрібні будуть при веденні обліку. Їх можна знайти в національних або міжнародних стандартах, які надають альтернативні варіанти. Бо якщо таких варіантів немає, то прописувати в обліковій політиці їх не потрібно, оскільки це вже визначено законодавством і підприємство повинне їх дотримуватися.

Наказ або положення про облікову політику складається у довільній формі компанією, але бажано, щоб документ мав таку структуру:

- 1) загальні положення (нормативно-правові акти, які застосовуються при веденні бухгалтерського обліку в компанії);
- 2) організаційні положення (форма організації бухгалтерського обліку, положення про організацію роботи бухгалтерської служби, кадрової політики облікових працівників, забезпечення роботи бухгалтерії тощо);
- 3) методичні положення (елементи облікової політики щодо різних об'єктів обліку, тобто методи, оцінка, різні критерії);

4) технічні положення (форма ведення бухгалтерського обліку, положення щодо документації, управлінської звітності, організація контролю, інвентаризація).

У такий спосіб усі положення будуть структуровані та розміщуватися у своїх розділах. Важливим розділом є третій (методичні положення), оскільки саме в ньому прописуються ті альтернативні варіанти, які для підприємства будуть найкращими і матимуть певний вплив на результати діяльності. На рис. 2.2 зображені елементи облікової політики щодо витрат та доходів, які зазначені у Методичних рекомендаціях № 635.

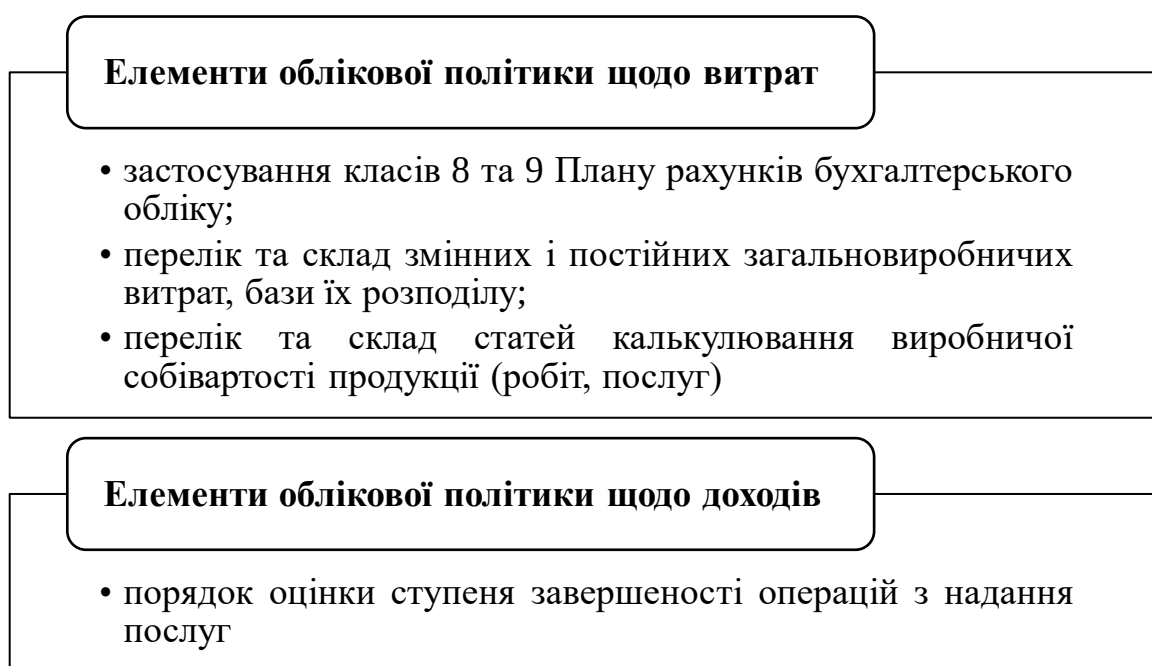

Рисунок 2.2 – Елементи облікової політики щодо витрат та доходів згідно Методичних рекомендацій № 635 [26]

Як можна побачити з рис. 2.2 елементів не так багато для створення облікової політики в частині формування фінансових результатів. Але окрім цих елементів підприємство може також прописати інші елементи, які стосуються результатів діяльності та їх складових. Оскільки це дозволить більш повно врегулювати їх облік саме на конкретному підприємстві, тим самим буде забезпечено його правильність. Для доходів, витрат та фінансових результатів розширений перелік елементів, які можна прописати в обліковій політиці, та їх альтернативні варіанти представлені в додатку Д таблиці Д.1. Наведені елементи є

важливими для врегулювання бухгалтерського обліку, однак для управлінського обліку також компанія може прописати необхідні положення.

За потреби до наказу про облікову політику можна складати додатки. Вони є важливими, щоб облікова політика не була дуже об'ємною. Додатки можна складати для різних елементів, які цього потребують, наприклад, для витрат, а саме:

- переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- складу наднормативних витрат виробництва;
- переліку і складу постійних і змінних загальновиробничих витрат.

Важливими загальними додатками є графіки документообігу, робочий план рахунків, перелік первинних документів, форми яких затверджені на підприємстві.

Компанія, яку я досліджую, має назву ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС». Це аудиторська компанія, яка надає послуги з аудиту, аутсорсингу, консалтингу, податкового консультування, інформаційної безпеки, програмного забезпечення, корпоративних фінансів та релокації бізнесу до ЄС (тимчасового переміщення бізнесу до країн ЄС). Вона динамічно розвивається та з 2002 року надає аудиторські послуги на українському ринку. Директором компанії є Демченко Володимир Іванович. Правовий статус ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» визначається законодавством України, зокрема Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» з 2007 року є членом мережі Moore Global Network Limited (Лондон, Велика Британія).

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» має № 3015 в реєстрі суб'єктів аудиторської діяльності, що мають право здійснювати обов'язковий аудит звітності підприємств суспільного значення. Компанія не має філій, представництв та відділень. Вищим органом управління аудиторської фірми є Загальні збори учасників, виконавчим органом, що здійснює управління поточною діяльністю Товариства, є директор. Він, окрім інших обов'язків, вирішує питання організації бухгалтерського обліку в межах чинного законодавства з урахуванням бухгалтерських принципів. Директор обирається і відкликається Загальними зборами учасників.

Розмір статутного капіталу компанії становить 18 500 грн. 100% корпоративних прав ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» належать двом власникам: Яковлеву Олександру Павловичу (99%) та Ходаківському Олегу Миколайовичу (1%). Питання про розподіл чистого прибутку Товариства та про розмір і виплату дивідендів розглядаються на річних зборах учасників.

Згідно статуту ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» фінансовий рік компанії починається 1 січня календарного року та закінчується 31 грудня того ж календарного року.

Для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» облікова політика є важливим внутрішнім документом, який регулює організацію обліку на підприємстві. Тому директором ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» було затверджено Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «АФ «Яковлев та партнери» (у 2019 році назва компанії змінилась на ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» відповідно протоколу загальних зборів учасників ТОВ «АФ «Яковлев та Партнери» про зміну найменування Товариства від 13 серпня 2019 року) згідно наказу № 1 від 31 грудня 2015 року та введене в дію з 1 січня 2016 року, яке діє на даний момент (див. додаток Ж). Контроль за виконанням цього Положення покладається на головного бухгалтера, за відсутності його посади відповідальний – директор.

Це Положення про облікову політику має таку структуру:

1. Організація бухгалтерського обліку.
2. Первинний облік.
3. Оцінка.
4. Податковий облік.
5. Бухгалтерський облік.
6. Основні засоби.
7. Нематеріальні активи.
8. Запаси.
9. Дебіторська заборгованість.
10. Зобов'язання.
11. Інші активи та зобов'язання.

12. Заключні положення.

У розділах 1 – 5 прописано як організовано бухгалтерський облік; про первинний облік; оціночну комісію та її склад для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань; особливості ведення податкового та бухгалтерського обліку на підприємстві. У розділах 6 – 11 прописано які методи та процедури було обрано та застосовуються компанією щодо об'єктів обліку. Розділ 12 є також важливим, оскільки в ньому зазначено хто контролює виконання вимог Положення про облікову політику, а також прописано, що у випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Положенням, перевагу мають норми законодавства.

Згідно цього Положення ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» затвердило форму організації бухгалтерського обліку: облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Дотримання вимог, що передбачені законодавством України з питань організації і ведення бухгалтерського обліку, забезпечується головним бухгалтером.

Розділ 5 Положення про облікову політику зазначає, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» веде бухгалтерський облік згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» та НП(С)БО. У разі відсутності необхідних норм у НП(С)БО та з метою визначення достовірності операцій в обліку компанія може застосовувати аналогічні норми міжнародних стандартів (МСБО, МСФЗ) на підстав того, що національні стандарти не можуть суперечити міжнародним. У цьому розділі також зазначено, що при веденні обліку та складанні фінансової звітності компанія застосовує принцип нарахування, а також дохід від надання послуг компанії визнається виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу. А його оцінка щодо такої операції здійснюється за питомою вагою витрат, які несе ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат.

У розділі 11 «Інші активи та зобов'язання» зазначено що відноситься до доходів та витрат майбутніх періодів, а також зазначаються певні елементи облікової політики щодо доходів та витрат, а саме:

- оцінку ступеню завершеності операцій з надання послуг (виконання робіт) ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» здійснює шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи повинні відображатися у звітному періоді підписання акту про надані послуги (виконані роботи);

- класифікацію витрат на виробництво, адміністративних та витрат на збут ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» проводить згідно із НП(С)БО 16.

У 5 та 11 розділах Положення про облікову політику ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» прописано різні варіанти до одного елементу доходів, тому можна запропонувати такі рекомендації щодо вдосконалення облікової політики:

- додати окремо розділ про доходи та витрати (де прописати елементи, що стосуються саме доходів та витрат);

- обрати один найкращий варіант оцінки ступеню завершеності операцій з надання послуг та прописати його в одному розділі;

- додати розділ про документообіг (де зазначити, що документообіг регулюється певними внутрішніми документами та хто має право підпису для різних документів);

- додати розділ про управлінський облік, який ведеться в компанії;

- оновлювати облікову політику згідно п. 9 НП(С)БО 6 (при зміні статутних вимог компанії, зміні норм НП(С)БО чи при певній зміні в обліковій політиці, що дозволить більш точно відобразити операції у звітності).

Отже, обліковою політикою затверджується організація та ведення обліку в компанії. Вона складається із загальних, організаційних, методичних та технічних положень. Саме на фінансовий результат мають різний вплив усі методи обліку, що зазначаються в обліковій політиці щодо об'єктів обліку. Оскільки при виборі певного методу активів чи пасивів буде різний вплив на результат діяльності. Найбільше різноманітних елементів для облікової політики мають витрати, оскільки їх облік є складнішим та повинен більше регулюватися у внутрішніх документах компанії для більш точного та правильного ведення обліку. Також витрати є важливим об'єктом для управлінського обліку. Тому при формуванні

облікової політики потрібно враховувати всі фактори та прописати усі необхідні елементи.

ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» має та дотримується Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку і веде облік згідно цього документа. Загалом його структура добре побудована, але також були запропоновані доречні рекомендації щодо покращення облікової політики (додати певні розділи та не повторювати різні варіанти елементів політики). Це дозволить краще врегулювати ведення та організацію обліку на підприємстві.

2.2 Документування операцій з обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства

Документування операцій є важливим процесом в обліку фінансових результатів. Оскільки лише згідно первинних документів можна проводити господарські операції, тобто ці документи є доказом того, що операція відбулась. Тому потрібно правильно проводити документування операцій та вчасно їх обліковувати на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Весь процес документообігу можна побачити на рис. 2.3.

Рисунок 2.3 – Процес документообігу на підприємстві [46, с. 130; 55]

У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положенні про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку № 88 визначені головні вимоги щодо бухгалтерських документів, зокрема всі первинні документи повинні мати обов'язкові реквізити [55; 58]. Оскільки саме вони визначають юридичну силу документа. Також якщо у підприємства є необхідність, то можна зазначати додаткові реквізити в первинних документах. Саме у Положенні № 88 визначений весь процес, який проходить бухгалтерська документація: від створення до зберігання первинних документів, регістрів та звітності, що складається на основі бухгалтерських даних.

Згідно цього Положення первинні документи можуть складатися в паперовій або електронній формах та містять інформацію про господарські операції. Регістри бухгалтерського обліку призначені для накопичення, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що можуть також складатися у паперовій або електронній формі. Це можуть бути відомості, ордери, журнали, книги тощо [55, п. 1.2].

Згідно п. 5 ст. 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» компанія самостійно може обрати форму ведення бухгалтерського обліку як певну систему регістрів обліку [58, ст. 8]. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» використовує автоматизовану форму ведення обліку та основними обліковими регістрами для компанії є оборотно-сальдова відомість по всіх рахунках, а також у розрізі кожного рахунку.

Згідно розділу 2 Положення про облікову політику ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» первинні документи складаються під час здійснення господарської операції або безпосередньо після її закінчення (якщо немає такої можливості). Впорядковані дані з первинних документів можуть складатися у зведених документах, тобто регістрах обліку, щоб було простіше контролювати такі дані. В облікових регістрах операції відображаються тоді, коли вони були проведені. За неправильне чи несвоєчасне складання первинних документів і регістрів обліку несуть відповідальність ті, хто склали і підписали ці документи.

Так як фінансові результати складаються з доходів та витрат, то можна визначити окремо первинні документи для обліку доходів та витрат. Взагалі більшість документів, якими оформлюються операції щодо обліку доходів та витрат, не мають типових форм. Тому підприємство самостійно може розробити їх. Основні первинні документи, які підтверджують отримання доходу, наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 – Первинні документи з обліку доходів [46, с. 529-534; 67, с. 461]

№ з/п	Первинні документи	Вид доходу
1	Прибутковий касовий ордер (КО-1)	Доходи від реалізації, інший операційний дохід, дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи
2	Виписка банку	
3	Рахунок-фактура	Доходи від реалізації, інший операційний дохід, інші доходи
4	Видаткова накладна, товарно-транспортна накладна, вимога-накладна на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів	
5	Акт виконаних робіт (наданих послуг)	Доходи від реалізації
6	Специфікації (при відвантаженні великої кількості асортиментних груп товарів та наданих послуг за певний період)	
7	Договір (з банком, операційної оренди, поставки)	Інший операційний дохід
8	Інвентаризаційний опис	
9	Бухгалтерська довідка-розрахунок на підставі оголошень курсу НБУ	Інший операційний дохід (дохід від операційної курсової різниці)
10	Претензія, рішення суду	Інший операційний дохід (штрафи, пені, неустойки)
11	Розрахунки та бухгалтерські довідки	Інший операційний дохід, дохід від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи
12	Рішення зборів акціонерів (учасників) про розподіл прибутку	Дохід від участі в капіталі
13	Договори (купівлі цінних паперів з визначеним строком погашення, депозитного вкладу, купівлі депозитних сертифікатів)	Інші фінансові доходи
14	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	Інші доходи
15	Контракти, договори з покупцями та фінансово-кредитними установами	

Прибутковий касовий ордер використовується при оплаті готівкою за товари та надані послуги. Цей документ виписує постачальник, заповнює обидві частини документу, ставиться його підпис та печатка. Ліва частина документа залишається у постачальника, а права частина (квитанція) видається особі, від якої приймається

готівка. Прибутковий касовий ордер є типовою формою, яка затверджена у додатку 2 «Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29.12.2017 року № 148 зі змінами та доповненнями.

Виписка банку підтверджує рух (надходження та витрачання) коштів підприємства на його рахунку. Її можна роздрукувати через систему «Клієнт-Банк». Цей документ є підставою для обліку господарських операцій, які формують доходи та витрати.

Рахунок-фактура вважається первинним документом, коли він вже оплачений. Цей документ постачальник надає замовнику, в ньому міститься інформація про товари або послуги, їх кількість, вартість та загальна сума, яка підлягає оплаті.

Видаткова накладна призначена для передачі товарів, яку виписує постачальник у день їх відвантаження. Вона містить назву та реквізити постачальника та покупця, назву та кількість поставленого товару, ціну та дату операції. Виписується у двох екземплярах (для постачальника та покупця).

Акт виконаних робіт (наданих послуг) відображає факт виконання робіт (надання послуг), їх перелік, вартість, термін виконання. Цей документ складається після повного виконання робіт чи надання послуг та відсутності претензій у замовника до їх якості. Оформлюється також у двох екземплярах.

Для обліку витрат використовуються наступні основні первинні документи, що зазначені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Первинні документи з обліку витрат [46, с. 483, 504, 507]

№ з/п	Первинні документи	Вид витрат
1	2	3
1	Видаткові накладні	Виробничі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут, інші витрати
2	Лімітно-забірні картки	Виробничі витрати, інші операційні витрати
3	Табель обліку використання робочого часу	Виробничі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут
4	Розрахунково-платіжна відомість	
5	Виробничі звіти майстрів, начальників цехів	
6	Акт на брак і відходи	
7	Шляхові листи	

Продовження таблиці 2.2

1	2	3
8	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів	Виробничі витрати, інші операційні витрати
9	Розрахунки та бухгалтерські довідки	Виробничі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати
10	Розрахунок амортизації основних засобів, нематеріальних активів	Загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут, інші операційні витрати
11	Рахунок-фактура	
12	Акт списання товарно-матеріальних цінностей	Загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут
13	Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт	
14	Акт виконаних робіт (наданих послуг)	
15	Видатковий касовий ордер (КО-2), виписка банку	Загальновиробничі витрати, адміністративні та витрати на збут, інші операційні витрати, інші витрати
16	Договір банківської позики (на отримання кредиту в банку)	Фінансові витрати
17	Банківські повідомлення про курси валют	Інші операційні витрати, інші витрати
18	Акт уцінки товаро-матеріальних цінностей	
19	Акт на списання основних засобів	Інші витрати
20	Наряд на виконання робіт	

Є документи, які підтверджують тільки доходи чи витрати (наприклад, прибутковий та видатковий касовий ордер, розрахунково-платіжна відомість). Але є і документи, що можуть підтвердити як доходи, так і витрати. Все буде залежати від конкретної господарської операції. Наприклад, при продажу товару чи наданні послуг підприємство отримує дохід, але купівля товару чи отримання послуг для підприємства буде витратами. А документи будуть оформлюватися однакові (рахунок-фактура, видаткова накладна чи акт виконаних робіт (наданих послуг)). Також усе залежить від сторони, яка оформлює ці документи.

Всі первинні документи є важливими для оформлення операцій в обліку щодо доходів та витрат. Основними первинними документами для відображення фінансових результатів, а також віднесення їх до складу нерозподіленого прибутку (збитку) є розрахунки та бухгалтерські довідки. Так як на основі доходів та витрат формується результат діяльності.

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» для обліку фінансових результатів використовує бухгалтерські довідки та розрахунки, а для обліку доходів та витрат – первинні документи, які наведені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Первинні документи для обліку доходів та витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Первинні документи для обліку доходів та витрат	Вид доходів та витрат
1	Акт приймання-передачі наданих послуг, акт здачі-приймання робіт (надання послуг)	Доходи від реалізації Адміністративні витрати
2	Видаткова накладна	Адміністративні та інші витрати
3	Виписка банку	Всі види доходів Адміністративні, інші операційні та інші витрати
4	Бухгалтерська довідка-розрахунок на підставі оголошень курсу НБУ	Інший операційний дохід (дохід від операційної курсової різниці) Інші операційні та інші витрати
5	Інвентаризаційний опис	Інший операційний дохід / витрати
6	Табель обліку використання робочого часу	Адміністративні витрати
7	Розрахунково-платіжна відомість	
8	Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт	
9	Акт списання товарно-матеріальних цінностей	Адміністративні та інші операційні витрати
10	Розрахунок амортизації основних засобів, нематеріальних активів	Інші витрати
11	Акт на списання основних засобів	Інший операційний дохід
12	Бухгалтерська довідка	Адміністративні, інші операційні та інші витрати

Для отримання доходу від надання послуг ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» використовує акт прийому-передачі послуг. Як приклад, компанія уклала договір на надання аудиторських послуг (послуги з аудиту окремої фінансової звітності та послуги з аудиту фінансової звітності) із замовником, в якому вказано певний строк надання послуг. По завершенню аудиту відповідно договору ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» формує та передає замовнику акт приймання-передачі наданих послуг. А також подібна форма акту використовується для підтвердження витрат, наприклад, отримання компанією послуги по заправці, реставрації картриджа для принтера чи ремонту цього пристрою від іншого підприємства.

При отриманні товарно-матеріальних цінностей постачальник надає ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» видаткову накладну для визнання витрат. Як приклад, компанія замовила накопичувач у постачальника, оплатила згідно рахунку та отримала його разом з видатковою накладною.

Після відрядження працівник ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» надає звіт про використання коштів / електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт, разом із підтверджуючими документами (проїзні документи, чеки). Також цей звіт складається після придбання товарно-матеріальних цінностей для компанії (наприклад, купівля поштових марок) за кошти працівника (підтверджуючий документ, як приклад, фіскальний чек).

Потім з первинних документів інформація групується і в узагальненому вигляді зазначається у регістрах обліку. При автоматизованій формі обліку реєстри формуються у програмі автоматично із наявної бази даних. Основним реєстром обліку є оборотно-сальдова відомість (що є основою для складання звітності), яка формується по всіх рахунках, а також по кожному рахунку та в розрізі субрахунків. Також можуть бути інші реєстри обліку, наприклад, реєстр бухгалтерських проводок, господарських операцій, відомостей або первинних документів. Також є зведений реєстр обліку головна книга, в якій зазначається по кожному рахунку початкове сальдо, обороти та кінцеве сальдо. Ці реєстри можна роздрукувати або зберігати в електронному вигляді. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» в основному використовує оборотно-сальдову відомість як реєстр обліку. Для автоматизованої форми ведення обліку в програмі це зручно, бо дані заповнюються автоматично, що мінімізує припущення помилок.

Згідно статуту ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» застосовує у своїй діяльності електронно-цифровий підпис відповідно до чинного законодавства. Тому компанія має систему електронного документообігу та використовує для цього дві програми — це «М.Е.Дос» та «Вчасно». Вони призначені для обміну електронними документами з контрагентами. У «М.Е.Дос» також можна формувати та відправляти податкові документи та звітність, а «Вчасно» додатково передбачає підписання внутрішніх документів компанії.

Для оптимізації роботи з документами можна вдосконалити систему електронного документообігу, а саме затверджувати внутрішні документи у програмі «Вчасно» (наприклад, накази чи розпорядження директора).

Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» регулює питання використання електронних документів та електронного документообігу. Така організація документообігу дозволяє:

- зекономити час та ресурси (є можливість не використовувати папір та друк для відправлення документів, тим самим зменшуються витрати компанії; заповнювати документ за вже готовим шаблоном; підписати документи значно швидше лише за декілька годин);
- спростити процес створення та обробки документів;
- можливість надавати чи обмежувати доступ користувачів до документів;
- працювати з документами в єдиному інформаційному просторі.

Електронний документообіг має більш розширений перелік процесів, ніж його ведення у паперовому вигляді, що показано на рис. 2.4.

Рисунок 2.4 – Процес електронного документообігу [59]

Також можна запропонувати використання хмарного середовища. Оскільки воно не прив'язане до одного комп'ютера, то його можна використовувати з будь-якого пристрою за допомогою входу в один обліковий запис. Це дозволить мати доступ до потрібної інформації в будь-який час та можливість працювати віддалено. У такий спосіб можна зберігати як внутрішні, так і зовнішні документи компанії. За допомогою хмарного сервісу буде забезпечений захист інформації від сторонніх осіб, він не потребує великих витрат і не займає пам'ять на пристрої.

Для того, щоб не було випадків несвоєчасного надходження та обробки первинних документів доцільно запропонувати для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» графік документообігу операцій із обліку фінансових результатів, який представлений у додатку И. У ньому чітко визначено перелік документів, процес їх створення, перевірки, обробки та передачі в архів, а також відповідальних осіб та строки виконання зазначених операцій. Отже, дотримання визначеного графіку дозволить своєчасно закрити звітний період, а сама звітність буде мати достовірні дані без їх подальшого коригування. Також така організація документообігу забезпечить впорядкування руху первинних документів, стабільність роботи бухгалтерії та її оптимізацію, швидкість руху та оперативність обробки документів.

Важливо також правильно зберігати документи. Для цього можна запропонувати номенклатуру справ для бухгалтерії (див. додаток К табл. К.1), щоб знати скільки потрібно зберігати різні документи. Це допоможе контролювати збереження документів, визначивши терміни їх зберігання, систематизувати документи по справах та можливість швидкого їх пошуку в разі необхідності. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» зберігає документи обліку протягом строку, що затверджене чинним законодавством.

Отже, документування операцій з обліку фінансових результатів є важливим процесом для можливості облікувати господарські операції щодо доходів та витрат і їх документальне підтвердження. Документи проходять повний цикл від їх створення до утилізації. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» веде документування операцій щодо фінансових результатів за загальними правилами. Для того, щоб був контроль і все вчасно обліковувалося створено графік документообігу операцій з обліку фінансових результатів. А для контролю за документами, які зберігаються в архіві запропоновано номенклатуру справ для бухгалтерії. А також надано пропозиції щодо вдосконалення електронного документообігу (почати затверджувати внутрішні документи компанії у програмі «Вчасно») та використання хмарного середовища. Це дозволить ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» покращити роботу з документами.

2.3 Аналітичний та синтетичний облік фінансових результатів підприємства

Фінансові результати як і його складові можуть відображатися в обліку лише після оформлення первинних документів. Тому спочатку операція документується, а вже на підставі документа обліковується на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Облік доходів, витрат та фінансових результатів ведеться по видам діяльності підприємства. Їх взаємозв'язок зображено на рис. 2.5.

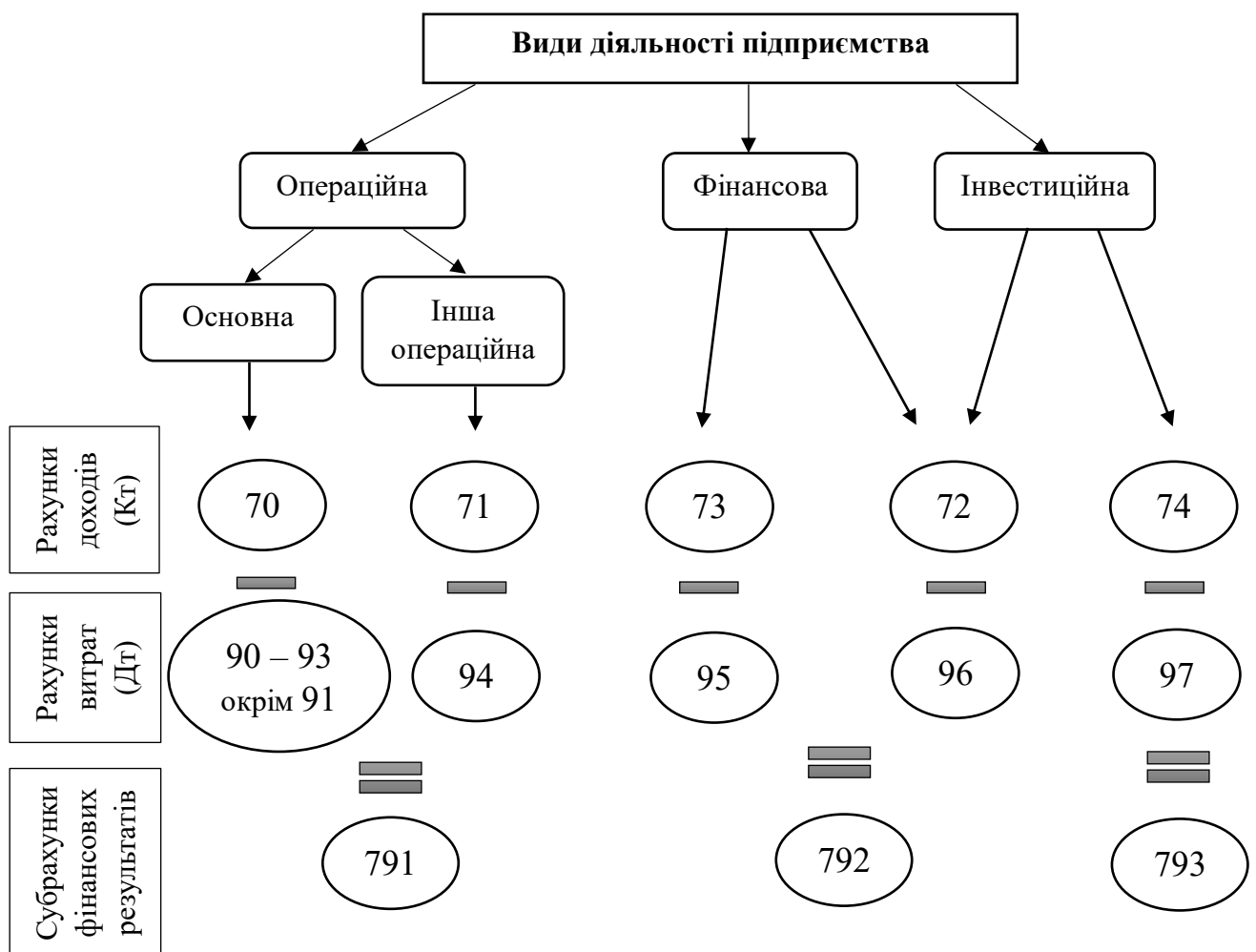

Рисунок 2.5 – Взаємозв'язок доходів, витрат та фінансових результатів на рахунках бухгалтерського обліку по видам діяльності підприємства [11; 51]

Як видно з рис. 2.5 між доходами та витратами прослідковується взаємозв'язок по видам діяльності на рахунках бухгалтерського обліку, які формують фінансові результати на відповідних субрахунках. 91 рахунок

відноситься до основної діяльності, але не контактує з 79 рахунком, оскільки загальновиробничі витрати розподіляються та частинами списуються на витрати виробництва (23 рахунок) та на собівартість реалізації (90 рахунок).

Згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку для того, щоб облікувати доходи та фінансові результати використовуються рахунки та субрахунки 7 класу, а для витрат – 8 класу (за бажанням підприємства) та 9 класу. Рахунки доходів є пасивними, тому зазначаються в кредиті, а рахунки витрат – активні, тому зазначаються в дебеті. А рахунок 79 «Фінансові результати» є активно-пасивним, оскільки на нього списуються доходи та витрати.

Синтетичний облік доходів та витрат діяльності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» веде на рахунках першого та другого порядку, а аналітичний облік для витрат за елементами – на рахунках третього порядку. Аналітичний облік дозволяє деталізувати синтетичні рахунки. Завдяки цьому є можливість та покращується ведення управлінського обліку, оскільки інформація стає більш розширеною. А для управління це дуже зручно. Тому для фінансових результатів компанії та їх складових можна сформувати певні облікові номенклатури, перелік яких наведений у табл. 2.4. Вони можуть використовуватися для формування аналітичних рахунків. Підприємство самостійно обирає для себе чи застосовувати аналітичні рахунки та які саме, чи ні.

Таблиця 2.4 – Облікові номенклатури доходів, витрат та фінансових результатів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Рахунки	Облікові номенклатури
1	2	3
<i>Доходи та фінансові результати</i>		
1	70 «Доходи від реалізації»	за видами послуг
2	71 «Інший операційний дохід»	за видами доходів
3	79 «Фінансові результати»	за видами послуг; за характером результатів
<i>Витрати</i>		
4	80 «Матеріальні витрати»	за видами витрат
5	81 «Витрати на оплату праці»	
6	82 «Відрахування на соціальні заходи»	
7	83 «Амортизація»	
8	84 «Інші операційні витрати»	

Продовження таблиці 2.4

1	2	3
9	92 «Адміністративні витрати»	за видами витрат; за економічними елементами; за місцями виникнення витрат та центрами відповідальності
10	94 «Інші витрати операційної діяльності»	за видами витрат; за економічними елементами
11	97 «Інші витрати»	за видами витрат

Саме такі номенклатури дозволять компанії отримати більше корисної та розширеної інформації для подальшого управління діяльністю. А також скорочується час для пошуку даних, оскільки вони вже згруповані та деталізовані на відповідних субрахунках.

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» використовує для ведення обліку автоматизовану програму «1С». Оскільки ця програма підпадає під санкції та є забороненою згідно з указом Президента України № 227/2023 від 15.04.2023 року, можна запропонувати ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» вести облік в іншій програмі. На сьогодні є достатньо українських програм для ведення обліку, серед яких можна вибрати одну, що буде найкращим варіантом для компанії. Наприклад, це може бути «BOOKKEEPER» або «MASTER:Бухгалтерія». Ці програми підходять для підприємств малого бізнесу, вони надають можливість працювати в хмарі, програми постійно оновлюються згідно чинного законодавства та мають всі необхідні функції для ведення обліку, а також є захист даних. «BOOKKEEPER» має нижчу ціну, ніж «MASTER:Бухгалтерія». А також програми мають базові ділянки обліку, однак деякі відрізняються. Тому компанія може обрати програму для ведення обліку, що буде кращим варіантом для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» зі зручним інтерфейсом та меншими витратами.

Облік доходів у компанії ведеться за такими субрахунками:

- 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»;
- 711 «Дохід від реалізації іноземної валюти»;
- 714 «Дохід від операційної курсової різниці»;
- 718 «Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів».

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» в основному використовує рахунки доходів від операційної діяльності, а від інших видів діяльності за останні 3 роки не використовувалися. Однак рахунки для обліку доходів та витрат від всіх видів діяльності передбачені у робочому плані рахунків компанії.

Рахунок 70 «Доходи від реалізації» є основним, оскільки на ньому узагальнюється інформація, що формує чистий дохід від реалізації та включається у звітність. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» надає послуги, тому в обліку такі господарські операції обліковуються саме на 703 субрахунку. Аналітичний облік по цьому рахунку компанія не веде, але його можна вести за видами послуг.

Методика відображення в обліку доходів від реалізації ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» на прикладі надання послуги з аудиту фінансової звітності представлена у табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Відображення в обліку доходів від реалізації ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Зміст господарських операцій	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			дебет	кредит	
1	2	3	4	5	6
<i>Перша подія – надання послуг</i>					
1	Надано послугу з аудиту фінансової звітності	Акт приймання-передачі наданих послуг	361	703	359 984,40
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ в складі наданої послуги	Податкова накладна	703	643	59 997,40
3	Зареєстровано податкову накладну в ЄРПН	Податкова накладна	643	641	59 997,40
4	Отримано оплату від замовника аудиторської послуги	Виписка банку	311	361	359 984,40
5	Списано в кінці звітного періоду дохід від реалізації на фінансові результати	Бухгалтерська довідка	703	791	299 987,00
<i>Перша подія – попередня оплата за послуги</i>					
1	Отримано попередню оплату за послугу з аудиту фінансової звітності від замовника	Виписка банку	311	631	359 984,40
2	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ в складі отриманої попередньої оплати (зареєстровано податкову накладну в ЄРПН)	Податкова накладна	643	641	59 997,40

Продовження таблиці 2.5

1	2	3	4	5	6
3	Надано послугу з аудиту фінансової звітності	Акт приймання-передачі наданих послуг	361	703	359 984,40
4	Списано податкові зобов'язання з ПДВ в складі наданої послуги	Податкова накладна	703	643	59 997,40
5	Здійснено залік заборгованостей із замовником	Бухгалтерська довідка	631	361	359 984,40
6	Списано в кінці звітного періоду дохід від реалізації на фінансові результати	Бухгалтерська довідка	703	791	299 987,00

Рахунок 71 «Інший операційний дохід» включає в себе всі доходи операційної діяльності компанії, окрім доходу від реалізації. Для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» таким доходом є дохід від купівлі-продажу іноземної валюти, курсових різниць та безкоштовного отримання оборотних активів. Приклад відображення в обліку іншого операційного доходу ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» наведений у табл. 2.6.

Таблиця 2.6 – Відображення в обліку іншого операційного доходу ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Зміст господарських операцій	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			дебет	кредит	
1	Відображено додатну між ціною продажу іноземної валюти та її балансовою вартістю	Бухгалтерська довідка-розрахунок на підставі оголошень курсу НБУ	311	711	312,00
2	Відображено від'ємну між ціною купівлі іноземної валюти та її балансовою вартістю		333	711	120,00
3	Списано дохід від купівлі-продажу іноземної валюти на фінансовий результат	Бухгалтерська довідка	711	791	432,00
4	Відображено операційну курсову різницю щодо заборгованості на дату балансу за надання нерезиденту послуг	Бухгалтерська довідка-розрахунок на підставі оголошень курсу НБУ	362	714	563,00
5	Списано дохід від операційної курсової різниці на фінансовий результат	Бухгалтерська довідка	714	791	563,00
6	Відображено безоплатне отримання МШП	Видаткова накладна	22	718	890,80
7	Списано дохід від безоплатно одержаних оборотних активів на фінансовий результат	Бухгалтерська довідка	718	791	890,80

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» не використовує рахунки 72 – 74, оскільки не проводить господарських операцій, що відносяться до фінансової та інвестиційної діяльності.

Дохід від фінансової діяльності обліковують на рахунках 72 та 73. Рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі» застосовується, якщо підприємство здійснює інвестиції в асоційовані, дочірні чи спільні підприємства та має дохід від них. Такі доходи обліковуються за методом участі в капіталі. А на рахунку 73 «Інші фінансові доходи» обліковуються всі інші доходи від фінансової діяльності, наприклад, у вигляді дивідендів, відсотків тощо. Аналітичний облік може здійснюватися за кожним об'єктом інвестування, а також іншими ознаками, які визначило для себе підприємство. Доходи від інвестиційної діяльності обліковують на рахунку 74 «Інші доходи». Це можуть бути доходи від безоплатно одержаних необоротних активів, від реалізації фінансових інвестицій, від неопераційної курсової різниці тощо.

Всі одержані доходи рахунків 7 класу відображаються в кредиті, а в дебеті – їх списання на рахунок 79, а також відображення суми непрямих податків.

Для обліку витрат компанія використовує 8 клас та 9 клас Плану рахунків. Це означає, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» обліковує витрати за елементами та за видами діяльності. 8 клас рахунків є дуже детальним та використовуються як синтетичні, так і аналітичні рахунки:

- 801 «Витрати сировини й матеріалів»;
- 811 «Виплати за окладами й тарифами»;
- 813 «Компенсаційні виплати»;
- 814 «Оплата відпусток»;
- 815 «Оплата іншого невідпрацьованого часу»;
- 821 «Відрахування на пенсійне забезпечення»;
- 831 «Амортизація основних засобів»;
- 841 «Витрати на оренду»: 8411 «Оренда офісу»;

- 842 «Витрати на зв'язок, пошту, інтернет»: 8421 «Міжміські переговори»;
- 843 «Витрати на ремонт і експлуатацію ОЗ»: 8432 «Ремонт і експлуатація оргтехніки»;
- 844 «Офісні витрати»: 8441 «Адміністративні і офісні витрати»;
- 845 «Витрати на рекламу»: 8452 «Поліграфія»;
- 846 «Витрати на відрядження»: 8461 «Витрати на відрядження по Україні»;
- 847 «Витрати на конс. послуги сторонніх організацій»;
- 848 «Інші операційні витрати»: 8483 «Банківське обслуговування», 8484 «Інформаційні послуги»;
- 849 «Операційна курсова різниця»;
- 851 «Інші витрати».

Ведення обліку витрат за елементами дозволяє отримати детальнішу інформацію про витрати операційної діяльності компанії, а також згідно такого поділу зручно управляти такими витратами.

На рахунку 80 відображається інформація про матеріальні витрати компанії. Для ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» – це витрати на матеріали для використання в операційній діяльності. Інформація про витрати на оплату праці компанії формується на рахунку 81, що включає витрати на основну заробітну плату, виплати, пов'язані з її індексацією, оплата відпусток та оплата за невідпрацьований час. На рахунку 82 узагальнюються дані про відрахування на соціальні заходи, що включає облік розрахунків з ЄСВ. Рахунок 83 призначений для обліку амортизації. Компанія обліковує на цьому рахунку амортизацію основних засобів. Рахунок 84 є найбільш деталізований та має аналітичні рахунки. Він використовується, щоб обліковувати всі інші операційні витрати, що не були обліковані на інших рахунках 8 класу. Такі витрати можуть бути витратами періоду (всі витрати, окрім собівартості реалізації, які відображаються в обліку в тому періоді, у якому були здійснені), якщо не входять до собівартості послуг. Перелік інших операційних

витрат, що використовує ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» наведено вище у переліку субрахунків. На сьогодні рахунок 85 виключено з чинного Плану рахунків та не використовується підприємствами, раніше він був призначений для обліку всіх інших витрат, окрім операційної діяльності. У НП(С)БО 16 надано перелік витрат, що включаються до складу кожного елементу.

На рис. 2.6 зображено схему обліку витрат з використанням рахунків 8 класу та 9 класу в ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС». На цій схемі видно як формуються та списуються витрати компанії на фінансові результати.

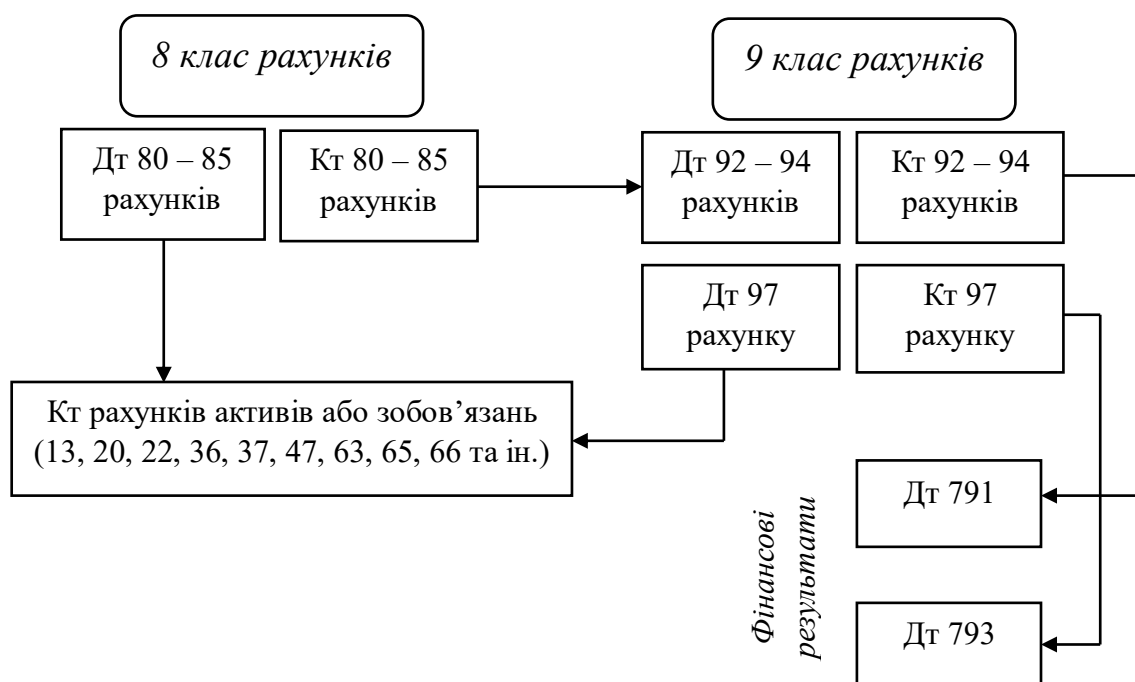

Рисунок 2.6 – Схема обліку витрат із використанням рахунків 8 класу та 9 класу ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» [46, с. 478; дані ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС»]

Витрати на рахунках 8 класу за дебетом нараховуються, а за кредитом списуються на рахунок 23 (ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» не використовує його, тому в схемі він не наведений) та рахунки 9 класу від операційної діяльності. А рахунки 9 класу списуються на фінансові результати. У табл. 2.7 представлена методика обліку витрат ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» із використанням 8 та 9 класу рахунків.

Таблиця 2.7 – Відображення в обліку витрат ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС»
[дані ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС»]

№ з/п	Зміст господарських операцій	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			дебет	кредит	
1	2	3	4	5	6
<i>Облік матеріальних витрат</i>					
1	Відображено вартість матеріалів, використаних для здійснення іншої операційної діяльності	Акт списання запасів	801	201	950,00
2	Списано матеріальні витрати на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	801	950,00
<i>Облік витрат на оплату праці</i>					
3	Відображено витрати на оплату праці помічника аудитора, а саме:				
	- виплати за окладами й тарифами;	Розрахунково-платіжна відомість (зведена)	811	661	20 000,00
	- оплату щорічних відпусток (за рахунок створеного резерву оплати відпусток);	Розрахунок забезпечення виплат відпусток	814 471	471 661	19 200,00
	- оплату іншого невідпрацьованого часу, передбаченого законодавством.	Розрахунково-платіжна відомість (зведена)	815	663	1 000, 00
4	Списано витрати на оплату праці на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	81	40 200,00
<i>Облік відрахувань на соціальні заходи</i>					
5	Нараховано ЄСВ на заробітну плату помічника аудитора	Відомість нарахування ЄСВ	821	651	4 000,00
6	Списано витрати на нарахування ЄСВ на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	821	4 000,00
<i>Облік амортизаційних витрат</i>					
7	Нараховано амортизацію на ноутбук	Відомість нарахування амортизації	831	131	1 295,00
8	Списано амортизаційні витрати на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	831	1 295,00
<i>Облік інших операційних витрат</i>					
9	Відображено витрати на відрядження помічника аудитора	Звіт про використання коштів / електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт	846	372	6 300,00
10	Списано витрати на відрядження на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	846	6 300,00
11	Відображено плату за банківське обслуговування	Виписка банку	8483	311	350,00
12	Списано витрати за банківське обслуговування на адміністративні витрати	Бухгалтерська довідка	92	8483	350,00

Продовження таблиці 2.7

1	2	3	4	5	6
13	Відображено операційні курсові різниці за дебіторською (кредиторською) заборгованістю на дату її погашення	Банківські повідомлення про курси валют, бухгалтерська довідка	849	36 (63)	120,00
14	Списано витрати від операційних курсових різниць на інші витрати операційної діяльності	Бухгалтерська довідка	945	849	120,00

А витрати діяльності компанія обліковує на таких рахунках та субрахунках:

- 92 «Адміністративні витрати»;
- 945 «Втрати від операційної курсової різниці»;
- 949 «Інші витрати операційної діяльності»;
- 977 «Інші витрати звичайної діяльності».

Із рахунків, на яких обліковують витрати операційної діяльності, ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» використовує лише 92 та 94 рахунки. Аналітичний облік за цими витратами компанія може вести за видами витрат та економічними елементами.

У дебеті 23 рахунку формується інформація про прямі та розподілені загальновиробничі витрати на виробництво продукції, а також робіт, послуг. Тому підприємство, що надає послуги також може використовувати цей рахунок. А у кредиті цього рахунку відображається собівартість послуг, яка списується на 90 рахунок (призначений для обліку собівартості). Аналітичний облік за 23 рахунком підприємство може вести за видами послуг та статтями витрат. Собівартість послуг формується з витрат, які були понесені для надання таких послуг. За допомогою калькулювання обчислюється вартість конкретної послуги, що надає компанія. Така вартість є основою для формування ціни на послугу. 91 рахунок використовується для ведення обліку накладних витрат, які стосуються всіх послуг (при їх наданні), але прямо не відносяться до конкретного виду послуги. Такими витратами можуть бути, наприклад, оплата комунальних, охоронних послуг тощо. Ці витрати поділяються на змінні та постійні (їх частина або повністю вони розподіляються) і списуються на 23 рахунок (змінні та постійні розподілені) та на 90 рахунок

(постійні нерозподілені). Аналітичний облік загальновиробничих витрат може вестися за видами та центрами витрат.

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» формує собівартість послуг на рахунку 81 із списанням її на рахунок 92. Вона складається із заробітної плати аудиторів та помічників аудиторів, які залучені тільки до аудиторських проєктів. Хоч компанія не виробляє продукцію чи не продає товари, а надає послуги, все рівно бажано формувати собівартість таких послуг та обліковувати її на 90 рахунку з використанням 23 рахунку. Тому можна порекомендувати для компанії таку методику обліку собівартості.

Витрати, що пов'язані з операційною діяльністю компанії, але не включаються до собівартості реалізації обліковують на 92 – 94 рахунках. До таких витрат відносять: адміністративні витрати (92 рахунок), витрати на збут (93 рахунок) та інші операційні витрати (94 рахунок). Склад таких витрат наведений у НП(С)БО 16. На 92 рахунку обліковують витрати, що пов'язані з управлінням, а також обслуговуванням компанії. Аналітичний облік ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за цими витратами не веде, але є можливість вести його за статтями витрат. На 93 рахунку відображаються витрати, що пов'язані із реалізацією товарів, робіт, послуг. Це можуть бути витрати на рекламу, на пакувальні матеріали, транспортування, оплата працівникам, що працюють у цьому відділі та ін. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» не використовує цей рахунок в обліку. А на 94 рахунку обліковують всі інші операційні витрати, що не були відображені на інших рахунках. Це, наприклад, витрати на купівлю-продаж іноземної валюти, від знецінення запасів, від псування цінностей, резерв сумнівних боргів та списана безнадійна заборгованість та ін. Як обліковують ці витрати на рахунках у взаємозв'язку з 8 класом рахунків у ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» див. таблицю 2.7.

Рахунки 95 та 96 призначені для обліку витрат від фінансової діяльності. На 95 рахунку обліковуються витрати на відсотки та інші витрати, що пов'язані із запозиченням. Рахунок 96 призначений для обліку витрат від участі в капіталі, тобто збитків від інвестицій в асоційовані, дочірні чи спільні підприємства. Такої

діяльності у ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» немає, тому ці рахунки не застосовуються в обліку.

Для обліку витрат від інвестиційної діяльності використовують 97 рахунок. На ньому обліковують витрати, які не пов'язані з виробництвом чи реалізацією, а також окрім фінансових витрат. Це можуть бути втрати від зменшення корисності активів, від неопераційних курсових різниць, уцінка необоротних активів та їх списання та ін. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» використовує лише 977 субрахунок для обліку інших витрат діяльності. Приклад відображення в обліку наведено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Відображення в обліку інших витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Зміст господарських операцій	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			дебет	кредит	
1	Відображено витрати, пов'язані з безоплатним наданням офісних столів	Акт на списання ІНМА	977	112	Сума залишкової вартості
2	Переказано кошти з поточного рахунку в банку благодійній організації	Наказ директора, виписка банку	977	311	5 000,00

На рахунку 98 обліковуються витрати з податку на прибуток, але компанія не застосовує його в обліку, бо в 2021 та 2023 роках був збиток, а в 2022 році прибуток зменшили податкові різниці та вийшов збиток, тому податок на прибуток не нараховувався.

Визнані витрати відображаються на всіх рахунках 9 класу за дебетом, а за кредитом вони списуються на рахунок 79.

В кінці звітного періоду рахунки доходів та витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» списує на фінансовий результат. Компанія використовує для цього субрахунок 791 «Результат операційної діяльності» та субрахунок 793 «Результат іншої звичайної діяльності». Приклад відображення в обліку результатів наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9 – Відображення в обліку фінансових результатів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Зміст господарських операцій	Первинний документ	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
			дебет	кредит	
1	Списано на фінансовий результат:	Бухгалтерська довідка			
	- дохід від реалізації послуг;		703	791	809 752,00
	- інший операційний дохід;		71	791	117 889,00
	- адміністративні витрати;		791	92	732 748,00
	- інші витрати операційної діяльності;		791	94	1 800,00
	- інші витрати.		793	97	600,00
2	Фінансовий результат включено до складу нерозподіленого прибутку		79	441	192 493,00
3	Фінансовий результат включено до складу непокритих збитків		442	79	(35 182,00)

Остаточний фінансовий результат формується при порівнянні оборотів по рахунку 79 за кожним видом діяльності. Після сформованого фінансового результату на рахунку 79, він списується на рахунок 44. На рис. 2.7 зображено формування фінансового результату і його відображення у складі власного капіталу компанії.

Рисунок 2.7 – Формування фінансового результату та його відображення у складі власного капіталу ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [11]

Якщо фінансовий результат є позитивним, то збільшується нерозподілений прибуток (Дт 79 Кт 441). Ним у подальшому компанія може розпоряджатися нижче наведеними способами (ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» під час дії воєнного стану не розподіляє чистий прибуток):

- не розподіляти і залишити нерозподіленим;
- використати прибуток на потреби підприємства;
- сформувати резервний капітал;

- збільшити статутний капітал;
- нарахувати та виплатити дивіденди.

Якщо фінансовий результат – негативний, то збільшується непокритий збиток минулих років (Дт 442 Кт 79). Або збиток можна покрити за рахунок нерозподіленого прибутку минулих років чи резервного капіталу, якщо такий є на підприємстві.

По назвам субрахунків можна помітити, що ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» використовує в обліку застарілий робочий план рахунків. Однак у Плані рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції до нього відбулися зміни, що стосуються назв певних субрахунків та виключення деяких рахунків, а також змінився порядок закриття 8 класу рахунків. Хоч сутність не змінилася, але краще, щоб назва відповідала тій, що затверджена нормативно. Наприклад, субрахунки 711, 821, 977 мають інше формулювання їх назви, а рахунок 85 взагалі виключили в новій редакції Плану рахунків. Тому важливо запропонувати компанії використовувати чинний План рахунків та користуватися Інструкцією до нього в чинній редакції. Тоді облік буде більш точним та інформація буде розкрита в повній мірі та згідно чинного законодавства.

На субрахунку 791 формується результат одразу від двох видів діяльності – від основної та іншої операційної діяльності. А на субрахунку 793 відображається результат від іншої та частково від інвестиційної діяльності. Тому доцільно запропонувати розділення цих видів діяльності на окремі аналітичні рахунки. Наприклад, такі рахунки третього порядку:

- 7911 «Результат основної діяльності»;
- 7912 «Результат іншої операційної діяльності»;
- 7931 «Результат іншої діяльності»;
- 7932 «Результат інвестиційної діяльності».

Для управління результатом за таким розподілом видів діяльності буде зручно отримувати необхідну інформацію.

Отже, загалом у ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» бухгалтерія веде облік правильно та реєструє всі господарські операції щодо доходів та витрат, які в кінці

звітнього періоду формують фінансові результати, згідно первинних документів. Однак компанія використовує вже не дійсний План рахунків та Інструкцію до нього, тому було запропоновано застосовувати чинну редакцію цих нормативних актів. Підприємство веде облік доходів, витрат та фінансових результатів лише за операційною та іншою діяльністю. Всі операції обліковуються в автоматизованій програмі «1С». Однак було запропоновано змінити цю програму на іншу, наприклад, «BOOKKEEPER» чи «MASTER:Бухгалтерія». Оскільки на «1С» було накладено санкції указом Президента України та заборонено її використовувати. Це дозволить користуватися новими корисними функціями та покращить роботу бухгалтерії, а також можливість оновлювати програму та буде її ліцензоване обслуговування.

2.4 Порядок відображення фінансових результатів у фінансовій звітності

На сьогодні більшість підприємств ведуть облік і складають фінансову звітність за національними стандартами. Але оскільки Україна прагне стати членом Європейського Союзу та розвиває міжнародні зв'язки, то компаніям краще переходити на складання звітності за міжнародними стандартами. Це дозволить зрозуміти фінансову звітність підприємства у будь-якій країні та буде забезпечено достовірність і прозорість інформації. Так застосування міжнародних стандартів може покращити інвестиційну привабливість компанії, що дозволить розвивати зовнішньоекономічну співпрацю компаній [2, с. 12].

Основними фінансовими звітами, де відображаються фінансові результати, є такі:

- Баланс (звіт про фінансовий стан) – форма № 1;
- Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – форма № 2;
- Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) – форма № 3;

- Звіт про власний капітал – форма № 4;
- Примітки до фінансової звітності – форма № 5.

Найважливішим є звіт про фінансові результати, в якому відображається інформація про суми доходів та витрат, прибутки і збитки, інший сукупний дохід та сукупний дохід підприємства за звітний період [36, п. 8]. Звіт про власний капітал містить у собі інформацію про чистий прибуток або збиток, що був отриманий підприємством за звітний період. У балансі є лише інформація про накопичений фінансовий результат за весь період діяльності компанії, тобто – нерозподілений прибуток (непокритий збиток). Звіт про рух грошових коштів, який складений лише за непрямим методом, містить інформацію про прибуток чи збиток до оподаткування, оскільки цей показник використовується для коригування коштів від операційної діяльності. У примітках розкривається суттєва та розширена інформація про доходи та витрати.

Інформація про фінансові результати розкривається підприємством у відповідному звіті. Звіт про фінансові результати складають усі підприємства, незалежно від їх категорій, організаційно-правової форми, виду діяльності [2, с. 13]. Цей звіт складається за принципом нарахування. ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» також враховує цей принцип, який забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів із витратами, здійсненими для отримання цих доходів. Компанії, які ведуть облік за національними або міжнародними стандартами, повинні формувати та подавати цей фінансовий звіт. На сьогодні певні види підприємств можуть самотійно визначати за якими стандартами їм скласти фінансову звітність. Однак Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що підприємства, які становлять суспільний інтерес, повинні скласти фінансову звітність за міжнародними стандартами [58, ч. 2 ст. 12-1].

Інформація зі звіту про фінансові результати є корисною для багатьох суб'єктів, а саме: підприємства, держави, інвесторів, кредиторів тощо. Для підприємства, знаючи свої результати діяльності, важливим буде проаналізувати їх, щоб у подальшому уникнути збитків чи покращити прибутки [2, с. 12]. Саме для

власників буде особливо цінною інформація про чистий прибуток, тому що вони можуть дізнатися скільки вони отримають прибутку та зможуть планувати на які цілі його можна розподілити. А для менеджерів (управлінського персоналу керівного складу) такою важливою інформацією є валовий прибуток, бо можна дізнатися наскільки ефективними були продажі чи надання послуг. Для держави позитивним буде отримання підприємством прибутку, оскільки таким чином відбудеться зміцнення державного бюджету завдяки сплаті податку на прибуток підприємством. Таким способом буде здійснено перерозподіл прибутку, що є важливим у сучасних умовах ринкової економіки [2, с. 12]. Тому для держави важливою інформацією буде прибуток до оподаткування. А для інвесторів та кредиторів основною інформацією є фінансовий стан та платоспроможність підприємства. Інвесторам цікаво буде дізнатися про чистий прибуток, оскільки від нього залежить сума, яку вони можуть отримати в результаті вкладення інвестицій у підприємство. Для кредиторів також є цінною інформація про операційний прибуток, щоб дізнатися чи працює компанія успішно при здійсненні операційної діяльності.

При складанні звіту форми № 2 компанія отримує як проміжні результати, так і кінцевий результат діяльності. Цей звіт має чотири розділи. Як формуються ці результати у першому розділі звіту про фінансові результати можна побачити у додатку В рисунок В.1. У другому розділі цього звіту зазначається сукупний дохід. Він означає зміни у власному капіталі протягом звітного періоду (окрім змін капіталу внаслідок операцій із власниками) і складається з доходів та витрат, що не включені до фінансового результату. Третій розділ надає інформацію про елементи операційних витрат (ці дані можуть формуватися на рахунках 8 класу), а четвертий – показники прибутковості акцій (цей розділ складають лише акціонерні товариства).

Основним національним стандартом, що регулює процес формування фінансової звітності є НП(С)БО 1, а для малих підприємств та мікропідприємств передбачено НП(С)БО 25. Основний міжнародний стандарт – МСБО 1. Ці стандарти хоч і схожі між собою, але все ж мають і певні відмінності [2, с. 13].

Основні невідповідності критеріїв національного стандарту від міжнародного наведені у табл. 2.10.

Таблиця 2.10 – Порівняння критеріїв складання звіту про фінансові результати за національними та міжнародними стандартами [2, с. 13; 27; 36]

№ з/п	Критерії	НП(С)БО 1	МСБО 1
1	Форма звіту	Чітко регламентована типова форма звіту	Надає рекомендації щодо складу та форми звіту
2	Кількість звітів	Складається один звіт, який має чотири розділи	Є можливість скласти два звіти (один про прибутки та збитки, другий про інший сукупний дохід)
3	Склад звіту	Затверджений Міністерством фінансів України	Надає рекомендації щодо мінімального складу статей звіту
4	Конкретизація статей	Є можливість додавати статті, але з переліку, який затверджений стандартом	Є можливість додавати статті, які необхідні
5	Грошовий вимірник	Національна валюта України (гривня)	Будь-яка грошова одиниця
6	Подання даних про сукупний дохід	У другому розділі звіту	В окремому звіті або в одному звіті як окремий розділ
7	Подання даних про витрати	У звіті подається інформація про функціональне призначення витрат та елементи витрат	Може складатися за методом характеру витрат або за методом функції витрат (собівартості реалізації)

Загалом із табл. 2.10 можна зробити висновок, що міжнародні стандарти мають рекомендаційний характер та велику свободу у прийнятті рішень щодо того як саме формувати звіт про фінансові результати, тобто їх дотримуються як правил, але вони не регламентують ведення обліку. А національні стандарти є обов'язковими та не мають альтернативних варіантів при складанні цього фінансового звіту [2, с. 13].

Незважаючи на те, що національні стандарти були розроблені на основі міжнародних, все рівно вони мають відмінності. Тому для початку підприємство повинне визначитися за якими стандартами буде складати звітність. А для того, щоб гармонізувати ці стандарти держава може здійснити такі заходи:

- максимально зближувати положення національних та міжнародних стандартів для зменшення їх відмінностей;
- на законодавчому рівні закріпити можливість ведення паралельно обліку як за національними, так і за міжнародними стандартами;

- надавати рекомендації щодо трансформації фінансової звітності з національних на міжнародні стандарти [2, с. 14].

Наприклад, щодо доходів та витрат у національних стандартах є окремо визначені НП(С)БО 15 та 16, а в міжнародних немає окремо таких стандартів. Тому можна запропонувати у міжнародних стандартах також створити окремо стандарти для регулювання обліку доходів та витрат.

Щодо ведення паралельно обліку за національними та міжнародними стандартами – це потребує досить багато витрат та є трудомістким способом обліку, але він дозволяє зрозуміти як ведеться облік у національній та міжнародній системі. Що в майбутньому допоможе легко перейти на ведення обліку за міжнародними стандартами. А трансформація звітності з національних на міжнародні стандарти потребує також великих витрат для того, щоб зрозуміти ведення обліку за міжнародними стандартами (особливо складання першого пакету фінансової звітності). Тому щодо цього питання бухгалтери часто можуть звертатися по допомогу до компаній, які надають такі послуги. Якщо законодавчо буде надано роз'яснення, то витрати зменшаться і бухгалтери самостійно зможуть переходити на ведення обліку за міжнародними стандартами, оскільки будуть розуміти як це робити.

ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» є мікропідприємством, тому складає звітність за національними стандартами і використовує спрощену форму звітності. Основним стандартом, яким при цьому керується є НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Цим стандартом встановлено зміст та форму звітності малого та мікропідприємств, а також як її заповнювати. Отже, мікропідприємства повинні складати Баланс (форма № 1-мс) та Звіт про фінансові результати (форма № 2-мс). Для мікропідприємств ці форми є скороченими, а форма № 2-мс взагалі дуже скорочена. Приклад звітності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» можна побачити у додатках Л, М, Н. Згідно Положення про облікову політику ТОВ «МООР СТИВЕНС» подає фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені НП(С)БО та постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 419.

У Балансі компанія, як і всі інші категорії підприємств, зазначає показник нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) – це дані з рахунку 44 (сальдо Кт 441 чи Дт 442). У звіті форми № 2-мс не дуже багато інформативних показників, у ній передбачено з доходів та витрат лише:

- чистий дохід від реалізації (дані формуються із обороту Дт 701 – 703 Кт 791 мінус оборот Дт 791 Кт 704);
- інші доходи (дані з оборотів Дт 71 Кт 791, Дт 72, 73 Кт 792, Дт 74 Кт 793);
- собівартість реалізації (дані з обороту Дт 791 Кт 90);
- інші витрати (дані з оборотів Дт 79 Кт 92 – 97);
- податок на прибуток (дані з обороту Дт 98 Кт 641).

А показників результатів лише два: фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток чи збиток. Таким чином навіть операційна діяльність не вся розкривається детально, не кажучи вже про фінансову та інвестиційну діяльність, оскільки всі ці показники згорнуті в статті «Інші доходи» чи статті «Інші витрати». У цьому звіті не зазначаються такі проміжні результати діяльності компанії: валовий прибуток чи збиток та результат від операційної діяльності, хоча їх можна розрахувати. Чистий прибуток (збиток) ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» формується за схемою, що наведена на рис. 2.8.

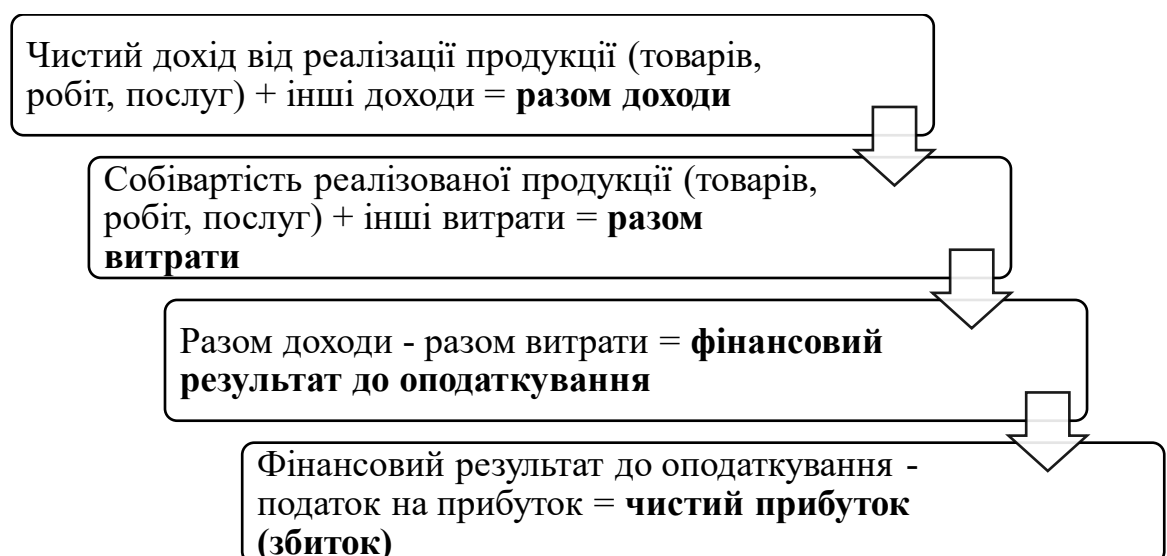

Рисунок 2.8 – Формування чистого прибутку (збитку) ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС» [дані ТОВ «АФ «МООР СТВЕНС»]

НП(С)БО 1 зазначає, що мікропідприємства можуть самостійно обирати чи доцільно для них складати повну звітність, яка передбачена цим стандартом. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» є членом міжнародної мережі та проводить зовнішньоекономічну діяльність при наданні послуг, тому можна запропонувати компанії складати звітність за МСФЗ для кращого сприйняття фінансової інформації. Така звітність буде розкривати інформацію про результати діяльності більш детально та надасть більше корисної інформації про компанію зовнішнім користувачам для прийняття ними відповідних рішень. А примітки є важливим джерелом, яке дозволить пояснити та більш детально розкрити інформацію зі звітності про результати діяльності компанії і не тільки.

Отже, на сьогодні більшість підприємств складають звітність за національними стандартами. Однак підприємства, які повинні формувати її за міжнародними стандартами згідно законодавства України, подають звітність за визначеними стандартами. НП(С)БО та МСБО мають певні відмінності, тому щоб їх зменшити держава може запроваджувати відповідні заходи [2, с. 14]. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» як мікропідприємство складає спрощену звітність, яка складається з Балансу та Звіту про фінансові результати. Коректне формування звіту про фінансові результати дозволить надати правдиву інформацію різним користувачам фінансової звітності, які зможуть приймати відповідні управлінські рішення. Для розкриття більш детальної інформації про результати діяльності компанії було запропоновано складати звітність за МСФЗ. Це дозволить краще сприймати фінансову інформацію зовнішнім користувачам для прийняття ними правильних рішень.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1 Організація аналізу фінансових результатів підприємства

Фінансові результати діяльності є важливим показником ефективності роботи компанії. Тому потрібно проводити аналіз фінансових результатів для того, щоб дізнатися чи ефективно працює компанія, оцінити поточний стан її діяльності, можливість конкурувати з іншими підприємствами в одній галузі та інші важливі аспекти для управління діяльністю підприємства.

Взагалі аналіз фінансових результатів призначений для того, щоб:

- оцінити темпи зростання чи спадання прибутку в цілому та окремо за його складовими за певний період;
- оцінити ефективність операційної діяльності підприємства;
- визначити вплив можливих чинників на формування і зміну прибутку та рівень їх впливу;
- оцінити ефективність накопичення, розподілу та використання прибутку;
- визначити резерви збільшення прибутку тощо.

Інформація, яка буде отримана в результаті аналізу буде корисною для управління фінансовими результатами та прийняття правильних управлінських рішень щодо них. Це дозволить ефективно планувати та управляти діяльністю компанії.

Аналіз на підприємстві проводиться послідовно за певними етапами, які зображені на рис. 3.1. Спочатку планується що саме буде аналізуватися, наприклад, аналіз активів чи фінансових результатів, визначення фінансового стану чи рентабельності тощо. Потім проводиться збір та вивчається інформація, яка

потрібна для аналізу, проводиться сам аналіз та робиться висновок на основі його результатів. Наступними етапами є надання певних пропозицій та контроль за їх впровадженням.

Рисунок 3.1 – Етапи проведення аналізу на підприємстві [43, с. 203]

Для аналізу фінансових результатів можна використовувати різноманітні методи та прийоми. Важливі методи аналізу фінансових результатів для підприємства зазначені на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 – Основні методи аналізу фінансових результатів [7; 17, с. 8; 60;

За допомогою горизонтального аналізу можна визначити динаміку та тенденцію зміни різних показників (фінансових результатів та їх складових). Чим більше буде обрано періодів для аналізу, тим краще буде видно тенденцію. Вертикальний аналіз дозволяє визначити структуру у вигляді відносних показників. За допомогою коефіцієнтів є можливість їх порівняти з відповідною інформацією інших компаній. Ці методи аналізу є традиційними, їх легко можна розрахувати та часто використовуються компаніями. Також існують такі методи аналізу, як економіко-математичне моделювання, економічні методи тощо [7]. Вони використовуються набагато рідше, бо їх розрахувати набагато складніше, такі методи є трудомісткими та не завжди вони враховують можливі чинники впливу на фінансовий результат при розрахунку.

Основним джерелом інформації для аналізу фінансових результатів є звіт про фінансові результати, оскільки він має всі необхідні дані для цього. Також важливо використовувати інші фінансові звіти. Вони можуть знадобитися при коефіцієнтному аналізі та нададуть необхідні дані для розрахунку.

Є багато різних напрямів аналізу фінансових результатів, основні можна назвати такі:

- аналіз динаміки та структури фінансових результатів та їх складових;
- вивчення показників рентабельності підприємства;
- оцінка факторів впливу на чистий прибуток компанії;
- аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг діяльності – прибуток» (CVP аналіз);
- аналіз розподілу, використання та накопичення прибутку;
- аналіз резервів збільшення прибутку.

Проведення комплексного аналізу по різних напрямках буде більш ефективним та інформативним. Тому всі ці напрями аналізу можна проводити поетапно. Так, спочатку можна проаналізувати динаміку та структуру доходів, витрат та фінансових результатів загалом та окремо за видами діяльності. Для цього знадобиться звіт форми № 2. За допомогою горизонтального аналізу можна визначити динаміку та тенденцію змін фінансового результату і його складових, а

також їх склад і структуру за допомогою вертикального аналізу. Ці методи аналізу є найпростішими. За допомогою горизонтального аналізу можна порівняти показники звітного періоду із попередніми періодами і визначити абсолютні та відносні показники. А вертикальний аналіз дозволить дізнатися яку частину складають доходи та витрати у загальному результаті діяльності. І показники будуть тільки відносні, тобто у відсотках. Це дозволить дізнатися про структуру фінансових результатів.

Другим кроком буде визначення показників рентабельності. Ці показники показують ефективність діяльності та її прибутковість для компанії, тому є важливими для оцінки та управління діяльністю. Для розрахунку показників рентабельності необхідна інформація міститься у звітах форми № 1 та форми № 2. Рентабельність є відносним показником, який показує наскільки продуктивно компанія використовує свої ресурси та відображає частку прибутку при витрачанні одиниці ресурсів. Показники рентабельності допоможуть компанії з'ясувати чи ефективно вона використовує грошові кошти, при цьому покриваючи витрати та отримуючи прибуток. А також оцінити поточний стан операційної діяльності компанії. Залежно від рівня рентабельності є можливість вдосконалювати основні процеси діяльності та оптимізувати витрати, якщо це потрібно. Такі заходи потрібно проводити при низькому рівні рентабельності.

Наступним етапом можна провести факторний аналіз. За допомогою нього можна визначити вплив різних факторів на розмір прибутку від різних видів діяльності. Такими факторами можуть бути доходи, витрати, обсяг реалізації, ціна матеріалів, продукції, послуг, вид економічної діяльності тощо. При зміні певного фактору фінансовий результат також може змінитися як в позитивну сторону, так і в негативну. Це дозволить зрозуміти що саме більше чи менше впливає на остаточний результат діяльності компанії. Знаючи таку інформацію можна досить ефективно управляти формуванням фінансового результату при цьому зменшити вплив негативних факторів чи збільшити вплив позитивних факторів. Тому проведення такого аналізу є важливим для подальшого управління діяльністю підприємства.

Також підвидом факторного аналізу є CVP аналіз, за допомогою якого можна дізнатися як впливають зміни величини витрат, обсягу та ціни реалізації на розмір прибутку. Цей аналіз дозволяє визначити рівень діяльності, при якому підприємство не буде мати збитків та прибутку; оптимальну структуру витрат; мінімально допустимі ціни на продукцію (послуги) та розрахувати розмір прибутку чи збитку при певному обсягу реалізації. Такий аналіз є корисним для управління витратами, обсягом та ціною реалізації, які впливають на розмір прибутку.

Також для керівників та власників буде корисним провести аналіз накопичення, розподілу та використання прибутку та дослідити резерви його збільшення. Такий аналіз потрібно проводити на останньому етапі аналізу фінансових результатів. Він дозволить зрозуміти на які цілі краще розподілити прибуток, наприклад, на економічний розвиток підприємства, на соціальні потреби працівників, на створення резервів або не розподіляти прибуток. А також яким чином підвищити прибуток за допомогою резервів збільшення прибутку, оскільки вони можуть включати збільшення реалізації, зменшення витрат.

Для ефективного проведення аналізу фінансових результатів було розроблено аналітичне забезпечення та управління фінансовими результатами, що зображено в додатку П. Рис. П.1 складається з двох частин: аналітичне забезпечення аналізу фінансових результатів та підсистема управління ними. В першій частині зібрано всі основні елементи, що потрібні для проведення результативного аналізу фінансових результатів. Там зазначено основні джерела звідки береться інформація для аналізу, об'єкти та методи аналізу, а також принципи, без дотримання яких аналіз може бути марним. Також зазначені напрями аналізу, які можна проводити поступово, таким чином вони стають етапами. І важлива друга частина містить напрями управління доходами, витратами та прибутком. Управління прибутком може здійснюватися в частині його формування, розподілу та використання.

Отже, аналіз фінансових результатів та їх складових є важливим для компанії. На сьогодні існують різні методи аналізу, тому компанія може обирати ті методи, які їй найкраще підходять. Але найбільш ефективним є комплексний аналіз, який допоможе дослідити в повному обсязі фінансові результати. Тому для ТОВ

«АФ «МООР СТИВЕНС» можна запропонувати проводити комплексний аналіз для визначення основних важливих фінансових показників та після їх порівняння здійснювати необхідні коригування та вдосконалення у діяльності компанії. Основними джерелами для аналізу є фінансова звітність (особливо форма № 2 та № 1). Завдяки аналізу можна дізнатися фінансовий стан компанії та ефективність її діяльності. А також визначити які саме чинники можуть негативно чи позитивно впливати на результат діяльності. Згідно результатів аналізу є можливість управляти фінансовим результатом, змінюючи при цьому негативні фактори та покращувати позитивні. Грамотне управління дозволить покращити процеси діяльності та збільшити прибутковість компанії.

3.2 Аналіз динаміки та структури фінансових результатів підприємства

Для початку компанії важливо проаналізувати показники форми № 2-мс та дізнатися на скільки змінилися показники фінансових результатів протягом 2021 – 2023 років ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС». Для цього можна визначити динаміку фінансових результатів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки, яка представлена у табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Динаміка фінансових результатів та їх складових ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (додатки Л, М, Н)]

Показник	Код рядка ф. № 2-мс	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення (темп приросту), %	
					2022 від 2021 року	2023 від 2022 року	2022 від 2021 року	2023 від 2022 року
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7776,8	5868,7	8338,8	-1908,1	2470,1	-24,54	42,09

Продовження таблиці 3.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Інші доходи	2160	0,5	5533,8	1414,7	5533,3	-4119,1	1106660,00	-74,44
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	7777,3	11402,5	9753,5	3625,2	-1649,0	46,61	-14,46
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	3607,2	4469,2	4612,8	862,0	143,6	23,90	3,21
Інші витрати	2165	5372,3	6548,2	6808,7	1175,9	260,5	21,89	3,98
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	8979,5	11017,4	11421,5	2037,9	404,1	22,70	3,67
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	-1202,2	385,1	-1668,0	1587,3	-2053,1	-132,03	-533,13
Податок на прибуток	2300	—	—	—	—	—	—	—
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	—	—	—	—	—	—	—
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	2350	-1202,2	385,1	-1668,0	1587,3	-2053,1	-132,03	-533,13
<i>Додатковий розрахунок</i>								
Валовий прибуток	2090	4169,6	1399,5	3726,0	-2770,1	2326,5	-66,44	166,24

Проаналізувавши дані з табл. 3.1, можна зробити висновки, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» мало збиток у 2021 та 2023 роках, а у 2022 році компанія отримала прибуток. Додатково було розраховано валовий прибуток на основі різниці чистого доходу від реалізації та собівартості реалізації та додано цей показник до табл. 3.1. Цей проміжний результат є важливим, оскільки визначає скільки компанія несе витрат на надання послуг та який дохід вони приносять. Таким чином визначається ефективність використання коштів на створення та надання послуг.

Отже, згідно даних у таблиці 3.1 видно, що у 2022 році порівняно з 2021 роком валовий прибуток зменшився на 2 770,1 тис. грн., але в 2023 році у порівнянні з 2022 роком – підвищився на 2 326,5 тис. грн. Однак все рівно за

досліджуваний період був саме валовий прибуток, що свідчить про те, що збиток утворився не від операційної діяльності. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» мало більше інших витрат, ніж інших доходів, які не змогли покрити ці витрати. Тому в підсумку компанія отримала збиток у 2021 та 2023 роках. Такий негативний результат у 2023 році порівняно з 2021 роком підвищився на 38,75%, що є негативним явищем для компанії.

Так як ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» не нараховувало податок на прибуток (у 2021 та 2023 роках був збиток, а в 2022 році були податкові різниці, що перекрили прибуток), то результат до оподаткування протягом досліджуваного періоду дорівнює чистому прибутку чи збитку. Динаміка проміжних фінансових результатів та чистого результату діяльності представлена на рис. 3.3.

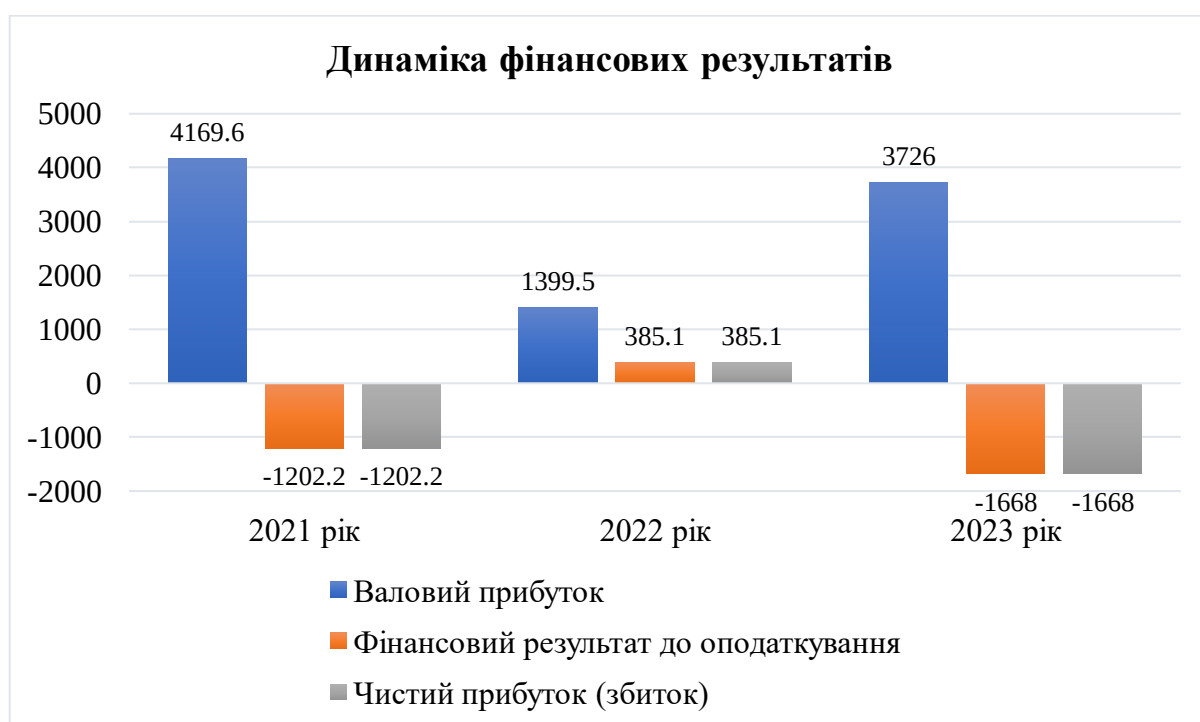

Рисунок 3.3 – Динаміка фінансових результатів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.1)]

Важливою складовою фінансових результатів є доходи. Вони зазначені також у звіті про фінансові результати, але розкриті не детально. Динаміка доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» зазначена у табл. 3.1. Тому можна зробити висновок, що найбільше компанія отримала чистого доходу від реалізації послуг. У 2022 році порівняно з 2021 роком їх сума зменшилась на 24,54%, але у 2023 році їх сума

становила 8 338,8 тис. грн. та збільшилась на 42,09% порівняно з 2022 роком. Таке підвищення є позитивним для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС», що може свідчити про надання більшої кількості послуг. Інші доходи за досліджуваний період включають лише інші операційні доходи, оскільки за іншими видами діяльності доходів компанія не отримувала. Сума інших доходів суттєво збільшилась у 2022 році з 0,5 тис. грн. до 5 533,8 тис. грн. Але вже у 2023 році їх сума зменшилась на 74,44% порівняно з 2022 роком і це негативно вплинуло на кінцевий результат діяльності. Тому у підсумку вийшов збиток за 2023 рік, бо інших витрат у компанії було більше за цей рік. На рис. 3.4 можна побачити динаміку доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС».

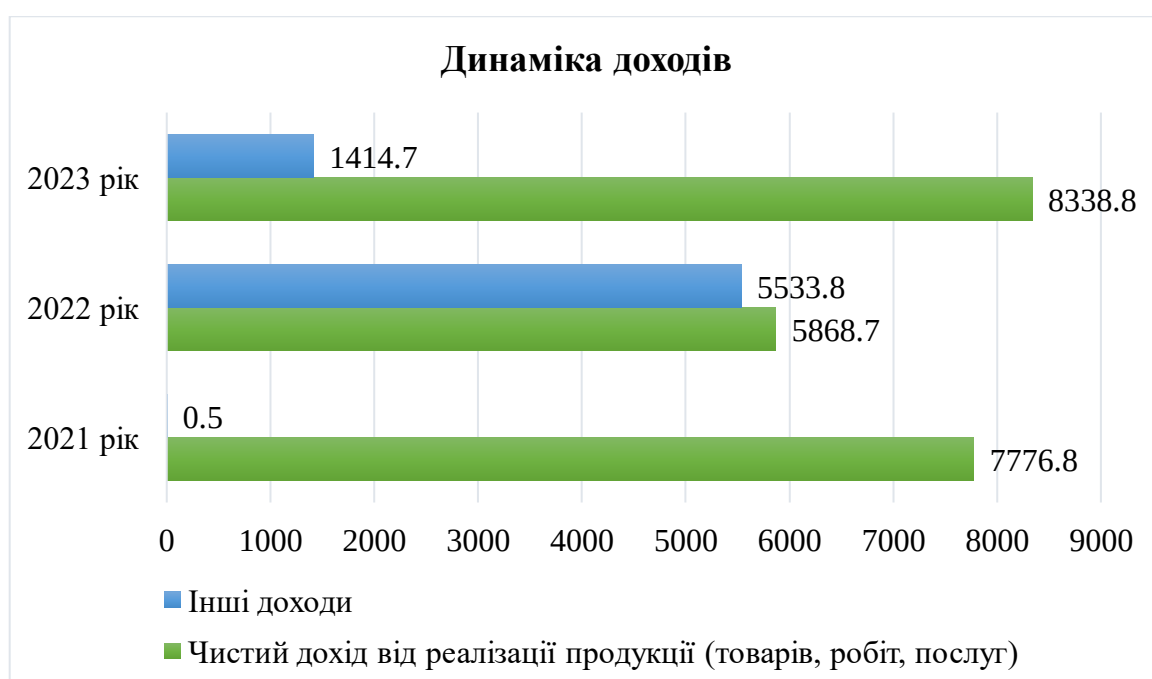

Рисунок 3.4 – Динаміка доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.1)]

Якщо аналізувати динаміку доходів, то можна побачити, що основним видом доходів компанії є чистий дохід від реалізації послуг. За 2021 – 2023 роки він не значно коливався та у 2023 році підвищився порівняно з 2021 та 2022 роками. А інші доходи мали значні коливання та у 2023 році суттєво зменшились порівняно з 2022 роком, але у порівнянні з 2021 роком – збільшились. Такі зміни є позитивними для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС».

Для того, щоб дізнатися які саме види доходу та від якої діяльності компанія отримує ці доходи можна провести аналіз структури доходів. Такий вид аналізу може показати частку кожного виду доходу у структурі фінансових результатів компанії, а також якого виду доходів компанія отримує більше чи менше. У таблиці 3.2 можна побачити структуру доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки.

Таблиця 3.2 – Структура доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (додатки Л, М, Н)]

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7776,8	99,99	5868,7	51,47	8338,8	85,50
Інші доходи (складаються з інших операційних доходів)	0,5	0,01	5533,8	48,53	1414,7	14,50
Всього	7777,3	100	11402,5	100	9753,5	100

Із даних у табл. 3.2 можна зробити висновок, що за 2021 – 2023 роки у структурі доходів переважає чистий дохід від реалізації послуг. І це зрозуміло, оскільки ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» отримує основний дохід від надання послуг. У 2021 році його питома вага становила 99,99%, що означає отримання компанією майже всіх доходів лише від надання послуг, а інші доходи становили дуже незначну частину (0,01%) від всіх доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС». У 2022 році доходи від реалізації та інші доходи поділились майже порівну, однак перші мали більшу питому вагу (51,47%). А в 2023 році чистого доходу від реалізації послуг було набагато більше порівняно з іншими доходами і він становив 85,5% від усіх доходів компанії. А відсоток інших доходів у цьому році у структурі зменшився порівняно з 2022 роком та становив 14,5%, однак при порівнянні з 2021 роком його питома вага збільшилась. Всі зміни у структурі доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» можна побачити на рис. 3.5.

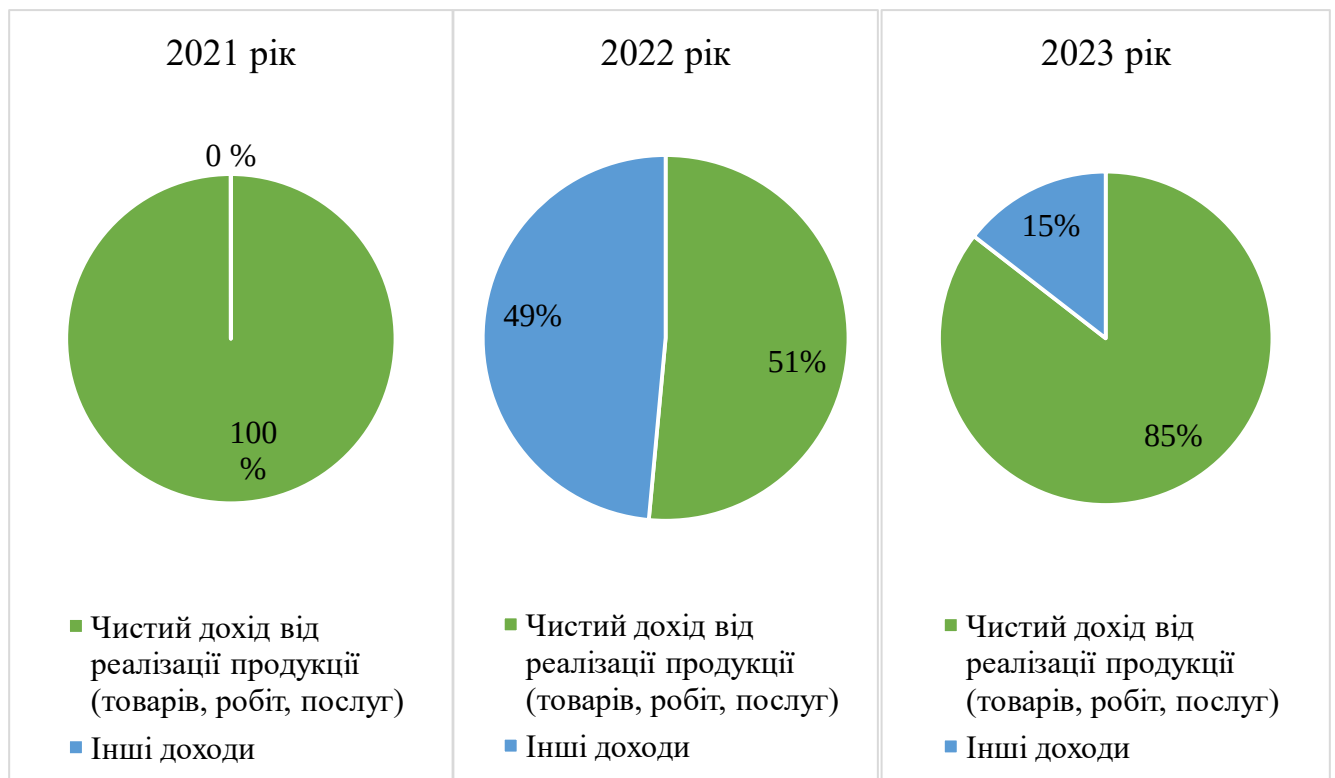

Рисунок 3.5 – Структура доходів ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» (табл. 3.2)]

Витрати також є важливою складовою фінансових результатів компанії. Тому потрібно проводити їх аналіз, щоб дізнатися скільки та яких витрат іде на формування результатів діяльності компанії. Таким чином у табл. 3.1 наведена динаміка витрат, оскільки інформація про витрати теж міститься у звіті форми № 2-мс. На рис. 3.6 зображена динаміка витрат компанії за 2021 – 2023 роки.

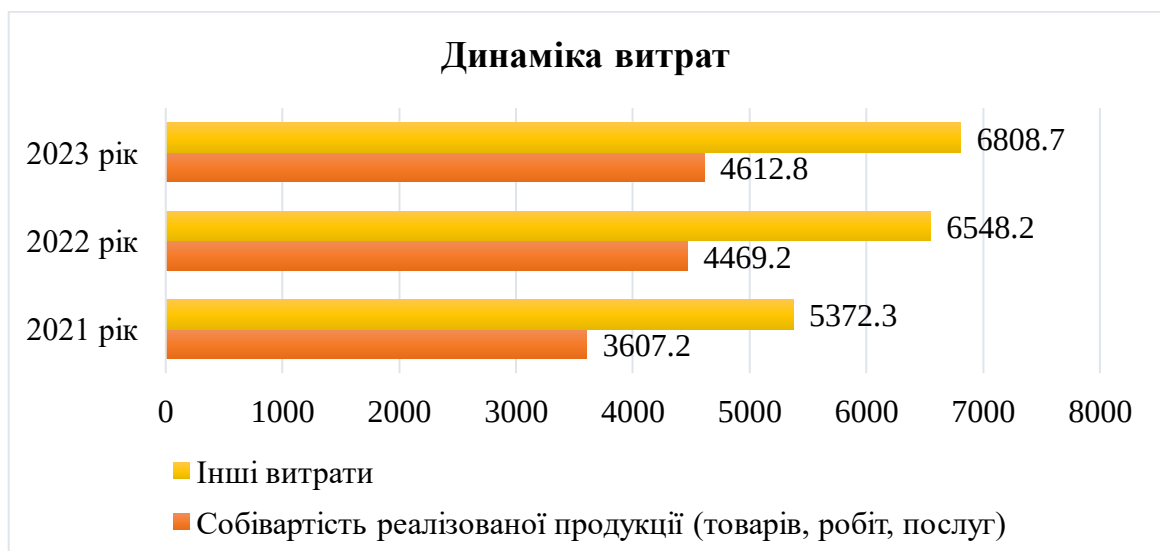

Рисунок 3.6 – Динаміка витрат ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» (табл. 3.1)]

Як можна побачити з рис. 3.6, а також із даних таблиці 3.1, всі види витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» майже рівномірно зростали протягом 2021 – 2023 років. Найбільший темп приросту витрат відбувся у 2022 році. Так у цьому році порівняно з 2021 роком собівартість реалізованих послуг збільшилась на 23,9%, а інших витрат – на 21,89%. Однак у 2023 році зростання витрат також було, але темп приросту уповільнився в порівнянні з 2022 роком. Отже, у 2023 році собівартість реалізованих послуг становила 4 612,8 тис. грн. та їх сума збільшилась на 3,21%, а інші витрати дорівнювали 6 808,7 тис. грн. та їх сума підвищилась на 3,98%. Така тенденція може мати негативні наслідки в майбутньому, якщо витрати продовжать зростати, що призведе до збитків, які компанія вже мала у 2021 та 2023 роках. Однак при зменшенні витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» зможе отримати прибуток. Важливо зменшити саме інші витрати, оскільки їх сума переважає. А чистий дохід від реалізації послуг покриває собівартість, що є позитивним для компанії.

У табл. 3.3 представлена структура витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки. Її аналіз допоможе дізнатися частку кожного виду витрат від усіх витрат компанії.

Таблиця 3.3 – Структура витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (додатки Л, М, Н)]

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	3607,2	40,17	4469,2	40,56	4612,8	40,39
Інші витрати, в т.ч.:	5372,3	59,83	6548,2	59,44	6808,7	59,61
- частина адміністративних витрат;	3479,9	64,78	3584,7	54,74	4180,2	61,39
- інші операційні витрати;	2,9	0,05	52,2	0,80	21,6	0,32
- інші витрати.	1889,5	35,17	2911,3	44,46	2606,9	38,29
Всього	8979,5	100	11017,4	100	11421,5	100

Дані з табл. 3.3 дають змогу зробити висновок, що найбільшу частину витрат складають інші витрати (сума яких взята із рядка 2165 звіту форми № 2-мс). Їх сума

протягом 2021 – 2023 років майже не змінювалася та вони мали питому вагу приблизно 59% кожного року. Інші витрати ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» складаються з частини адміністративних витрат, що не входить до собівартості (чому так дивись п.п 2.3), інших операційних та інших витрат, оскільки витрат від інших видів діяльності не було за досліджуваний період. Згідно даних ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» найбільшу частку в складі витрат складають адміністративні витрати, частина з яких йде на собівартість, а частина у склад інших витрат (зі звіту форми № 2-мс). Інші операційні витрати мають не значну частку, що коливається в межах 1% від інших витрат (зі звіту форми № 2-мс) протягом 2021 – 2023 років. А частка інших витрат має значну питому вагу, хоча менша від частини адміністративних витрат. Собівартість реалізації послуг також була майже не змінна протягом 2021 – 2023 років та становила приблизно 40% від усіх витрат компанії кожного року. Загалом така структура витрат може мати негативні наслідки для компанії, оскільки більше інших витрат, ніж тих, що формують собівартість послуг. Усі зміни у структурі витрат можна побачити на рис. 3.7.

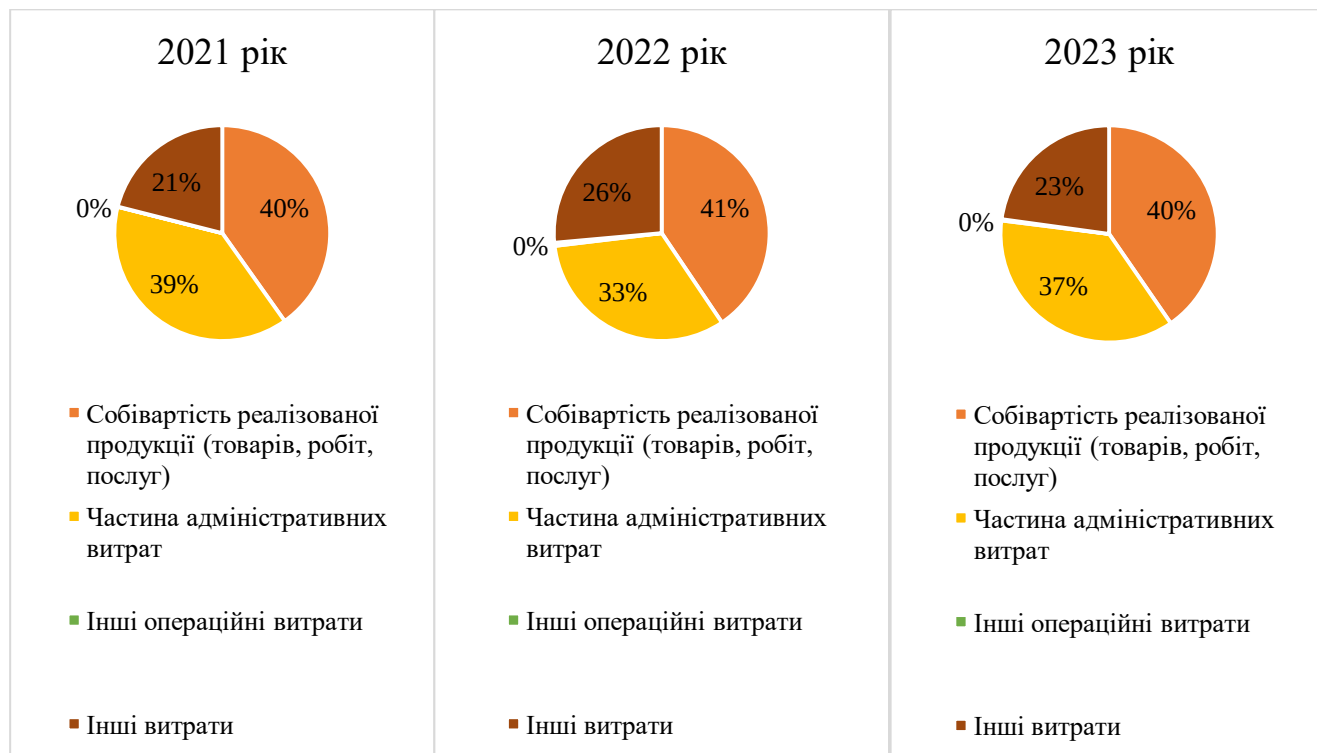

Рисунок 3.7 – Структура витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.3)]

Із рис. 3.7 чітко видно, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» мало рівномірну структуру витрат, яка особливо не змінювалась протягом 2021 – 2023 років. А сума витрат плавно зростала. Адміністративні витрати (собівартість разом із частиною адміністративних витрат) поділяються майже порівну та складають найбільшу частку, що становить майже 80% усіх витрат компанії. Однак частка собівартості послуг трохи вища та складає 40 – 41%, а частина адміністративних витрат коливається в межах від 33% до 39% у різних періодах. А інші витрати займають від 21% до 26% залежно від періоду.

Оскільки звіт про фінансові результати є спрощеним для мікропідприємства, то даних про елементи операційних витрат у ньому немає. Однак ці дані можна взяти з оборотно-сальдової відомості, бо на основі її даних формується звітність. Ці показники можна також проаналізувати, а саме їх структуру та динаміку, оскільки ці витрати також формують фінансові результати. У табл. 3.4 наведена динаміка операційних витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки.

Таблиця 3.4 – Динаміка операційних витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (додатки Р, С, Т)]

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн.		Відносне відхилення (темп приросту), %	
				2022 від 2021 року	2023 від 2022 року	2022 від 2021 року	2023 від 2022 року
Матеріальні затрати	0,0	104,1	9,7	104,1	-94,4	-	-90,68
Витрати на оплату праці	3598,1	4944,8	5749,1	1346,7	804,3	37,43	16,27
Відрахування на соціальні заходи	732,7	1039,4	1235,8	306,7	196,4	41,86	18,90
Амортизація	32,6	102,9	143,6	70,3	40,7	215,64	39,55
Інші операційні витрати	2725,9	1914,8	1676,4	-811,1	-238,4	-29,76	-12,45
Всього	7089,3	8106,0	8814,6	1016,7	708,6	14,34	8,74

Із табл. 3.4 видно, що лише інші операційні витрати протягом досліджуваного періоду зменшувалися, а матеріальні витрати у 2022 році значно збільшилися, але у 2023 році так само суттєво зменшилися, хоча і не до нуля. Поява матеріальних витрат пояснюється тим, що компанія почала використовувати певні матеріали для надання послуг, а їх суттєве скорочення свідчить про зменшення

використання таких матеріалів. Усі інші елементи операційних витрат протягом 2021 – 2023 років збільшувалися майже рівномірно без різких змін. Оскільки сума витрат на оплату праці зростала (у 2022 році на 37,43%, а у 2023 році на 16,27%), то відповідно зросли відрахування на соціальні заходи (у 2022 році на 41,86%, а у 2023 році на 18,9%). Такий темп приросту пояснюється тим, що залежно від розміру заробітної плати працівника буде відповідна сума відрахувань на соціальні заходи (відрахування єдиного соціального внеску). Сума амортизації збільшилась у 2022 році порівняно з 2021 роком на 70,3 тис. грн., а у 2023 році – на 40,7 тис. грн. Більша сума амортизації у 2022 році вказує на те, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» у тому році придбало основні засоби на значну суму. Але у 2023 році купівлі основних засобів не було, тому темп приросту є меншим. Інші операційні витрати знижувалися завдяки значному зменшенню витрат на оренду та консультаційних послуг сторонніх організацій.

У табл. 3.5 наведена структура операційних витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки, що дозволить зрозуміти їх частку в структурі операційних витрат.

Таблиця 3.5 – Структура операційних витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.4)]

Показник	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %	Сума, тис. грн.	Структура, %
Матеріальні затрати	0,0	0,00	104,1	1,28	9,7	0,11
Витрати на оплату праці	3598,1	50,75	4944,8	61,00	5749,1	65,22
Відрахування на соціальні заходи	732,7	10,34	1039,4	12,82	1235,8	14,02
Амортизація	32,6	0,46	102,9	1,27	143,6	1,63
Інші операційні витрати	2725,9	38,45	1914,8	23,62	1676,4	19,02
Всього	7089,3	100	8106,0	100	8814,6	100

Проаналізувавши дані табл. 3.5, можна дійти висновку, що найбільшу частину операційних витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» становлять витрати на оплату праці та займають більше половини всіх операційних витрат. Також значну

частку становлять інші операційні витрати (у 2021 році 38,45%), хоча у 2023 році вони займали лише 19,02%. Оскільки зросла частка витрат на оплату праці та відрахувань на соціальні заходи. Матеріальні затрати та амортизація становлять незначну частину у структурі операційних витрат та коливається від 0% до майже 2%. Така структура операційних витрат є позитивною для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС», оскільки більша частина цих витрат іде на оплату праці працівникам, частина з яких формує собівартість послуг. Тому можна сказати, що зайвих витрат від операційної діяльності компанія не має.

Отже, після проведеного вище аналізу динаміки та структури фінансових результатів та їх складових можна зробити висновок, що ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки отримало прибуток лише у 2022 році, в інший період у компанії був збиток. На такий результат вплинуло те, що у компанії було більше витрат, ніж доходів у цих періодах. Якщо порівнювати з 2021 роком, то у 2023 році збиток був більшим через зростання інших витрат (не від операційної діяльності). А у 2022 році компанія отримала прибуток завдяки збільшенню інших доходів, що складались із інших операційних доходів, хоча чистий дохід від реалізації зменшився та був найменшим протягом досліджуваного періоду.

Темп приросту доходів ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» різко коливалися в бік збільшення чи зменшення протягом 2021 – 2023 років. Чистий дохід від реалізації послуг у 2022 році зменшився, однак у 2023 році зріс. Інші доходи у 2022 році стрімко підвищилися, але у 2023 році знову відбувся їх значний спад. Структура доходів компанії також мала значні коливання, але значну частину всього доходу займав чистий дохід від реалізації послуг.

Темп приросту всіх видів витрат ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» змінювався майже рівномірно у бік збільшення протягом 2021 – 2023 років. А їх структура також була майже однаковою. У структурі інші витрати переважають собівартість реалізованих послуг, хоча і не на багато. З елементів операційних витрат найбільшу частину у структурі займають витрати на оплату праці, які протягом 2021 – 2023 років зростали. Також значну частину займають інші операційні витрати

(зменшувалися у період 2021 – 2023 років) та відрахування на соціальні заходи (збільшувалися у період 2021 – 2023 років).

Загалом динаміка та структура доходів та витрат від операційної діяльності для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» є позитивною, від яких компанія отримує прибуток. Але інші витрати займають значну частину, через що виникає збиток. Тому можна порекомендувати компанії проводити відповідний аналіз та зменшити інші витрати наскільки це можливо, щоб отримувати чистий прибуток у майбутньому.

3.3 Аналіз показників рентабельності підприємства та виявлення шляхів їх підвищення

Рентабельність є важливим показником, що показує наскільки ефективно працює компанія. За допомогою цього показника можна визначити скільки прибутку отримує компанія за кожен вкладену гривню в загальному, а також по кожному виду діяльності, видам послуг, ресурсів компанії, її доходів та витрат.

Показників рентабельності є чимала кількість, тому їх можна поділити на такі види: ресурсні, дохідні, витратні [10, с. 50]. У всіх показниках у чисельнику буде певний вид прибутку, а в знаменнику певний вид ресурсів, доходів, витрат відповідно.

До ресурсних показників рентабельності можна віднести рентабельність власного капіталу та рентабельність активів, оскільки в знаменнику зазначається вид ресурсу (власний капітал чи активи). Рентабельність власного капіталу (ROE) показує скільки чистого прибутку отримає власник із вкладених ним коштів у компанію. Цей показник розраховується за такою формулою:

$$ROE = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічний власний капітал}} * 100 \quad (3.1)$$

Рентабельність активів (ROA) показує наскільки ефективно використовуються активи компанії, щоб отримати чистий прибуток. Для розрахунку цього показника використовується нижче наведена формула:

$$ROA = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічні активи}} * 100 \quad (3.2)$$

Також якщо використати операційний прибуток у чисельнику, а середньорічні активи у знаменнику, то можна знайти економічну рентабельність активів (BER). Цей показник характеризує ефективність отримання прибутку від операційної діяльності.

Дохідні показники рентабельності – це рентабельність реалізації. За допомогою цих показників можна дізнатися ефективність основної діяльності, тобто реалізації. Вони показують скільки можна отримати прибутку з одиниці продажу. Основними показниками є валова, операційна та чиста рентабельність реалізації. Валова рентабельність реалізації (GPM) дозволяє визначити частку валового прибутку в обсязі реалізації. У такий спосіб визначається ефективність реалізації за відповідними цінами. Цей показник можна знайти за формулою:

$$GPM = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Чистий дохід}} * 100 \quad (3.3)$$

Операційна рентабельність реалізації (OPM) показує ефективність компанії від операційної діяльності без врахування не операційних витрат, тобто можна знайти частку виручки, що буде покривати ці витрати. Для цього показника є нижче наведена формула:

$$OPM = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Чистий дохід}} * 100 \quad (3.4)$$

Чиста рентабельність реалізації (NPM) визначає ефективність та прибутковість всієї діяльності компанії від виробництва до отримання чистого прибутку. Формула для цього показника є такою:

$$NPM = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід}} * 100 \quad (3.5)$$

Витратні показники рентабельності характеризують прибутковість використаних ресурсів. У знаменнику формули вони мають показники різних видів витрат компанії. Важливим показником є рентабельність основної діяльності або рентабельність продукції (послуг), що визначає ефективність їх реалізації. Цей показник можна знайти за формулою:

$$P_{\Pi} = \frac{\text{Валовий прибуток}}{\text{Собівартість реалізованої продукції}} * 100 \quad (3.6)$$

Також можна розрахувати рентабельність операційних витрат. Цей показник показує прибутковість операційної діяльності, а також чи є вигідним для підприємства його основна діяльність. Формула для розрахунку така:

$$P_{\text{ов}} = \frac{\text{Операційний прибуток}}{\text{Сукупні операційні витрати}} * 100 \quad (3.7)$$

Всі показники рентабельності розраховуються у відсотках. Їх рекомендоване значення є збільшення в порівнянні з попередніми періодами, але при цьому їх значення повинне бути більше нуля.

Для розрахунку рентабельності було використано дані з балансу та звіту про фінансові результати, а також із оборотно-сальдової відомості ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» за 2021 – 2023 роки, які наведені у табл. 3.6.

Таблиця 3.6 – Дані для розрахунку показників рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (додатки Л, М, Н, Р, С, Т)]

№ з/п	Показник	Код рядка ф. № 1-мс та ф. № 2-мс	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	Власний капітал	1495	1334,2	1719,3	51,4
2	Валюта балансу	1900	2253,7	2839,4	2456,1
3	Чистий дохід від реалізації послуг	2000	7776,8	5868,7	8338,8
4	Собівартість реалізованих послуг	2050	3607,2	4469,2	4612,8
5	Валовий прибуток (р. 3 – р. 4)	—	4169,6	1399,5	3726,0
6	Інші операційні доходи	—	0,5	5533,8	1414,7
7	Адміністративні витрати	—	3480,0	3584,7	4180,2
8	Інші операційні витрати	—	2,9	52,2	21,6
9	Сукупні операційні витрати (р. 4 + р. 7 + р. 8)	—	7090,1	8106,1	8814,6
10	Операційний прибуток (р. 5 + р. 6 – р. 7 – р. 8)	—	687,2	3296,4	938,9
11	Чистий прибуток (збиток)	2350	-1202,2	385,1	-1668,0

Згідно наведених даних можна розрахувати показники рентабельності за наведеними вище формулами. Розраховані показники представлені у табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Показники рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» за 2021 – 2023 роки [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.6)]

№ з/п	Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення	
					2022 від 2021 року	2023 від 2022 року
1	2	3	4	5	6	7
<i>Ресурсні показники рентабельності</i>						
1	Рентабельність власного капіталу (ROE)	-62,12	25,22	-188,40	87,34	-213,62
2	Рентабельність активів (ROA)	-36,49	15,12	-63,00	51,61	-78,12
3	Економічна (базова) рентабельність активів (BER)	20,86	129,45	35,46	108,59	-93,99
<i>Дохідні показники рентабельності</i>						
4	Валова рентабельність реалізації (GPM)	53,62	23,85	44,68	-29,77	20,84
5	Операційна рентабельність реалізації (OPM)	8,84	56,17	11,26	47,33	-44,91
6	Чиста рентабельність реалізації (NPM)	-15,46	6,56	-20,00	22,02	-26,56

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5	6	7
<i>Витратні показники рентабельності</i>						
7	Рентабельність наданих послуг	115,59	31,31	80,78	-84,28	49,46
8	Рентабельність операційних витрат	9,69	40,67	10,65	30,97	-30,01

З табл. 3.7 видно, що у 2022 році всі показники рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» були додатними, однак у 2023 році знову тенденція змінилась та стала схожою як у 2021 році. Від'ємні показники рентабельності компанія отримала, оскільки мала збиток у тих періодах.

Рентабельність власного капіталу у 2021 році була від'ємною, але у 2022 році цей показник підвищився на 87,34%. Що свідчить про позитивні зміни. Однак у 2023 році він стрімко зменшився та становив -188,4%, тобто на кожную вкладену гривню компанія отримала 1 гривню 88 копійок чистого збитку. Що свідчить про не ефективність використання власного капіталу для отримання прибутку. Рентабельність активів також мала схожу тенденцію. У 2021 та 2023 роках цей показник був від'ємним, але його відхилення було меншим. У 2022 році він становив 15,12%, а в 2023 році -63%. Що свідчить також про не ефективне використання активів для отримання прибутку. Хоч ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» надає послуги все рівно ці показники рентабельності мають бути додатні. Тому важливо збільшувати їх для кращого управління компанією. Однак економічна рентабельність активів має позитивні значення за три роки. Її показник підвищився у 2022 році та знизився у наступному році, але порівняно з 2021 роком він все рівно вищий у 2023 році на 14,6%. Таке значення є позитивним для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» та означає, що компанія отримує прибуток від операційної діяльності та ця діяльність є ефективною.

Компанія має позитивні значення валової рентабельності реалізації. Хоч цей показник у 2022 році знизився на 29,77%, але у наступному році він підвищився і становив 44,68%. Це означає, що компанія надає послуги за прийнятними цінами та є прибутковою від операційної діяльності, оскільки чистий дохід від реалізації перевищує собівартість та компанія отримує прибуток від наданих послуг. Що

свідчить про ефективність операційної діяльності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС». Також операційна рентабельність реалізації компанії має позитивні значення, які підвищились у 2022 та 2023 роках порівняно з 2021 роком. Що теж підтверджує ефективність операційної діяльності. Однак значення чистої рентабельності реалізації у 2021 та 2023 роках були негативні (у цих роках був збиток), а у 2022 році – позитивне (був прибуток). Отже, можна зробити висновок, що прибутковості від інших видів діяльності, окрім операційної, немає та управління не операційними витратами є не ефективним. Тому компанії потрібно оптимізувати та зменшити суму таких витрат.

Рентабельність наданих послуг має позитивні значення протягом 2021 – 2023 років та є найвищим показником. У 2022 році він зменшився на 84,28%, однак у 2023 році – підвищився на 49,46%. Рентабельність наданих послуг покращилась та становила 80,78% у 2023 році. Такі значення показують, що надання послуг є ефективним. Отже, компанія є прибутковою від основної діяльності. Значення рентабельності операційних витрат є позитивним протягом трьох років. Цей показник майже рівномірно підвищився у 2022 році (на 30,97%) та у 2023 році знизився (на 30,01%), але порівняно з 2021 роком він покращився. Це вказує на те, що операційна діяльність є прибутковою та вигідною для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС».

На рис. 3.8 можна побачити динаміку показників рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» протягом 2021 – 2023 років. Із рис. 3.8 видно, що загалом у 2022 році компанія отримала всі позитивні показники рентабельності, оскільки у тому році був чистий прибуток. Однак у 2023 році, як і у 2021 році деякі показники рентабельності компанії (рентабельність власного капіталу, активів та чиста рентабельність реалізації) знову мали від'ємні значення, бо був збиток. Порівняно з 2021 роком у 2023 році від'ємні показники рентабельності погіршилися, а інші додатні показники, окрім валової рентабельності реалізації, – підвищилися. Хоча у порівнянні з 2022 роком лише валова рентабельність реалізації та рентабельність наданих послуг покращилися, а інші показники погіршилися.

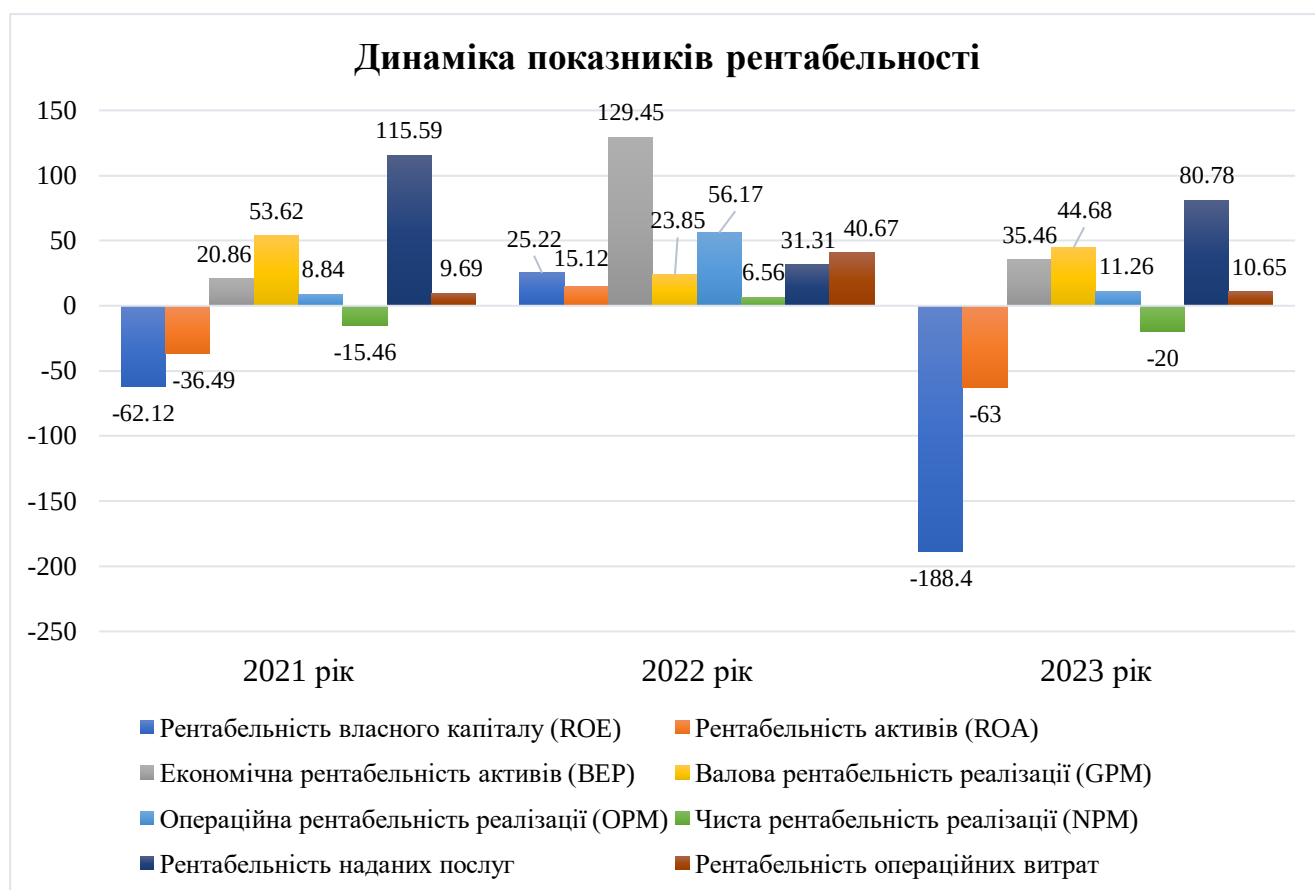

Рисунок 3.8 – Динаміка показників рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» протягом 2021 – 2023 років [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» (табл. 3.7)]

Після аналізу показників рентабельності ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» протягом 2021 – 2023 років можна побачити, що загалом рентабельність операційної діяльності є позитивною. Основна діяльність приносить компанії прибуток та є вигідною. А від інших видів діяльності компанія не отримує доходів та несе високі витрати. Оскільки у компанії був збиток у 2021 та 2023 роках, то рентабельність погіршилась. Тому для того, щоб компанія могла більш ефективно проводити свою діяльність та покращувати свої показники рентабельності можна запропонувати такі шляхи підвищення рентабельності:

- зменшити витрати (особливо не операційні), без яких компанія зможе надавати послуги належної якості;
- збільшити кількість надання послуг, при цьому надавати більше високорентабельні послуги;

- покращити цінність послуг, наприклад, оформити сайт компанії, щоб він був зручним та привабливим для майбутнього замовника послуг або періодично робити приємні знижки;
- регулювати оптимальний рівень цін на послуги (знизити ціну, якщо вона досить висока порівняно з конкурентами або підвищити ціну, але не на багато, щоб не було відчутної різниці);
- покращувати продуктивність праці співробітників за допомогою різних способів мотивації (матеріальна та нематеріальна) та заохочень;
- використовувати сучасні технології, щоб автоматизувати повторювальні процеси;
- співпрацювати лише з вигідними партнерами;
- застосовувати ефективну рекламу для просування сайту компанії та її впізнаваності серед більшості потенційних клієнтів;
- впроваджувати нові технології, які покращать якість послуг та оптимізують роботу працівників;
- застосовувати фінансовий контроль та покращити управління витратами.

Після впровадження таких заходів рентабельність компанії підвищиться. Вона не матиме збитків, а її чистий прибуток збільшиться та витрати не будуть даремними, що буде свідчити про ефективність управління діяльністю компанії.

Загалом можна побачити, що фінансовий стан ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» у 2021 та 2023 роках був не стійким (у компанії був збиток), хоча у 2022 році він покращився (компанія отримала чистий прибуток). Тому важливо запропонувати компанії покращувати свій фінансовий стан, а для цього дотримуватися таких рекомендацій:

- проводити комплексний аналіз всіх показників фінансового стану;
- контролювати зміну таких показників;
- здійснювати відповідні заходи щодо покращення фінансового стану.

Такими заходами можуть бути: зменшення витрат; збільшення операційного прибутку; створення оптимальної структури капіталу (відношення власного капіталу до позикового); покращення управління діяльністю компанії. Це дозволить покращити фінансовий стан компанії та допоможе в майбутньому економічно зростати.

На основі проведеного аналізу можна приймати відповідні управлінські рішення та управляти прибутком. Для цього можна запропонувати узагальнюючу таблицю щодо аналізу фінансових результатів та управління ними на основі змін їх показників, що зазначена у додатку У табл. У.1. У такій таблиці буде зручно порівнювати зміни фінансових результатів та їх складових, що відбулися протягом декількох років. Ця таблиця допоможе прийняти необхідні управлінські рішення залежно від того, які показники будуть мати зміни (позитивні чи негативні). Для управління така форма може бути дуже зручною. Оскільки по змінам можна побачити та вирішити чи все добре у діяльності компанії та чи потрібно впроваджувати певні покращення. Також до наявних показників у табл. У.1 є можливість додавати ще необхідні. Наприклад, якщо проводити факторний аналіз, то можна доповнити таблицю такими показниками, як вплив факторів (зміна доходів, витрат від різних видів діяльності) на фінансовий результат. Також можна додавати інші важливі показники для комплексного аналізу фінансового стану компанії. Отже, така таблиця допоможе прийняти правильні управлінські рішення щодо діяльності компанії.

ВИСНОВКИ

У результаті написання кваліфікаційної магістерської роботи було досліджено та узагальнено теоретичні та практичні аспекти організації та методики обліку фінансових результатів, а також їх аналізу; надано пропозиції щодо удосконалення обліку та аналізу фінансових результатів підприємства та зроблено ряд висновків, що мають теоретичне та практичне значення:

1. Фінансові результати є важливим показником діяльності підприємства. Науковці виділяють різні підходи до визначення сутності фінансових результатів. Тому було сформоване узагальнене визначення поняття «фінансові результати», що охоплює всі підходи щодо його сутності. Фінансові результати формуються при зіставленні доходів та витрат підприємства у процесі його діяльності, що виявляються у формі прибутку чи збитку; або збільшення чи зменшення вартості власного капіталу суб'єктом господарювання внаслідок його діяльності. Однак законодавство не надає визначення фінансових результатів, а лише його проявів (прибуток, збиток) та складових (доходи, витрати).

2. Класифікація фінансових результатів є досить розширеною та має важливе значення як для обліку, так і для управління, аналізу. Основною класифікаційною ознакою для фінансових результатів та їх складових є вид діяльності, згідно якого формується фінансова звітність. Але доходи, витрати та результати діяльності компанії можуть групуватися за різними класифікаційними ознаками. Основну класифікацію надає законодавство України для бухгалтерського обліку, а для управлінського обліку доходи та витрати групуються за різними корисними ознаками, які виділяють науковці.

3. Основні вимоги до обліку та формування фінансових результатів визначені міжнародним та національним законодавством. Структура такого нормативно-правового регулювання має п'ять рівнів. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є найважливішим законом, що затверджує вимоги до організації та ведення обліку на підприємстві, а також

складання фінансової звітності. Також важливими національними положеннями щодо обліку фінансових результатів є: НП(С)БО 1, НП(С)БО 15, НП(С)БО 16, НП(С)БО 31 та для податкових цілей – НП(С)БО 17, а також ПКУ. А з міжнародних стандартів – МСБО 1, МСФЗ 15, а також інші стандарти, в яких є інформація про доходи та витрати. Оскільки на законодавчому рівні поняття «фінансові результати» не затверджено, то було запропоновано законодавчо визначити це поняття та затвердити окремо національний стандарт «Фінансові результати». Це допоможе вивчати та користуватися інформацією про фінансові результати в одному стандарті та полегшить пошук цієї інформації.

4. Облікова політика для підприємства є важливим внутрішнім документом, згідно якого організовується та ведеться облік. Компанія формує її з можливих варіантів принципів, методів та процедур, які пропонує законодавство України та є найкращими для підприємства. Фінансові результати можуть змінюватися в залежності від обраного методу обліку щодо різних об'єктів обліку, тому важливо обрати найкращі елементи для отримання бажаного результату діяльності. Основні елементи, що можна вибрати для облікової політики, наведені у Методичних рекомендаціях № 635. Найбільше різних елементів для облікової політики мають витрати, бо їх облік має більше регулюватися у внутрішніх документах компанії. Тоді ведення обліку буде більш точним та врегульованим.

5. ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» – аудиторська компанія, що розвивається та надає аудиторські послуги з 2002 року на українському ринку. З 2007 року компанія стала членом міжнародної мережі Moore Global Network Limited, яка знаходиться в Лондоні. Компанія має право проводити обов'язковий аудит звітності підприємств суспільного значення. ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» дотримується Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку, що було введене в дію наказом у 2016 році та є дійсним на сьогодні. Це положення складається із 12 розділів. Але воно має неточності, наприклад, у 5 та 11 розділах прописано різні варіанти до одного елементу доходів і не зрозуміло який саме варіант застосовується. Тому було запропоновано певні рекомендації щодо вдосконалення облікової політики ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС», що дозволять

краще структурувати розділи та інформацію в них і врегулювати ведення обліку в компанії та отримувати позитивні результати діяльності.

6. Важливим процесом для компанії є документування операцій з обліку доходів, витрат та фінансових результатів. Лише згідно первинних документів можна проводити господарські операції в обліку. Всі документи повинні мати обов'язкові реквізити, що підтверджують їх юридичну силу. Більшість документів, якими оформлюються операції щодо доходів та витрат, не мають типових форм. Також одна форма документу може підтвердити або тільки доходи, або тільки витрати, або і доходи, і витрати. Все залежить від конкретної операції та сторони, що оформлює документ. А для фінансових результатів первинним документом є бухгалтерська довідка.

7. Інформація з первинних документів групується у регістри обліку. При автоматизованій формі ведення обліку, яку використовує ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС», основним регістром є оборотно-сальдова відомість. Також компанія має систему електронного документообігу з використанням двох програм – «М.Е.Дос» та «Вчасно». Було також додатково запропоновано використовувати хмарне середовище для опрацювання та зберігання документів. Така організація документообігу дозволить оптимізувати час та витрати, а також захистить дані та буде можливість швидкого доступу до потрібної інформації.

8. Також було покращено порядок документування для ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС», а саме розроблено та запропоновано користуватися графіком документообігу щодо доходів та витрат для вчасного формування, отримання, обробки та відправлення документів. А для контролю за документами, що зберігаються в архіві, запропоновано номенклатуру справ для бухгалтерії.

9. ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» веде облік фінансових результатів за загальними правилами. Реєстрація господарських операцій проводиться згідно первинних документів. Компанія використовує для обліку доходів 7 клас рахунків, а для витрат 8 та 9 класи рахунків із відповідними субрахунками. Аналітичний облік ведеться лише по рахункам 8 класу. Було запропоновано облікові номенклатури для 7 – 9 класів рахунків, згідно яких можна формувати аналітичні рахунки. Це

дозволить отримати більше корисної інформації для управлінського обліку. Рахунки доходів є пасивними, а рахунки витрат – активні та вони взаємопов’язуються за видами діяльності і формують фінансові результати. В основному компанія використовувала за останні 3 роки лише рахунки доходів від операційної діяльності, оскільки від інших видів діяльності доходів не було. Рахунки доходів у кінці звітного періоду списуються на фінансовий результат. Витрати з 8 класу рахунків списуються на 9 клас рахунків, які формують фінансовий результат на 79 рахунку. Таким чином компанія веде облік витрат за елементами та за видами діяльності. Собівартість послуг ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» формує на 81 рахунку із списанням її на 92 рахунок. Вона складається із заробітної плати аудиторів та помічників аудиторів, які залучені тільки до аудиторських проектів. Однак було запропоновано іншу методику обліку собівартості для компанії, а саме обліковувати собівартість послуг на 90 рахунку з використанням 23 рахунку. Це дозволить точніше вести облік собівартості послуг та полегшить формування звіту про фінансові результати в частині собівартості послуг.

10. При отриманні компанією чистого прибутку його можна розподіляти різними способами, однак ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» під час дії воєнного стану не розподіляє його. А при отриманні збитку, його можна покрити за рахунок нерозподіленого прибутку минулих років. Компанія використовує застарілий робочий план рахунків, тому було запропоновано користуватися чинним Планом рахунків та Інструкцією до нього. Така рекомендація дозволить вести облік правильно згідно законодавства, що унеможливить допущення помилок.

11. Для ведення обліку ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» використовує програму «1С», але вона є забороненою, тому було запропоновано вести облік у іншій автоматизованій програмі. Для мікропідприємства, яким є ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС», найкращим варіантом може бути «BOOKKEEPER» або «MASTER:Бухгалтерія». Така програма буде сучасною, матиме всі необхідні функції для ведення обліку, буде забезпечено захист даних та можливість оновлення згідно чинного законодавства, а також обслуговування цієї програми.

12. Майже у всіх формах звітності відображається інформація про фінансові результати, але основним звітом є форма № 2 (для мікропідприємств – форма № 2-мс). Він містить дані про доходи, витрати та фінансові результати компанії. Така інформація є корисною для різних суб'єктів, оскільки дозволить зрозуміти фінансовий стан компанії, рентабельність діяльності, розмір податку на прибуток та можливість вкладення інвестицій у підприємство. При порівнянні критеріїв формування звіту за національними та міжнародними стандартами було виявлено певні відмінності. Міжнародні стандарти мають рекомендаційний характер, а національних стандартів потрібно дотримуватися. Було надано рекомендації щодо зменшення відмінностей національних та міжнародних стандартів для їх гармонізації. Також для ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» надано рекомендацію про перехід із національних стандартів на міжнародні. Це дозволить зовнішнім користувачам отримати більше корисної інформації, щоб вони могли прийняти відповідні рішення.

13. Аналіз фінансових результатів є важливим для розуміння компанією свого фінансового стану та ефективності ведення діяльності. Є багато методів для проведення такого аналізу. Основні – це горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний та факторний аналіз, які мають свої напрями аналізу. Інформація для проведення аналізу береться зі звіту про фінансові результати компанії, а також з інших фінансових звітів. Кращим варіантом буде проведення комплексного аналізу по різних напрямках, тоді буде в повному обсязі проаналізовано фінансові результати діяльності компанії. Для ефективного проведення аналізу на підприємстві було розроблено аналітичне забезпечення та управління фінансовими результатами. Що дозволить правильно провести аналіз та прийняти відповідні управлінські рішення щодо діяльності компанії для збільшення її прибутковості.

14. ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» за 2021 – 2023 роки отримало чистий прибуток лише у 2022 році, в інші роки був збиток, який зумовила велика сума інших витрат. Однак при проведенні аналізу було визначено, що компанія отримувала операційний прибуток за всі 3 роки. За досліджуваний період значну частину в структурі доходів ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» займав чистий дохід від

реалізації послуг. Темп приросту доходів компанії різко коливався у бік збільшення чи зменшення. Структура витрат ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» була майже рівномірна, однак переважали інші доходи. А темп приросту витрат плавно зростав. Серед елементів операційних витрат найбільшу частину в структурі займають витрати на оплату праці, сума яких зростала протягом 2021 – 2023 років.

15. Аналіз рентабельності дозволяє дізнатися чи ефективна діяльність компанії. Проведення цього аналізу показало, що операційна діяльність є ефективною для ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» за 2021 – 2023 роки. А від іншого виду діяльності компанія не отримує доходи та несе високі витрати, що негативно впливає на її фінансовий стан та рентабельність. Тому для покращення фінансового стану та показників рентабельності компанії було запропоновано відповідні рекомендації. Вони допоможуть налагодити ефективність проведення діяльності компанії, її контролю та управління, а також уникнути збитків чи отримати більший чистий прибуток. Також було розроблено узагальнюючу таблицю щодо аналізу фінансових результатів та управління ними на основі змін їх показників. Вона допоможе прийняти правильні управлінські рішення щодо діяльності компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білик М. Д., Білик Т. О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія. Київ : ТОВ «ПанТот», 2012. 280 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197224145.pdf> (дата звернення: 05.09.2024).
2. Блаженко Є. О. Особливості формування звіту про фінансові результати за національними та міжнародними стандартами. *Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку: збірник матеріалів IX Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої 65-й річниці Факультету обліку та податкового менеджменту*. 2024. С. 12–14.
3. Бондаренко О. М., Славінський В. І., Стінковий А. П. Облік формування фінансових результатів та відображення їх у фінансовій звітності. *Щомісячний інформаційно-аналітичний журнал. Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 9. С. 40–43.
URL: <https://doi.org/10.37634/efp.2023.9.8> (дата звернення: 17.09.2024).
4. Вакульчик О. М., Протасова Є. В., Нєчаєва А. А. Фінансовий результат підприємства: економічна сутність, особливості визначення та аналізу. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2019. № 1 (50). С. 162–168.
URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2019/50_2019/35.pdf (дата звернення: 05.09.2024).
5. Вовк О. М., Ковальчук А. М., Комісаренко Я. І., Джулай А. В. Прибуток та рентабельність як детермінанти розвитку підприємства. *Modern Economics*. 2020. № 21. С. 37–44. URL: [https://doi.org/10.31521/modecon.V21\(2020\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V21(2020)-06) (дата звернення: 28.10.2024).
6. Ганін В. І., Логвіненко К. В. Теоретичні аспекти обліку фінансових результатів діяльності підприємства. *Облік і фінанси*. 2018. № 3 (81). С. 13–18.
URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2018_3_4 (дата звернення: 06.09.2024).

7. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.34> (дата звернення: 28.10.2024).

8. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 16.09.2024).

9. Зарудна Н. Я., Кундеус О. М., Яковець Т. А. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності : навч. посіб. Тернопіль : ТАЙП, 2016. 283 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/29421/1/посібник.pdf> (дата звернення: 18.09.2024).

10. Івахненко С. В. Підходи до дослідження рентабельності підприємств в умовах воєнної економіки. *Наукові записки НаУКМА. Економічні науки*. 2022. Т. 7, № 1. С. 48–53. URL: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2022.7.1.48-53> (дата звернення: 05.11.2024).

11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 23.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 27.09.2024).

12. Іщенко Н. А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 388–393. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393> (дата звернення: 27.09.2024).

13. Коваль Л. В., Резніченко Р. В. Поняття фінансового результату діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2024. № 2. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.59> (дата звернення: 07.09.2024).

14. Козаченко А. Ю. Доходи суб'єктів господарювання: економічна сутність та класифікація. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021.

Т. 2, № 6. С. 35–43. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6/2-6> (дата звернення: 14.09.2024).

15. Колісник О. П., Томша А. О. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-15> (дата звернення: 27.09.2024).

16. Концептуальна основа фінансової звітності : вид. Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.09.2010 р. Дата оновлення 01.03.2018. URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2022_updated-576 (дата звернення: 02.10.2024).

17. Куцик П. О., Воронко Р. М., Редченко К. І., Воронко О. С. Аналітичне забезпечення управління формуванням фінансових результатів суб'єктів бізнесу. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 62. С. 4–11. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-01> (дата звернення: 20.10.2024).

18. Лесюк А. С. Оцінка фінансових результатів діяльності підприємств в Україні. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 67–73. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.15.67> (дата звернення: 28.09.2024).

19. Лист Міністерства фінансів України щодо наднормативних виробничих витрат : від 15.04.2005 р. № 31-04220-20-17/6687. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6687201-05#Text> (дата звернення: 30.09.2024).

20. Ліхоносова Г. С., Лазебна І. Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 25. С. 144–148. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25689> (дата звернення: 24.09.2024).

21. Лопатовський В. Г., Красуцький Р. І. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 1. С. 142–147. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-302-1-24> (дата звернення: 14.09.2024).

16.10.2024).

22. Мардус Н. Ю., Брік С. В. Теоретичні і методичні підходи до визначення поняття «фінансовий результат» у фінансовому обліку та аудиті. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 2 (29). С. 148–153. URL: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.29-22> (дата звернення: 23.09.2024).

23. Мелень О. В., Майструк О. Д. Дослідження та аналіз проблемних питань організації обліку фінансових результатів. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1385–1390. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/231.pdf (дата звернення: 23.09.2024).

24. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості : затв. наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373.

25. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. Дата оновлення 02.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#top> (дата звернення: 11.10.2024).

26. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. Дата оновлення 18.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13?lang=ru#n20> (дата звернення: 26.09.2024).

27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 Подання фінансової звітності : вид. Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 р. Дата оновлення: 28.12.2023. URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718 (дата звернення: 02.10.2024).

28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 12 Податки на прибуток : вид. Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 30.06.2017 р. Дата оновлення: 05.10.2023.

URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718 (дата звернення: 02.10.2024).

29. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 Дохід від договорів з клієнтами : вид. Радою міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 30.06.2017 р. Дата оновлення: 23.05.2023.

URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718 (дата звернення: 02.10.2024).

30. Мочерний С. В. Політична економія : навч. посіб. Київ : Знання-Прес, 2002. 687 с.

31. Мулик Т. О., Материнська О. А., Пльонсак О. Л. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2017. 288 с.
URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/20645.pdf> (дата звернення: 01.11.2024).

32. Мулик Т. О., Стебловський А. О. Фінансові результати підприємства: сутність та особливості відображення у звітності. *Агросвіт*. 2024. № 5. С. 86–95.
URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.5.86> (дата звернення: 17.10.2024).

33. Назаренко І. М., Чуйко В. Ю. Облік та аналіз фінансових результатів підприємства: особливості, тенденції та проблеми. *Економіка та держава*. 2022. № 9. С. 44–50. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.9.44> (дата звернення: 22.10.2024).

34. Назаренко О. В., Лукаш Р. В. Фінансові результати: сутність та особливості організації бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 22. С. 19–25. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2018.22.19> (дата звернення: 16.09.2024).

35. Назарова Г. Б., Кононенко Л. В., Калашнікова А. К. Облікові процедури формування фінансових результатів: сучасний стан та напрями їх вдосконалення. *Економічний простір*. 2020. № 156. С. 206–212.
URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-38> (дата звернення: 04.10.2024).

36. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" : затв. наказом Міністерства фінансів України від

07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 03.01.2024.
 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. Дата оновлення: 03.11.2020.
 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. Дата оновлення: 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. № 353. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 "Фінансові витрати" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415. Дата оновлення: 17.02.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси" : затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text> (дата звернення: 04.10.2024).

43. Новіченко Л. Організація економічного аналізу на підприємстві. *Економічний аналіз*. 2022. Т. 32, № 1. С. 199–207. URL: <https://doi.org/10.35774/econa2022.01.199> (дата звернення: 04.11.2024).

44. Облік і аудит: Термінологічний словник. [Уклад.: А. Г. Загородній та ін.]. Львів : "Центр Європи", 2002. 671 с.

45. Онищенко О. В., Солодков Д. Є. Формування фінансового результату та управління прибутком: розподіл і використання. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-72> (дата звернення: 30.10.2024).

46. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. / за заг. ред. В. С. Леня. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 664 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/jspui/handle/123456789/24113> (дата звернення: 04.10.2024).

47. Організація бухгалтерського обліку: підручник / за ред. Ф. Ф. Бутинця. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир : ПП "Рута", 2002. 592 с.

48. Пеняк Ю. С., Гороховацька Н. В. Сучасні проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління фінансовими результатами. *Економічний простір*. 2020. № 159. С. 97–101. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/159-20> (дата звернення: 30.10.2024).

49. Перелік типових документів, що створюються під час діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб, із зазначенням строків зберігання документів : затв. наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2012 р. № 578/5. Дата оновлення: 10.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-12#Text> (дата звернення: 05.10.2024).

50. Піскун А. В. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Наукові перспективи*. 2023. № 2 (32). С. 327–339. URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2\(32\)-327-339](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-2(32)-327-339) (дата звернення: 23.09.2024).

51. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства

фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. Дата оновлення: 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення: 28.09.2024).

52. Побережна Н. М., Савич В. Ф. Фінансові результати та відображення їх у звітності. *Регіональна економіка та управління*. 2020. № 2 (28). С. 38–42. URL: [http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38961/1/№2%20\(28\)_2020_частина%202.pdf#page=38](http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38961/1/№2%20(28)_2020_частина%202.pdf#page=38) (дата звернення: 15.10.2024).

53. Податковий кодекс України : Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 16.09.2024).

54. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : затв. постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. Дата оновлення: 08.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#top> (дата звернення: 08.10.2024).

55. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. Дата оновлення: 09.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#top> (дата звернення: 02.10.2024).

56. Полятикiна Л. I., Новикова С. В. Облік i аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 20, ч. 2. С. 170–173. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/24314> (дата звернення: 23.10.2024).

57. Попович О. В., Тiтаренко Л. I. Тлумачення економічної сутності категорії "фінансові результати". *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3. С. 58–64. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6505&i=7> (дата звернення: 20.09.2024).

58. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed20240903#Text> (дата звернення: 17.10.2024).

59. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. Дата оновлення: 31.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 10.10.2024).

60. Проскуріна Н. М., Гнідкова А. В. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74> (дата звернення: 04.11.2024).

61. Редченко К. І., Чік М. Ю. Зведений облік витрат як складова формування результату діяльності підприємства. *Вісник львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2020. № 61. С. 68–73. URL: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2020-61-10> (дата звернення: 15.10.2024).

62. Степаненко О. І. Інтерпретація обліково-економічної категорії «фінансові результати», їх класифікація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. № 41. С. 112–117. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-21> (дата звернення: 26.09.2024).

63. Степаненко О. І., Павловська Х. Ю. Аналіз рентабельності підприємства та шляхи її підвищення в умовах економічної нестабільності. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 75. С. 93–101. URL: <https://doi.org/10.32843/bses.75-15> (дата звернення: 05.11.2024).

64. Сулима М. О., Гвінсадзе А. А. Ефективне управління доходами, витратами і фінансовими результатами підприємства. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. Т. 1, № 13. С. 188–199. URL: <https://doi.org/10.32750/2024-0118> (дата звернення: 30.09.2024).

65. Томчук О. Ф., Левчук М. С. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 9 (73). С. 480–486. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-102> (дата звернення: 30.10.2024).

66. Томчук О. Ф., Михальчишина Л. Г. Аналітичні можливості звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід). *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 22. С. 993–1000. URL: <http://global-national.in.ua/issue->

22-2018/30-vipusk-22-kviten-2018-r/4038-tomchuk-o-f-mikhalchishina-l-g-analitichni-mozhlivosti-zvitu-pro-finansovi-rezultati-zvitu-pro-sukupnij-dokhid (дата звернення: 09.10.2024).

67. Фінансовий облік : навч. посіб. / В. М. Краєвський та ін. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 616 с.
URL: <https://dpu.edu.ua/korist?view=article&id=1789> (дата звернення: 02.10.2024).

68. Яворська Т. І., Соболевська О. О. Теоретичні аспекти сутності доходів та їх класифікація. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. 2020. № 2 (42). С. 101–107.
URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/13657> (дата звернення: 24.09.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Визначення економічної сутності поняття «фінансові результати» науковцями [1; 4; 12; 13; 18; 22; 23; 30; 34; 44; 47]

№ з/п	Автор	Визначення поняття
1	2	3
1	Білик М.Д., Білик Т.О. [1, с. 19], Іщенко Н.А. [12, с. 390]	Фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і за позитивного його результату представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності.
2	Бутинець Ф.Ф. [47, с. 473]	Фінансовий результат – це приріст (чи зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився в процесі його підприємницької діяльності за звітний період. Фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є прибуток або збиток.
3	Вакульчик О.М., Протасова Є.В. [4, с. 163]	Фінансові результати – це показник результативності господарської діяльності організації, який розраховується шляхом зіставлення доходів та витрат, що виступає у формі прибутку чи збитку.
4	Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. [44, с. 510]	Фінансовий результат – 1) різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час; 2) приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді.
5	Коваль Л.В., Резніченко Р.В. [13]	Фінансовий результат – це фінансовий підсумок діяльності суб'єкта господарювання за певний період, який формується при порівнянні його складових (доходів та витрат) і має один із проявів: прибуток, збиток або нульовий результат.
6	Лесюк А.С. [18, с. 72]	Під фінансовими результатами слід розуміти збільшення прибутку (збитку) та підвищення рівня рентабельності (збитковості) підприємства від фінансово-господарської діяльності за звітний період.
7	Мардус Н.Ю., Брік С.В. [22, с. 150]	Визначення фінансових результатів в обліку й аудиті можна представити як співставлення доходів та витрат підприємства, інформацію про які відображено в звіті, визначається як прибуток або збиток підприємства.
8	Мелень О.В. [23, с. 1386]	Фінансовий результат як облікова категорія визначається різницею між доходами і витратами або зміною величини (приріст або зменшення) власного капіталу підприємства за певний час, створеного у процесі статутної діяльності підприємства, за винятком зміни капіталу за рахунок внесків або вилучення власниками.
9	Мочерний С.В. [30, с. 497]	Фінансовий результат – це прибутки або збитки, отримані від підприємницької діяльності юридичними чи фізичними особами за певний період (місяць, квартал, півріччя, рік).

Продовження таблиці А.1

1	2	3
10	Назаренко О.В. [34, с. 21]	Фінансові результати – це виражений в грошовій формі показник результативності господарської діяльності суб'єкта господарювання шляхом зіставлення визначених доходів та витрат понесених на їх отримання, що може бути представлений у формі прибутку або збитку.

Таблиця А.2 – Визначення показників фінансового результату нормативно-правовими актами [8; 16; 27; 28; 29; 36; 40; 53; 58]

№ з/п	Нормативно-правовий акт	Визначення понять
1	2	3
1	Господарський кодекс України [8, ст. 142]	Прибуток (доход) суб'єкта господарювання є показником фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб'єкта господарювання за певний період на суму валових витрат та суму амортизаційних відрахувань.
2	Податковий кодекс України [53, ст. 134.1.1]	Прибуток із джерелом походження з України та за її межами визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які визначені відповідними положеннями цього Кодексу.
3	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [58, ст. 1]	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).
4	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [36, п. 3]	Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді зменшення активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками). Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді збільшення активів або зменшення зобов'язань, яке призводить до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників). Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Сукупний дохід - зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками).
5	НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» [40, п. 3]	Обліковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у звіті про фінансові результати за звітний період. Податковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку), визначена за податковим законодавством об'єктом оподаткування за звітний період.

Продовження таблиці А.2

1	2	3
6	Концептуальна основа фінансової звітності [16, п. 4.68, 4.69]	Дохід – це збільшення активів або зменшення зобов’язань, наслідком якого є зростання власного капіталу, крім як унаслідок здійснення внесків держателями вимог до власного капіталу. Витрати – це зменшення активів або збільшення зобов’язань, наслідком якого є зменшення власного капіталу, крім як унаслідок здійснення розподілу держателям вимог до власного капіталу.
7	МСФЗ 15 Дохід від договорів з клієнтами [29]	Дохід – це збільшення економічних вигід протягом звітного періоду у формі надходжень або покращення активів або зменшення зобов’язань, що веде до збільшення власного капіталу, окрім збільшення власного капіталу, пов’язаного з отриманням внесків від учасників власного капіталу.
8	МСБО 1 Подання фінансової звітності [27, п. 7]	Прибуток або збиток – це загальний дохід за вирахуванням витрат за винятком компонентів іншого сукупного доходу. Загальний сукупний дохід – це зміна у власному капіталі протягом періоду внаслідок операцій та інших подій, за винятком змін, які є наслідком операцій з власниками, що діють згідно з їхніми повноваженнями як власників.
9	МСБО 12 Податки на прибуток [28, п. 5]	Обліковий прибуток – прибуток або збиток за період до вирахування податкових витрат. Оподатковуваний прибуток (податковий збиток) – прибуток (збиток) за період, визначений відповідно до правил, установлених податковими органами, згідно з якими податки на прибуток підлягають сплаті (відшкодуванню). Податкові витрати (податковий дохід) – загальна сума, що включається до визначення прибутку або збитку за період відповідно до поточних та відстрочених податків.

Додаток Б

Таблиця Б.1 – Класифікація фінансових результатів науковцями для різних цілей [32, с. 89; 50, с. 335-337; 62, с. 115]

№ з/п	Класифікаційні ознаки	Види фінансових результатів
1	2	3
<i>Для покращення достовірності, точності та оперативності бухгалтерської інформації</i>		
1	Види діяльності	Результат операційної діяльності; результат фінансової діяльності; результат інвестиційної діяльності.
2	Процес формування фінансового результату (за показниками фінансової звітності)	Валовий прибуток; фінансовий результат від операційної діяльності; фінансовий результат до оподаткування; чистий фінансовий результат.
3	Класифікація рахунків	Результат операційної діяльності; результат фінансових операцій; результат іншої діяльності.
4	Джерело формування	Від реалізації: необоротних активів, оборотних активів, робіт, послуг; від володіння активами; від зміни цін.
5	Відповідність плану	Недоотриманий; плановий; надлишковий.
6	Значення підсумкового результату	Прибуток; збиток.
7	Характер оподаткування прибутку	Оподаткований; звільнений від оподаткування.
8	Період формування прибутку	Минулого року; звітного року; майбутнього року.
9	Зміст фінансового результату	Економічний фінансовий результат; бухгалтерський фінансовий результат; податковий фінансовий результат.
10	База оцінки	Обліковий; податковий.
<i>Для покращення інформації про фінансові результати щодо управлінських цілей</i>		
11	Склад фінансового результату	Валовий; чистий; маржинальний; загальний.
12	Види виробництва	Прибуток від діяльності підрозділів основного виробництва; прибуток від діяльності підрозділів допоміжного виробництва; прибуток від діяльності обслуговуючих господарств.
13	Спосіб використання прибутку	Розподілений; нерозподілений.
14	Ступінь деталізації	За центрами відповідальності; підприємство в цілому.

Продовження таблиці Б.1

1	2	3
<i>Для поглиблення аналітичного обліку фінансових результатів та створення передумов щодо управлінських потреб</i>		
15	Фінансові результати від реалізації об'єктів обліку	Результат від реалізації готової продукції; результат від реалізації товарів; результат від реалізації виконаних робіт; результат від реалізації наданих послуг; результат від реалізації виробничих запасів; результат від реалізації фінансових інвестицій; результат від реалізації необоротних активів та груп вибуття, які утримуються для продажу; результат від купівлі-продажу іноземної валюти.

Додаток В

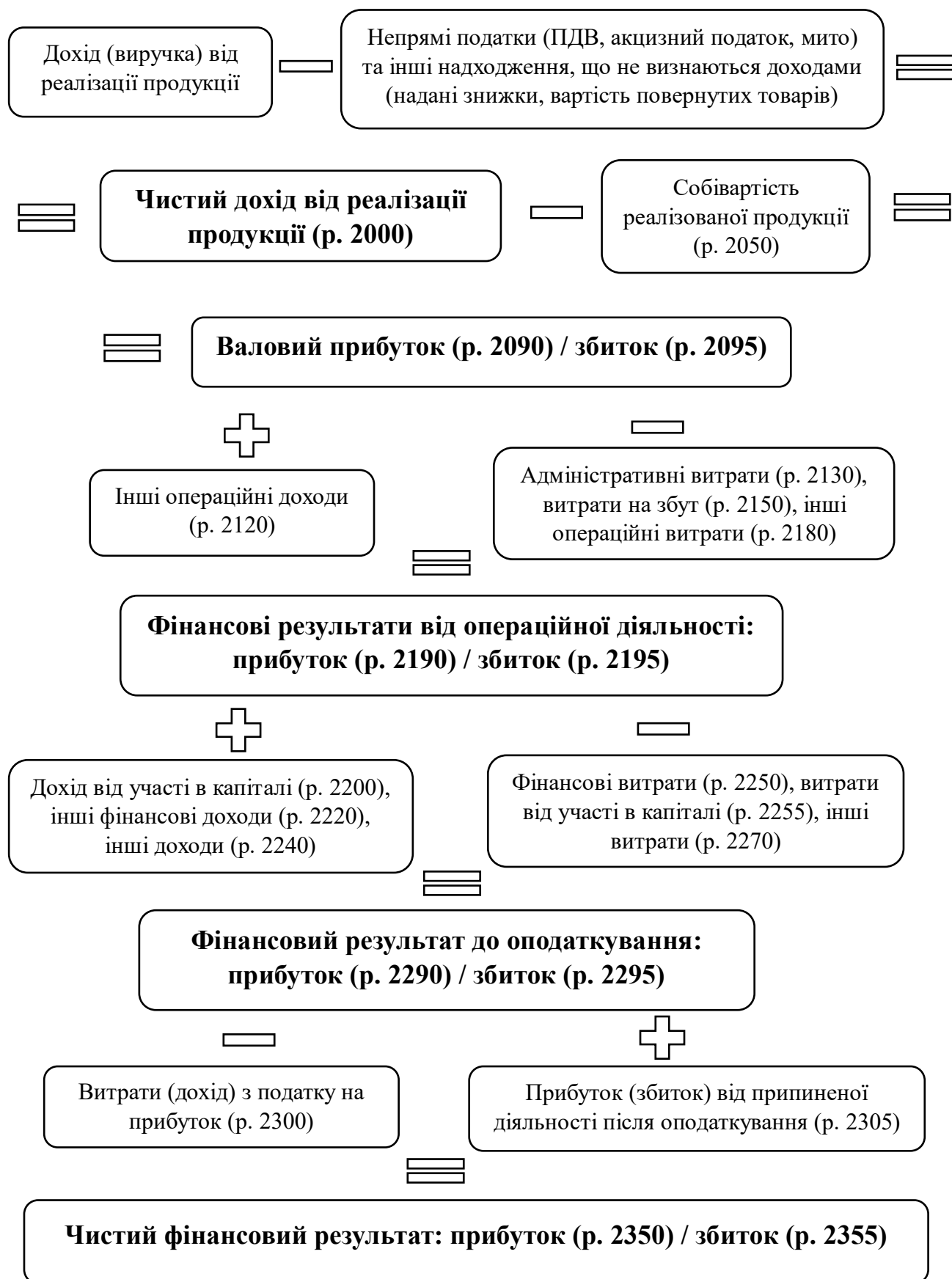

Рисунок В.1 – Порядок формування фінансових результатів [36]

Додаток Д

Таблиця Д.1 – Елементи облікової політики щодо доходів, витрат та фінансових результатів [11; 19; 24; 26; 38; 39]

№ з/п	Елементи облікової політики	Допустимі варіанти	Нормативно-правовий документ
1	2	3	4
Доходи			
1	Методика визнання доходу від виконання і надання робіт і послуг залежно від ступеня завершеності операцій з надання робіт і послуг	Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається, виходячи зі ступеня завершеності операції з надання послуг на дату балансу, якщо може бути достовірно оцінений результат цієї операції. Результат операції з надання послуг може бути достовірно оцінений за наявності всіх наведених нижче умов: • можливості достовірної оцінки доходу; • імовірності надходження економічних вигод від надання послуг; • можливості достовірної оцінки ступеня завершеності надання послуг на дату балансу; • можливості достовірної оцінки витрат, здійснених для надання послуг та необхідних для їх завершення.	п. 10 НП(С)БО 15 «Дохід»
2	Способи визначення завершеності операцій з надання робіт і послуг	Оцінка ступеня завершеності операції з надання послуг проводиться: • вивченням виконаної роботи; • визначенням питомої ваги обсягу послуг, наданих на певну дату, у загальному обсязі послуг, які мають бути надані; • визначенням питомої ваги витрат, яких зазнає підприємство у зв'язку із наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Сума витрат, здійснених на певну дату, включає тільки ті витрати, які відображають обсяг наданих послуг на цю саму дату.	п. 11 НП(С)О 15 «Дохід», п. 2.13 Методичних рекомендацій № 635
3	Організація обліку і методика розподілу доходів майбутніх періодів	Критерії віднесення доходів до майбутніх періодів та їх перелік; порядок списання доходів майбутніх періодів. Рахунок 69 «Доходи майбутніх періодів» призначено для узагальнення інформації щодо одержаних доходів у звітному періоді, які підлягають включенню до доходів у майбутніх звітних періодах. Інструкція № 291 наводить певний перелік доходів майбутніх періодів.	Інструкція № 291
Витрати			
1	Застосування рахунків класу 8 та/або класу 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку	Рахунки класу 9 "Витрати діяльності" ведуться всіма підприємствами з відкриттям за власним рішенням рахунків класу 8 "Витрати за елементами". Використання рахунків: • 9 класу "Витрати діяльності"; • одночасно 8 класу "Витрати за елементами" та 9 класу "Витрати діяльності".	п. 2.8 Методичних рекомендацій № 635

Продовження таблиці Д.1

1	2	3	4
2	Визначення об'єктів обліку витрат	За видами продукції; за місцями виникнення (підрозділам підприємства); за центрами відповідальності; за видами діяльності; інші.	п. 302 Методичних рекомендацій № 373
3	Розробка переліку і складу статей калькулювання виробничої собівартості продукції, робіт, послуг	Підприємство самостійно визначає перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг). Витрати, пов'язані з виробництвом продукції (робіт, послуг), групуються за статтями калькуляції. Номенклатура статей калькуляції підприємства може враховувати особливості технології та організації виробництва підприємства, питому вагу окремих видів витрат у собівартості продукції.	п. 11 НП(С)О 16 «Витрати», п. 2.16 Методичних рекомендацій № 635
4	Застосування методів обліку витрат виробництва	Існують такі основні методи обліку витрат та калькулювання собівартості: • позамовний; • попередільний; • попроцесний; • нормативний; • «директ-костинг».	п. 513, 526, 545 Методичних рекомендацій № 373
5	Методика обліку незавершеного виробництва та його оцінка	Залишки НЗВ можуть оцінювати: • за нормативною виробничою собівартістю; • плановими прямими витратами; • собівартості сировини, матеріалів і напівфабрикатів, що знаходяться в переробленні.	п. 578 Методичних рекомендацій № 373
6	Склад і методика обліку наднормативних витрат виробництва	Підприємство самостійно визначає склад наднормативних витрат виробництва. Наднормативними виробничими витратами вважається витрачання (використання) ресурсів на виробництво понад норми, нормативи, розцінки тощо, затверджені уповноваженим органом. Наднормативні витрати включаються до собівартості, якщо такі витрати не пов'язані з нестачами, псуванням, нетехнологічним використанням та порушенням правил зберігання, за рішенням уповноваженої особи (керівника) підприємства.	Лист Міністерства фінансів України від 15.04.2005 р. № 31-04220- 20-17/6687
7	Перелік і склад змінних та постійних загальновиробничих витрат	Перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат установлюються підприємством. До змінних загальновиробничих витрат належать витрати на обслуговування і управління виробництвом (цехів, дільниць), що змінюються прямо (або майже прямо) пропорційно до зміни обсягу діяльності. До постійних загальновиробничих витрат відносяться витрати на обслуговування і управління виробництвом, що залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Нерозподілені постійні загальновиробничі витрати включаються до складу собівартості реалізованої продукції (робіт, послуг) у періоді їх виникнення.	п. 16 НП(С)О 16 «Витрати», п. 2.15 Методичних рекомендацій № 635

Продовження таблиці Д.1

1	2	3	4
8	Методика обліку і розподілу загальновиробничих витрат та встановлення бази розподілу загальновиробничих витрат	Розподіл постійних і змінних загальновиробничих витрат на продукцію (роботи, послуги), що виробляються підприємством, здійснюється по-різному: • змінні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо) виходячи з фактичної потужності звітного періоду; • постійні загальновиробничі витрати розподіляються на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (годин праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.	п. 16 НП(С)О 16 «Витрати», п. 2.15 Методичних рекомендацій № 635
9	Порядок встановлення нормальної потужності структурних підрозділів	Нормальна потужність – очікуваний середній обсяг діяльності, що може бути досягнутий за умов звичайної діяльності підприємства протягом кількох років або операційних циклів з урахуванням запланованого обслуговування виробництва. Фактори, що визначають нормальну потужність; показники (планові, середньорічні, тощо); одиниці виміру (відпрацьовані людино-години, машино-години роботи обладнання, обсяг випуску в натуральних, вартісних показниках).	п. 4 НП(С)О 16 «Витрати»
10	Організація обліку і методика розподілу витрат майбутніх періодів	Критерії віднесення витрат до майбутніх періодів та їх перелік; порядок списання витрат майбутніх періодів. Рахунок 39 "Витрати майбутніх періодів" призначено для узагальнення інформації щодо здійснених витрат у звітному періоді, які підлягають віднесенню на витрати в майбутніх звітних періодах. Інструкція № 291 наводить певний перелік витрат майбутніх періодів.	Інструкція № 291
Фінансові результати			
1	Закриття рахунку 79 та віднесення фінансових результатів на рахунок 44	Щомісячно; щоквартально; щорічно.	—
2	Послідовність закриття рахунків доходів та витрат	Методика закриття рахунків.	Інструкція № 291

м.Київ

«31» грудня 2015р.

«Про облікову політику ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери».

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV, затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери», та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності.

1. Затвердити Положення про облікову політику ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери» (додається) та ввести його в дію з «01» січня 2016 року.

2. Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

3. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення про облікову політику покладається на головного бухгалтера підприємства, за відсутності посади головного бухгалтера відповідальним за здійснення бухгалтерського обліку є директор підприємства.

Директор

Демченко В.И.

Затверджено
наказом № 1 _ від «31» грудня 2015 р.

Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку

ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери»

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), затвердженими Міністерством Фінансів України положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом, та з метою забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності на ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери» (далі за текстом - „Підприємство“) застосовуються наступні положення.

1. Організація бухгалтерського обліку

1.1. На забезпечення виконання пункту 4 статті 8 Закону про бухоблік встановити з «01» січня 2016 року на Підприємстві таку форму організації бухгалтерського обліку:

- Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Посада головного бухгалтера входить до штатного розкладу підприємства. За відсутності посади головного бухгалтера –відповідальним за здійснення бухгалтерського обліку є директор підприємства ТОВ «Аудиторська фірма «Яковлев та партнери»

1.2. Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених Законом про бухоблік, зокрема п.7 ст.8, та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського обліку. Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених Податковим Кодексом України в частині питань організації та ведення податкового обліку.

1.3. Відповідальність за ведення бухгалтерського обліку, правильність і своєчасність складання і подання фінансової звітності несе головний бухгалтер згідно з чинним законодавством.

2. Первинний облік

2.1. Підставою для ведення бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій. Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо - безпосередньо після її закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

2.2. Первинні та зведені облікові документи можуть бути складені на паперових або машинних носіях і повинні мати такі обов'язкові реквізити:

- назву документа (форми);
- дату і місце складання;
- назву підприємства, від імені якого складено документ;
- зміст та обсяг господарської операції, одиницю виміру господарської операції;
- посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
- особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

2.3. Інформація, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах, систематизується на рахунках бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного та аналітичного обліку шляхом подвійного запису їх на взаємопов'язаних рахунках бухгалтерського обліку. Операції в іноземній валюті відображаються також у валюті розрахунків та платежів по кожній іноземній валюті окремо.

2.4. Дані аналітичних рахунків повинні бути тотожні відповідним рахункам синтетичного обліку на перше число кожного місяця.

2.5. Регістри бухгалтерського обліку повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

2.6. Господарські операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені. У разі необхідності проведення коригування результату відображення тієї чи іншої господарської операції, таке коригування здійснюється виключно у тому періоді, в якому був виявлений факт необхідності проведення такого коригування. Коригування безпосередньо попередніх періодів категорично забороняється.

2.7. У разі складання та зберігання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку на машинних носіях інформації Підприємство на вимогу контролюючих або судових органів та своїх контрагентів і у відповідності до чинного законодавства України зобов'язане за свій рахунок зробити копії таких документів на паперовому носії.

2.8. Для надання юридичної чинності і доказовості документам на машинних носіях варто керуватися ДСТ 6.10.4-84 "Уніфіковані системи документації. Додання юридичної чинності документам на машинному носії і роздруківці, створеним засобами обчислювальної техніки. Основні положення", згідно з яким організація - автор документа на машинному носії створює реєстр кодів осіб, відповідальних за здійснення господарських операцій і правильність їхнього оформлення. Підпис особи, що склала документ на машинному носії, виконується у вигляді паролю чи іншим способом авторизації, що дає можливість однозначно ідентифікувати осіб, що дозволили і здійснюють господарську операцію.

2.9. Підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і регістрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого чинним законодавством України строку.

2.10. Відповідальність за несвочасне складання первинних документів і регістрів бухгалтерського обліку та недостовірність відображених у них даних несуть особи, які склали та підписали ці документи.

3. Оцінка

3.1. Створити оціночну комісію для проведення приймання, списання, оцінки активів і зобов'язань.

3.2. Склад оціночної комісії з приймання, списання, оцінки об'єктів офісної та комп'ютерної техніки, об'єктів меблів а також об'єктів нематеріальних активів становить:

Члени комісії	Посада особи	ПІБ особи	Особистий підпис особи
Голова комісії	Директор		
Члени комісії:			
Член комісії			

3.3. Залучати у разі необхідності для проведення оцінки окремих об'єктів активів спеціалізовані оціночні фірми.

4. Податковий облік

4.1. Вести податковий облік та подавати податкову звітність згідно у строки із Податковим Кодексом України та іншим чинним законодавством України.

4.2. Накопичення даних про витрати і доходи для цілей обчислення оподаткованого прибутку здійснюється на підставі первинних облікових документів, що фіксують здійснення господарських операцій, відповідно до Податкового Кодексу України та інших положень законодавчих актів стосовно податків і зборів, що стягуються на території України, та інших нормативно-правових актів щодо ведення податкового обліку України.

4.3. Встановити порядок накопичення інформації про доходи та витрати Підприємства із застосуванням рахунків (рахунків першого порядку):

- для обліку доходів – 7-й клас Плану рахунків ;
- для обліку витрат – 8-й та 9 –й клас Плану рахунків.

5. Бухгалтерський облік

5.1. Вести бухгалтерський облік на Підприємстві згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. №996-XIV (далі - Закон про бухоблік), та затвердженими Міністерством Фінансів України Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі - П(С)БО).

5.2. У разі відсутності необхідних норм у вітчизняних П(С)БО та з метою визначення достовірності операцій у бухгалтерському обліку застосовувати аналогічні норми системи міжнародних стандартів фінансового обліку та фінансової звітності – МСБО, IFRS – на підставі того, що національні стандарти бухгалтерського обліку не можуть суперечити міжнародним.

5.3. Дана облікова політика Підприємства будується з використанням наступних принципів бухгалтерського обліку і фінансової звітності:

- автономність;
- обачність (обережність);
- повне висвітлення (відображення);
- послідовність;
- безперервність;
- нарахування і відповідність доходів і витрат;
- перевалювання (перевага) сутності над формою;
- історична (фактична) собівартість;
- єдиний грошовий вимірник;
- періодичність.

5.4. Дану облікову політику застосовувати таким чином, щоб фінансові звіти повністю узгоджувались з вимогами Закону про бухгалтерський облік та кожного конкретного П(С)БО. Застосовувати перед усім ті підходи та методи для ведення бухгалтерського обліку і надання інформації в фінансових звітах, які передбачені П(С)БО і найбільш адаптовані до діяльності підприємства.

5.5. Згідно з П(С)БО №1 ведення бухгалтерського обліку та складання фінансових звітів (крім Звіту про рух грошових коштів) проводити згідно принципам нарахування так, щоб результати операцій та інших подій відображались в облікових регістрах і фінансових звітах тоді, коли вони мали місце, а не тоді, коли підприємство отримує чи сплачує грошові кошти.

5.6. Дохід від надання послуг визнавати виходячи зі ступеня завершеності операції на дату балансу. Оцінку ступеня завершеності такої операції здійснювати за питомою вагою витрат, які несе підприємство у зв'язку з наданням послуг, у загальній очікуваній сумі таких витрат. Сума витрат, здійснених на певну дату, включає тільки ті витрати, які відображають обсяг наданих послуг на цю саму дату.

5.7. Доходи в Звіті про прибутки та збитки відображати в тому періоді, коли вони були здійснені, а витрати - на основі відповідності цим доходам, що забезпечить визначення фінансового результату звітного періоду співставленням доходів звітного періоду з витратами, здійсненими для отримання цих доходів.

5.8. При складанні фінансових звітів визначити величину суттєвості статті в розмірі 0,1 % суми підсумка балансу.

6. Основні засоби

6.1. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікувати за групами зазначеними в Податковому Кодексі України.

6.2. До основних засобів відносити матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) та вартість яких перевищує поріг вказаний в п.14.1.138 ПКУ.

6.3. До складу малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) відносити матеріальні цінності, що призначаються для використання у господарській діяльності протягом періоду, який більше одного року з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких не перевищує поріг вказаний в п.14.1.138 ПКУ.

6.4. Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує імовірність того, що Підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

6.5. Придбані (створені) основні засоби зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю. Одиницею обліку основних засобів є об'єкт основних засобів.

6.6. Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів починається з місяця, наступного за місяцем, у якого об'єкт основних засобів (необоротних матеріальних активів) став придатним для використання. Амортизація таких об'єктів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням мінімальних строків, встановлених Податковим Кодексом України.

6.7. Ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів не розраховувати і з метою амортизації прийняти рівною нулю.

6.8. Амортизація малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА) і бібліотечних фондів нараховується в першому місяці використання об'єкта у розмірі 100 відсотків його вартості.

6.9. Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

6.10. Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

6.11. Якщо у первинних документах, якими оформлюється придбання (виготовлення) основних засобів чи введення їх в експлуатацію безпосередньо не зазначається мета використання основного засобу (виробниче чи невиробниче використання), вважати, що основний засіб призначається для виробничого використання.

6.12. У протилежному разі, якщо основний засіб призначається для невиробничого використання, про це обов'язково повинно бути зазначено у первинних документах, якими оформлюється придбання, виготовлення чи введення в експлуатацію таких невиробничих основних засобів.

7. Нематеріальні активи

7.1. Облік нематеріальних активів вести по кожному об'єкту нематеріальних активів.

7.2. Нематеріальні активи класифікувати за групами зазначеними в Податковому Кодексі України.

7.3. Придбаний або отриманий нематеріальний актив відображати в балансі, якщо існує імовірність одержання майбутніх економічних вигод, пов'язаних з його використанням, та його вартість може бути достовірно визначена.

7.4 Нематеріальний актив, отриманий в результаті розробки, слід відображати в балансі за умов, якщо підприємство має:

- намір, технічну можливість та ресурси для доведення нематеріального активу до стану, у якому він придатний для реалізації або використання;

- можливість отримання майбутніх економічних вигод від реалізації або використання нематеріального активу;

- інформацію для достовірного визначення витрат, пов'язаних з розробкою нематеріального активу.

7.5 Якщо нематеріальний актив не відповідає вказаним критеріям визнання, то витрати, пов'язані з його придбанням чи створенням, визнаються витратами того звітного періоду, протягом якого вони були здійснені, без визнання таких витрат у майбутньому нематеріальним активом.

7.6 Не визнаються активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені:

- витрати на дослідження;

- витрати на підготовку і перепідготовку кадрів;

- витрати на рекламу та просування продукції на ринку;

- витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини;

- витрати на підвищення ділової репутації підприємства, вартість видань і витрати на створення торгових марок (товарних знаків).

7.7 Придбані (створені) нематеріальні активи зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю.

7.8 Нарахування амортизації нематеріальних активів здійснюється протягом строку їх корисного використання, який встановлюється при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс), але не більше 10 років. Строк корисного використання встановлюється окремо для кожного нематеріального активу оціночною комісією, склад якої вказаний у п.6.1. даного Положення.

7.9 При визначенні строку корисного використання об'єкта нематеріальних активів слід урахувати:

- строки корисного використання подібних активів;

- моральний знос, що передбачається;

- правові або інші подібні обмеження щодо строків його використання та інші фактори.

7.10 Амортизація нематеріального активу нараховується із застосуванням прямолінійного методу.

7.11 Нарахування амортизації починається з місяця, наступного за місяцем, у якому нематеріальний актив став придатним для використання. Суму нарахованої амортизації підприємства відображають збільшенням суми витрат підприємства і накопиченої амортизації нематеріальних активів.

7.12 Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, наступного за місяцем вибуття нематеріального активу.

7.13 Термін корисного використання нематеріального активу та метод його амортизації переглядаються в кінці звітного року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод.

7.14. Амортизація нематеріального активу нараховується, виходячи з нового методу нарахування амортизації і строку використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем змін.

8. Запаси

8.1 Одиницею бухгалтерського обліку запасів визнавати їх найменування.

8.2 Запаси визнавати активом, якщо існує ймовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена.

8.3 Первісну вартість запасів, придбаних за плату визначати по собівартості запасів згідно з П(С)БО 9.

8.4 Первісну вартість запасів, виготовлених власними силами підприємства, визначати згідно з П(С)БО 16.

8.5 Запаси відображати в бухгалтерському обліку по первісній вартості.

8.6 При відпуску запасів у виробництво, продажу чи іншому вибутті їх оцінку здійснювати по методу ФІФО.

8.7 Запаси, які не приносять підприємству економічних вигод в майбутньому, визнавати неліквідними і списувати в бухобліку щоквартально, а при складанні фінансової звітності не відображати в балансі, а враховувати на окремому субрахунку позабалансового рахунку 07.

8.8 Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу із нарахуванням зносу в розмірі 100% при передачі їх в експлуатацію) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідними матеріально-відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання (до моменту їх повної ліквідації, списання з балансу). Малоцінні і швидкозношувані предмети вартістю до 100 грн. за одиницю при передачі їх в експлуатацію за балансом не враховуються (окрім приладів обліку та спеодягу).

8.9 Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за первісною вартістю.

9. Дебіторська заборгованість

9.1. Дебіторську заборгованість визнавати активом, якщо існує ймовірність отримання підприємством майбутніх економічних вигод і її можливо достовірно визначити. В балансі дебіторську заборгованість за товари, роботи, послуги, визнавати по чистій вартості, що дорівнює сумі дебіторської заборгованості за вирахуванням резерву сумнівних боргів.

9.2. Поточна дебіторська заборгованість у разі визнання її безнадійною списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

9.3. Частина довгострокової дебіторської заборгованості, яка підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, відображається на ту саму дату в складі поточної дебіторської заборгованості.

9.4. Довгострокова дебіторська заборгованість, на яку нараховуються проценти, відображається в балансі за їхньою теперішньою вартістю.

10. Зобов'язання

10.1. Зобов'язання (обов'язок чи відповідальність діяти певним чином) визнавати лише тоді, коли актив отриманий, або коли Підприємство має безвідмовну угоду придбати актив.

10.2. Зобов'язання визнається, якщо його оцінка може бути достовірно визначена та існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Якщо на дату балансу раніше визнане зобов'язання не підлягає погашенню, то його сума включається до складу доходу звітного періоду.

10.3. Зобов'язання, на яке нараховуються відсотки та яке підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців з дати балансу, слід розглядати як довгострокове зобов'язання, якщо первісний термін погашення був більше ніж дванадцять місяців та до затвердження фінансової звітності існує угода про переоформлення цього зобов'язання на довгострокове.

- Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо:

- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;

- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

10.4. Довгострокові зобов'язання, на які нараховуються відсотки, відображаються в балансі за їх теперішньою вартістю.

10.5. Поточні зобов'язання відображаються в балансі за сумою погашення.

Продовження додатку Ж

10.6. Забезпечення (резерви) на оплату майбутніх відпусток працівників, на додаткове пенсійне забезпечення, на виконання гарантійних зобов'язань, на реструктуризацію, на виконання зобов'язань за обтяжливими контрактами не створювати.

11. Інші активи та зобов'язання

11.1. До «Витрат майбутніх періодів» відносити суми за підписку періодичних видань, раніше сплачені рекламні послуги та суми страхових платежів, вартість торгових патентів, вартість строкових ліцензій та інших спеціальних дозволів, а також всі інші витрати, що стосуються наступного облікового періоду.

11.2. До складу «Доходів майбутніх періодів» включати суми доходів, нарахованих на протязі поточного чи попередніх звітних періодів, які будуть визначені в наступних звітних періодах.

11.3. Оцінку ступеню завершеності операції з надання послуг (виконання робіт) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи, при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді підписання акта про надані послуги (виконані роботи).

11.4. Класифікацію затрат на виробництво проводити згідно з П(С)БО 16. Витрати не пов'язані з операційною діяльністю, які не включаються в собівартість реалізованої продукції, є витратами звітного періоду. Класифікацію адміністративних витрат і витрат на збут здійснювати згідно з П(С)БО 16.

11.5. По кожному контрагенту вести облік у розрізі договорів (рахунків).

11.6. Оцінку активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами Підприємство проводити по методу балансової вартості.

11.7. Переоцінку монетарних статей обов'язково проводити на кожну дату розрахунків і кінець місяця.

11.8. Курсові різниці на дату операції визначати в межах суми господарської операції.

11.9. У проміжній фінансовій звітності відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання відображувати.

11.10. Нарахування податку на прибуток у фінансовій звітності відображувати у тому періоді, за який складається фінансова звітність.

11.11. Подавати фінансову звітність за формами і в терміни, передбачені П(С)БО та постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. N 419.

11.12. Використовувати на Підприємстві форми і системи оплати праці відповідно до умов, передбачених відповідними положеннями та колективним договором підприємства.

11.13. Використовувати на Підприємстві передбачені діючими законодавчими актами граничні норми добових на службові відрядження, граничну величину розрахунків готівкою, терміни подачі звіту про використання коштів, тощо.

12. Заключні положення

12.1. Загальний контроль за виконанням вимог Положення залишити за директором Підприємства.

12.2. Безпосередній контроль за виконанням вимог Положення покладатись на головного бухгалтера Підприємства, а за його відсутності на директора Підприємства.

12.3. У випадку зміни норм чинного законодавства щодо питань, які передбачені Положенням, перевагу мають норми законодавства.

Директор

Демченко В.І.

Додаток И

Таблиця И.1 – Графік документообігу операцій з обліку фінансових результатів ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС» [55, дані ТОВ «АФ «МООР СТІВЕНС»]

№ з/п	Назва документа	Створення документа				Перевірка документа		Обробка документа		Передача документа до архіву		
		Кількість примірників	Відповідальний за складання та подання до бухгалтерії	Строк виконання	Роботи, що виконуються в момент складання документа	Строк подання документа до бухгалтерії	Відповідальний за приймання, перевірку та оброблення документа	Роботи, що виконують в бухгалтерії	Строк виконання	Виконавець	Строк виконання	Місце і строк зберігання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Виписка банку	1	Бухгалтер	На наступний день після дня, в якому відбувався рух коштів на рахунку	Формується в клієнт-банку, друкується або зберігається в електронному вигляді	На наступний робочий день за попередній день	Бухгалтер	Рознесення банку, звіряння залишків в програмі з випискою банку	Кожного робочого дня	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
2	Рахунок на оплату	1	Менеджер	Після узгодження з контрагентом номенклатури, кількості та вартості товарів (послуг)	Заповнення реквізитів, підписання та ставиться печатка	У день оформлення	Бухгалтер / замовник	Контроль оплати по рахунку, підшивання документа в папку	У день затвердження директором на оплату	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

Продовження таблиці И.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
3	Видаткова накладна	2	Бухгалтер/менеджер	У день відвантаження товарів	Заповнення реквізитів, підписання та ставиться печатка	У день оформлення	Бухгалтер	Перевірка документу	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
4	Акт приймання-передачі наданих послуг, акт здачі-приймання робіт (надання послуг)	2	Бухгалтер	У день завершення робіт (надання послуг)	Перевіряється факт виконаних робіт (наданих послуг), документ оформлюється належним чином, підписується	У день оформлення та підписання	Бухгалтер	Перевірка внесених даних в бухгалтерську програму, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
5	Договір на надання аудиторських послуг	2	Директор	У день узгодження всіх домовленостей	Текст договору узгоджується замовником та підписується з обох сторін	У день оформлення та підписання	Головний бухгалтер	Внесення номеру та дати договору відповідного контрагента в бухгалтерську програму, підшивання документа в папку	У день затвердження директором	Головний бухгалтер	У кінці звітного року	Бухгалтерія, 5 років

Продовження таблиці И.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
6	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	1	Бухгалтер	Протягом години з моменту приймання-передачі об'єктів	Після огляду комісією стану ОЗ документ оформлюється, підписується та ставиться печатка	У день оформлення та підписання	Бухгалтер	Перевірка внесених даних в бухгалтерську програму, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
7	Акт на списання основних засобів	1	Бухгалтер	Протягом години з моменту завершення процедури списання	Після огляду комісією документ оформлюється, підписується та ставиться печатка	У день оформлення та підписання	Бухгалтер	Перевірка документу, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
8	Розрахунок амортизації основних засобів	1	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Формується після закриття місяця	Після закриття місяця	Бухгалтер	Перевірка документу	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
9	Акт списання ТМЦ	1	Бухгалтер	Протягом години з моменту завершення процедури списання	Після огляду комісією стану ТМЦ документ оформлюється, підписується	У день оформлення та підписання	Бухгалтер	Перевірка внесених даних в бухгалтерську програму, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

Продовження таблиці И.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10	Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт	1	Підзвіт на особа	До кінця звітнього місяця	Оформлюється підзвітною особою з її підписом та наданням за наявності підтверджуючих документів та підписується	Протягом місяця	Головний бухгалтер	Перевірка документу, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Головний бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
11	Табель обліку використання робочого часу	1	Бухгалтер	Кожного робочого дня	Оформлюється належним чином та підписується керівником і відповідальною особою	Перед нарахуванням авансу, заробітної плати	Бухгалтер	Підшивання документа в папку	До 15 та 01 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 1 рік
12	Розрахунково-платіжна відомість	1	Бухгалтер	Перед видачою авансу, основної заробітної плати та інших виплат	Оформлюється належним чином та підписується керівником і головним бухгалтером	Перед виплатою заробітної плати	Головний бухгалтер	Перевірка документу, підшивання документа в папку	До 15 та 01 числа кожного місяця	Головний бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 75 років
13	Бухгалтерська довідка	1	Бухгалтер	Під час коригування бухгалтерських операцій або закриття звітнього періоду	Оформлюється належним чином та підписується бухгалтером	У день оформлення документу	Головний бухгалтер	Перевірка документу, підшивання документа в папку	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

Продовження таблиці И.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 4	Інвентаризаційний опис	1	Член інвентаризаційної комісії	У момент проведення інвентаризації	Оформлюється належним чином та підписується інвентаризаційною комісією	На наступний день після закінчення інвентаризації	Бухгалтер	Перевірка документу, підшивання документа в папку	До 15 грудня кожного року	Бухгалтер	До 31 грудня кожного року	Бухгалтерія, 5 років

Додаток К

Таблиця К.1 – Номенклатура справ бухгалтерської служби (витяг) ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС» [49]

№ спра ви	Найменування справи	Строки зберігання справ в архівах		Відповідальна особа	Примітки
		поточному	постійному		
1	2	3	4	5	6
1	Документи (довідки, огляди, аналітичні довідки) про підсумки діяльності організації	-	До ліквідації організації	Фінансовий директор	-
2	Статистичні звіти й таблиці з усіх основних видів діяльності організації; документи (довідки, доповідні записки, відомості тощо) до них річні й з більшою періодичністю	-	До ліквідації організації	Головний бухгалтер	-
3	Фінансова звітність з примітками до неї річна	-	До ліквідації організації	Головний бухгалтер	За місцем складення, в інших організаціях – доки не мине потреба
4	Аналітичні документи (таблиці, доповіді, доповідні записки тощо) до річних звітів і балансів	-	10 років	Фінансовий директор	-
5	Розрахунково-платіжні відомості (особові рахунки) працівників	-	75 років	Головний бухгалтер	-
6	Відомості на виплату грошей	5 років	-	Головний бухгалтер	За відсутності розрахунково-платіжних відомостей (особових рахунків) – 75 років
7	Довіреності (у тому числі анульовані) на одержання грошових сум і товарно-матеріальних цінностей; на одержання заробітної плати та інших виплат	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
8	Документи (копії звітів, витяги з протоколів, висновки, заяви, довідки, списки працівників) про виплату допомоги, оплату листків непрацездатності з фонду соціального страхування	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
9	Документи (заяви, рішення, довідки, листи) про оплату відпусток у зв'язку з навчанням, одержання пільг з податків тощо	5 років	-	Головний бухгалтер	-

Продовження таблиці К.1

1	2	3	4	5	6
10	Звіти (відомості) про нарахування та перерахування страхових внесків на державне та недержавне соціальне страхування кварталні	-	3 роки	Головний бухгалтер	За відсутності річних, піврічних – до ліквідації організації
11	Документи (акти, відомості, листи) про взаєморозрахунки між організаціями	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
12	Договори, угоди (аудиторські, господарські, операційні тощо)	5 років	-	Юрист	Після закінчення строку дії договору, угоди. Див. примітки *
13	Договори про повну матеріальну відповідальність	-	5 років	Головний бухгалтер	Після звільнення матеріально - відповідальної особи. Див. примітки *
14	Первинні документи і додатки до них, що фіксують факт виконання господарських операцій і стали підставою для записів у регістрах бухгалтерського обліку та податкових документах (банківські документи, повідомлення банків і переказні вимоги, виписки банків, наряди на роботу, акти про приймання, здавання і списання майна й матеріалів, квитанції і накладні з обліку товарно-матеріальних цінностей, рахунки-фактури, авансові звіти тощо)	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
15	Податкові накладні	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
16	Документи (плани, звіти, протоколи, акти, довідки, доповідні записки) документальних ревізій, перевірок, контрольно-ревізійної роботи, у тому числі правильності стягнення податків тощо	-	5 років	Головний бухгалтер	-
17	Документи (протоколи, акти, звіти, відомості переоцінки й визначення зношеності основних засобів) про переоцінку основних засобів, нематеріальних активів	-	До ліквідації організації	Головний бухгалтер	-

Продовження таблиці К.1

1	2	3	4	5	6
18	Документи (протоколи засідань інвентаризаційних комісій, акти інвентаризації, інвентаризаційні описи, порівняльні відомості) про інвентаризацію основних засобів, нематеріальних активів, грошових коштів, матеріальних цінностей тощо	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *
19	Документи (програми, інструкції, довідки, листи) про організацію і впровадження автоматизованих систем обліку та звітності	-	5 років	Адміністратор системи	-
20	Облікові реєстри (оборотні відомості, інвентарні картки, розроблювальні таблиці тощо)	5 років	-	Головний бухгалтер	Див. примітки *

Примітки. *Документи, пов'язані з предметом податкової перевірки, інспектування (ревізії) органу державного фінансового контролю та/або адміністративним чи судовим оскарженням прийнятого за її (його) результатами рішення, зберігаються не менше встановленого мінімального строку та протягом одного року після закінчення передбаченого законом строку для судового оскарження такого рішення, а у разі такого оскарження - протягом одного року з дня набрання законної сили судовим рішенням, яким закінчено розгляд справи, а у разі оскарження такого судового рішення - протягом трьох місяців з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, подальше оскарження якого неможливе. Документи, щодо яких сплинув мінімальний строк зберігання, що стосуються звітних періодів, за які більше не може проводитись податкова перевірка, інспектування (ревізії), підлягають знищенню (крім тих, що можуть бути використані для документального забезпечення процесу відшкодування матеріальної шкоди, заподіяної внаслідок збройної агресії російської федерації та тимчасової окупації). Документи та інформація, на які поширюються вимоги статей 39 і 39² Податкового кодексу України, зберігаються не менше 7 років.

Додаток 2

до Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку

25 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 4 розділу І)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність мікропідприємства

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСКА ФІРМА "МООР СТВЕНС"

Дата(рік,місяць,число)

за ЕДРПОУ

за КАТОТТГ 1

за КОПФГ

за КВЕД

Територія М.КИЇВ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Вид економічної діяльності Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультивання з питань оподаткування

Середня кількість працівників, осіб 12

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон проспект Перемоги, буд. 68/1, оф. 62, Шевченківський р-н, м. КИЇВ, М.КИЇВ обл., 03113

Коди		
2022	01	01
32114367		
UA80000000001078		
669		
240		
69.20		

2061030

1. Баланс на
на 31 грудня 2021 р.

Форма № 1-мс

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби :	1010	48,0	138,1
первісна вартість	1011	87,9	210,6
знос	1012	(39,9)	(72,5)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	48,0	138,1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	91,7
Поточна дебіторська заборгованість	1155	141,5	337,0
Гроші та їх еквіваленти	1165	3 959,8	1 596,3
Інші оборотні активи	1190	186,8	90,6
Усього за розділом II	1195	4 288,1	2 115,6
Баланс	1300	4 336,1	2 253,7

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	18,5	18,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	2 517,9	1 315,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 536,4	1 334,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	199,1	529,7
розрахунками з бюджетом	1620	496,6	103,2
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	1,9
Інші поточні зобов'язання	1690	1 104,0	-
Усього за розділом III	1695	1 799,7	634,8
Баланс	1900	4 336,1	2 253,7

Продовження додатку Л

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2021

Форма № 2-мс
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7 776,8	10 533,2
Інші доходи	2160	0,5	0,1
Разом доходи (2000 +2160)	2280	7 777,3	10 533,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3 607,2)	(3 492,7)
Інші витрати	2165	(5 372,3)	(3 771,6)
Разом витрати (2050 +2165)	2285	(8 979,5)	(7 264,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(1 202,2)	3 269,0
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	2350	(1 202,2)	3 269,0

ЕП Демченко
Володимир
Іванович

Керівник

(підпис)

Демченко Володимир Іванович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Демченко Володимир Іванович

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток М

Додаток 2
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку
25 "Спрощена фінансова звітність" (пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність мікропідприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Коди
ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСЬКА ФІРМА "МООР СТВЕНС"	за ЄДРПОУ	2023 01 01
Територія М.КІІВ	за КАТОТТГ	32114367
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, консультування з питань оподаткування	за КВЕД	69.20
Середня кількість працівників, осіб 24		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон проспект Перемоги, буд. 68/1, оф. 62, Шевченківський р-н, м. КІІВ, М.КІІВ обл., 03113		2061030

1. Баланс на **31 грудня 2022** р. Форма № 1-мс Код за ДКУД **1801006**

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби :	1010	138,1	200,5
первісна вартість	1011	210,6	375,9
знос	1012	(72,5)	(175,4)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	138,1	200,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	91,7	-
Поточна дебіторська заборгованість	1155	337,0	261,6
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 596,3	2 276,0
Інші оборотні активи	1190	90,6	101,3
Усього за розділом II	1195	2 115,6	2 638,9
Баланс	1300	2 253,7	2 839,4

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	18,5	18,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 315,7	1 700,8
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 334,2	1 719,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	284,7	534,4
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	529,7	356,6
розрахунками з бюджетом	1620	103,2	229,1
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	1,9	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	634,8	585,7
Баланс	1900	2 253,7	2 839,4

Продовження додатку М

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2022**

Форма № 2-мс
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5 868,7	7 776,8
Інші доходи	2160	5 533,8	0,5
Разом доходи (2000 +2160)	2280	11 402,5	7 777,3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 469,2)	(3 607,2)
Інші витрати	2165	(6 548,2)	(5 372,3)
Разом витрати (2050 +2165)	2285	(11 017,4)	(8 979,5)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	385,1	(1 202,2)
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	2350	385,1	(1 202,2)

В.І. Демченко
Володимир
Іванович

Керівник

(підпис)

В. І. Демченко

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

В. І. Демченко

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток 2

до Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку

25 "Спрощена фінансова звітність" (згідно з розділом 1)

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Фінансова звітність мікропідприємства

Підприємство

Дата (рік, місяць, число)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСКА ФІРМА "МООР СТВІВЕНС"

за ЄДРПОУ

Територія М.КИЇВ

за КАТОТТГ

Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування

за КВЕД

Середня кількість працівників, осіб

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон проспект Перемоги, буд. 68/1, оф. 62, Шевченківський р-н, м. КИЇВ, М.КИЇВ обл., 03113

Коди		
2024	01	01
32114367		
UA80000000001078		
669		
240		
69.20		

2061030

1. Баланс на
на 31 грудня 2023 р.

Форма № 1-мс

Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Основні засоби :	1010	200,5	68,8
первісна вартість	1011	375,9	387,9
знос	1012	(175,4)	(319,1)
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	200,5	68,8
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
Поточна дебіторська заборгованість	1155	261,6	38,7
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 276,0	2 018,1
Інші оборотні активи	1190	101,3	330,5
Усього за розділом II	1195	2 638,9	2 387,3
Баланс	1300	2 839,4	2 456,1

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Капітал	1400	18,5	18,5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 700,8	32,9
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 719,3	51,4
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
1595	534,4	603,4	
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	1615	356,6	1 595,7
розрахунками з бюджетом	1620	229,1	205,6
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	585,7	1 801,3
Баланс	1900	2 839,4	2 456,1

Продовження додатку Н

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2023

Форма № 2-мс
Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 338,8	5 868,7
Інші доходи	2160	1 414,7	5 533,8
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	9 753,5	11 402,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4 612,8)	(4 469,2)
Інші витрати	2165	(6 808,7)	(6 548,2)
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	(11 421,5)	(11 017,4)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	(1 668,0)	385,1
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310	-	-
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	2350	(1 668,0)	385,1

Е.П. Демченко
Володимир
Іванович

Керівник

(підпис)

Демченко Володимир Іванович
(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Демченко Володимир Іванович
(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

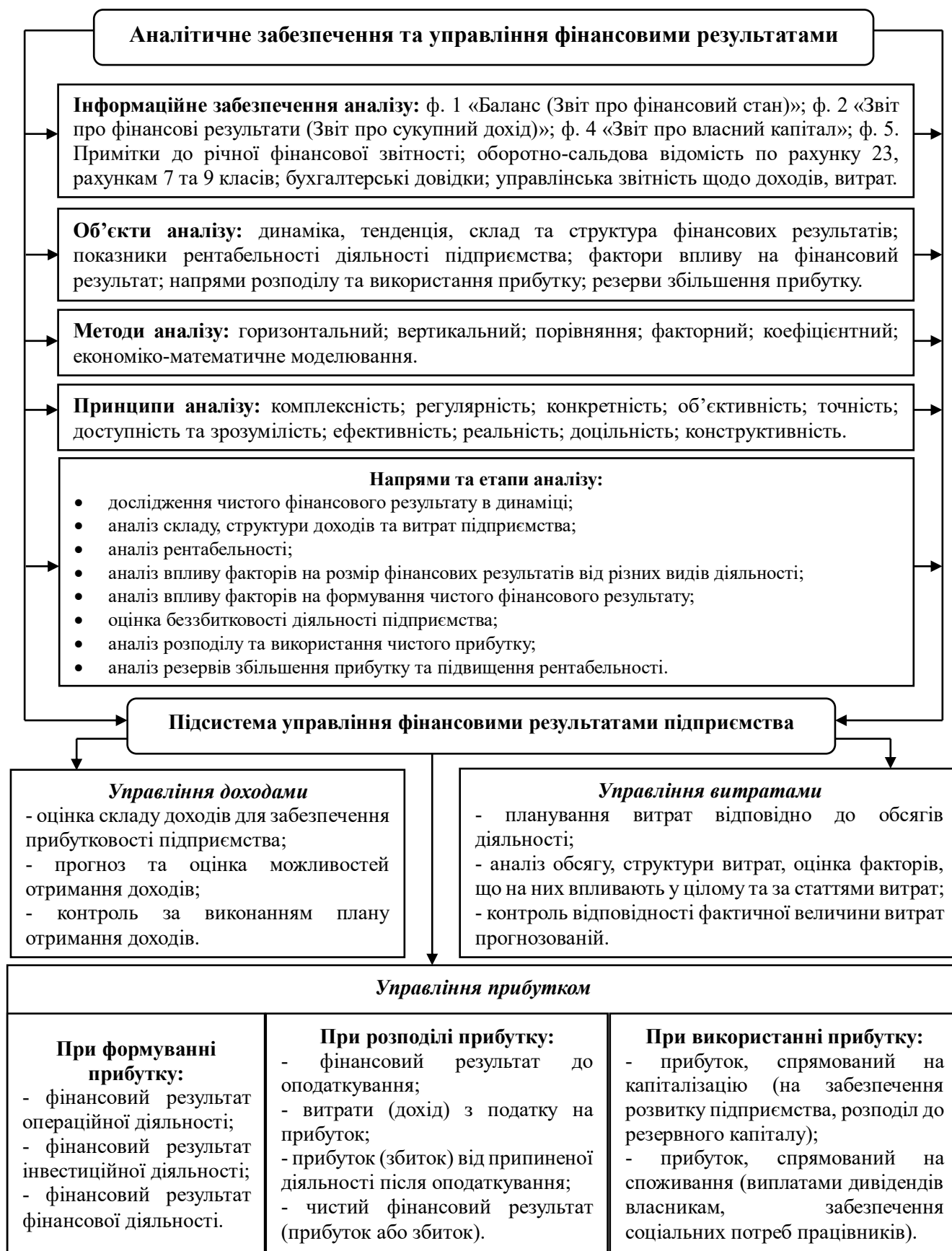

Рисунок П.1 – Аналітичне забезпечення фінансових результатів та управління ними [7; 17, с. 9; 33, с. 49; 45]

Додаток Р

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСЬКА ФІРМА "МООР СТВЕНС"

Сформована 11.10.24 в 11:32:06

Оборотно-сальдова відомість
за 2021 р.

Код	Рахунок Назва	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
00	Допоміжний рахунок				19 124,48		19 124,48
01	Орендовані необоротні активи	260,00				260,00	
08	Бланки суворого обліку	25,00				25,00	
10	Основні засоби	64 054,45		100 319,00		164 373,45	
104	Машини та обладнання	64 054,45		56 145,00		120 199,45	
109	Інші основні засоби			44 174,00		44 174,00	
11	Інші необоротні матеріальні активи	20 091,58				20 091,58	
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	20 091,58				20 091,58	
12	Нематеріальні активи	3 726,00		6 435,45		10 161,45	
127	Інші нематеріальні активи	3 726,00		6 435,45		10 161,45	
13	Знос (амортизація) необоротних активів		39 878,91		32 645,45		72 524,36
131	Знос основних засобів		22 977,31		28 026,01		51 003,32
132	Знос інших необоротних матеріальних активів		13 175,60		2 474,28		15 649,88
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів		3 726,00		2 145,16		5 871,16
15	Капітальні інвестиції			122 754,45	106 754,45	16 000,00	
152	Придбання (виготовлення) основних засобів			116 319,00	100 319,00	16 000,00	
154	Придбання (створення) нематеріальних активів			6 435,45	6 435,45		
20	Виробничі запаси			34 272,25		34 272,25	
201	Сировина й матеріали			26 198,87		26 198,87	
209	Інші матеріали			8 073,38		8 073,38	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети			57 434,80		57 434,80	
31	Рахунки в банках	3 959 770,34		13 251 408,67	15 614 919,28	1 596 260,73	
311	Поточні рахунки в національній валюті	3 921 651,87		9 131 266,00	11 509 194,81	1 543 723,06	
312	Поточні рахунки в іноземній валюті			423 305,99	423 305,99		
313	Інші рахунки в банку в нац.вал. (карт.рах.)	38 118,47				38 118,47	
315	Інші рахунки в банку в нац.вал.			2 512 477,48	2 512 477,48		
316	Спеціальні рахунки в національній валюті			2 294,72		2 294,72	
317	Счет электрон НДС			1 182 065,48	1 169 941,00	12 124,48	
33	Інші кошти			424 980,30	424 980,30		
333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті			424 980,30	424 980,30		
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	1 103 442,97	9 332 212,60	8 529 126,01		300 356,38	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	1 103 442,97	9 332 212,60	8 529 126,01		300 356,38	
37	Розрахунки з різними дебіторами	23,83	600 023,83	600 000,00			
372	Розрахунки з підзвітними особами	23,83	23,83				
3721	Розрахунки з підзвітними особами в національній валюті	23,83	23,83				
3722	Розрахунки з підзвітними особами в іноземній валюті						
377	Розрахунки з іншими дебіторами		600 000,00	600 000,00			
3772	Розрахунки з іншими дебіторами (у розрізі замовлень)		600 000,00	600 000,00			
39	Витрати майбутніх періодів	2 605,02		23 855,04	17 304,05	9 156,01	
40	Статутний капітал		18 500,00				18 500,00
44	Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)	751 122,11			3 269 058,00		2 517 935,89
441	Прибуток нерозподілений	-751 122,11			3 269 058,00		2 517 935,89
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів			40 540,32	325 285,15		284 744,83
471	Забезпечення виплат відпусток			40 540,32	325 285,15		284 744,83
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками		70 394,79	5 007 472,14	4 834 189,48	102 887,87	
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	128 592,29	4 583 724,57	4 609 428,99	102 887,87		
632	Розрахунки з іноземними постачальниками	198 987,08	423 747,57	224 760,49			
64	Розрахунки за податками й платежами	300 463,30	3 093 931,99	2 796 133,61		2 664,92	
641	Розрахунки за податками	494 460,39	2 551 058,85	2 159 825,10		103 226,64	
6411		2 000,00	604 614,43	605 027,48	1 586,95		
64110	Прибутковий податок	2 000,00	374 021,13	374 434,18	1 586,95		
64111			230 593,30	230 593,30			
6415	ПДВ		268 723,11	1 668 059,87	1 504 378,65		105 041,89
6417	Розрахунки по єдиному податку		227 757,28	228 000,00	242,72		14,42
6418	Розрахунки по інших податках	20,00		50 384,55	50 418,97		
642	Розрахунки за обов'язковими платежами	10 378,80	18 000,00	20 622,61	7 756,19		
6427	Інші внески	10 378,80	18 000,00	20 622,61	7 756,19		
64271	фіксований внесок в АГПУ		18 000,00	16 200,00	1 800,00		
64272	внесок у відсотках суми винагороди в АГПУ	10 378,80		4 422,61	5 956,19		
643	Податкові зобов'язання	183 907,17	399 856,95	496 349,15	87 414,97		
644	Податковий кредит		288,88	125 016,19	119 336,75	5 390,56	
6441	Податковий кредит		294,42	39 578,55	40 124,88		840,75
6442	Неодержані податкові накладні	5,54	85 437,64	79 211,87	6 231,31		
65	Розрахунки за страхуванням	392,30	693 818,73	689 397,56	4 813,47		
651	За пенсійним забезпеченням	300,00	691 524,01	687 102,84	4 721,17		
652	За соціальним страхуванням		2 294,72	2 294,72			
653	За страхуванням на випадок безробіття	92,30			92,30		
66	Розрахунки з оплати праці		3 359 416,46	3 361 263,71		1 847,25	
661	Розрахунки за заробітною платою		3 359 416,46	3 361 263,71		1 847,25	
70	Доходи від реалізації		9 332 212,60	9 332 212,60			
703	Дохід від реалізації робіт і послуг		9 332 212,60	9 332 212,60			
71	Інший операційний дохід		441,58	441,58			
714	Дохід від операційної курсової різниці		441,58	441,58			
79	Фінансові результати	3 269 058,00	12 248 589,93	7 777 285,43	1 202 246,50	1 639 678,81	
791	Результат операційної діяльності	4 221 495,70	10 359 102,32	7 777 285,43			
793	Результат іншої звичайної діяльності	952 437,70	1 889 487,61		2 841 925,31		
81	Витрати на оплату праці		3 598 057,94	3 598 057,94			
811	Виплати за окладами й тарифами		3 316 719,28	3 316 719,28			
814	Оплата відпусток		277 746,96	277 746,96			
815	Оплата іншого невідпрацьованого часу		3 591,70	3 591,70			
82	Відрахування на соціальні заходи		732 686,88	732 686,88			
821	Відрахування на пенсійне забезпечення		732 686,88	732 686,88			
83	Амортизація		32 645,45	32 645,45			
831	Амортизація основних засобів		32 645,45	32 645,45			
84	Інші операційні витрати		2 725 925,89	2 725 925,89			

Продовження додатку Р

841	Витрати на оренду			644 947,63	644 947,63		
8411	Оренда офісу			620 023,40	620 023,40		
8414	Оренда оргтехніки			24 924,23	24 924,23		
843	Витрати на ремонт і експлуатацію ОЗ			1 916,75	1 916,75		
8432	Ремонт і експлуатація оргтехніки			1 916,75	1 916,75		
844	Офісні витрати			9 175,11	9 175,11		
8441	Адміністративні і офісні витрати			9 175,11	9 175,11		
845	Витрати на рекламу			14 175,96	14 175,96		
8452	Поліграфія			14 175,96	14 175,96		
847	Витрати на конс. послуги сторонніх організацій			261 084,68	261 084,68		
848	Інші операційні витрати			1 792 060,64	1 792 060,64		
8481	Витрати на транспорт			191,67	191,67		
8483	Банківське обслуговування			22 196,95	22 196,95		
8484	Інформаційні послуги			1 761 714,22	1 761 714,22		
8485	Передплата газет та журналів			5 957,80	5 957,80		
8487	Витрати на семінари			2 000,00	2 000,00		
849	Операційна курсова різниця			2 565,12	2 565,12		
85	Інші витрати			1 889 487,61	1 889 487,61		
851	Інші витрати			1 889 487,61	1 889 487,61		
92	Адміністративні витрати			7 087 150,70	7 087 150,70		
94	Інші витрати операційної діяльності			2 893,62	2 893,62		
945	Втрати від операційної курсової різниці			2 165,46	2 165,46		
949	Інші витрати операційної діяльності			728,16	728,16		
ВЛ	Балансова вартість валюти (податковий облік)	147 086,90		423 305,99	423 305,99	147 086,90	
ВР	Валові витрати			4 046 769,81	4 046 769,81		
МЦ	МШП в експлуатації	2 617,50				2 617,50	
НА	Балансова вартість НМА (податковий облік)	1 728,00		6 435,45		8 163,45	
НА1	Первісна вартість НМА (податковий облік)	1 728,00		6 435,45		8 163,45	
ОН		160 501,10		6 435,45	56 771,77	110 164,78	
ОН1		160 501,10		6 435,45		166 936,55	
ОН2					56 771,77		56 771,77
ОС	Балансова вартість ОЗ (податковий облік)	168 993,37				168 993,37	
ОС2	Основні засоби, група 2 (податковий облік)	21 141,84				21 141,84	
ОС4	Основні засоби, група 4 (податковий облік)	147 851,53				147 851,53	
		4 801 761,80	4 801 761,80	73 798 969,23	73 798 969,23	3 217 698,11	3 217 698,11

Додаток С

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АУДИТОРСЬКА ФІРМА "МООН СТІВЕНС"

Форми № 11-10-248 115300

Оборотно-сальдова відомість

за 2022 р.

Код	Назва	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
00	Додатковий рахунок		19 124,48	18 945,27	-179,21		
01	Орендовані необоротні активи	260,00				260,00	
08	Бланки суворого обліку	25,00				25,00	
10	Основні засоби	164 373,45		156 471,67		320 845,12	
104	Машини та обладнання	120 199,45		74 516,00		194 715,45	
109	Інші основні засоби	44 174,00		81 955,67		126 129,67	
11	Інші необоротні матеріальні активи	20 091,58		12 038,33		32 129,91	
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	20 091,58		12 038,33		32 129,91	
12	Нематеріальні активи	10 161,45		12 742,35		22 903,80	
127	Інші нематеріальні активи	10 161,45		12 742,35		22 903,80	
13	Знос (амортизація) необоротних активів		72 524,36		102 900,47		175 424,83
131	Знос основних засобів		51 003,32		91 503,47		142 506,79
132	Знос інших необоротних матеріальних активів		15 649,88		3 921,13		19 571,01
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів		5 871,16		7 475,87		13 347,93
15	Капітальні інвестиції	16 000,00		165 252,35		181 252,35	
152	Придбання (виготовлення) основних засобів	16 000,00		140 471,67		156 471,67	
153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів			12 038,33		12 038,33	
154	Придбання (створення) нематеріальних активів			12 742,35		12 742,35	
20	Видобуті запаси	34 272,25		4 321,67		38 593,92	
201	Сировина й матеріали	26 198,87		1 641,40		27 840,27	
209	Інші матеріали	8 073,38		2 680,27		10 753,65	
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	57 434,80		8 111,04		65 545,84	
31	Рахунок в банку	15 98 280,73		22 634 620,69	21 954 965,94	2 275 885,78	
311	Поточні рахунки в національній валюті	1 543 723,06		11 838 483,30	12 659 397,32	722 809,04	
312	Поточні рахунки в іноземній валюті			6 083 454,72	4 530 706,46	1 552 748,26	
313	Інші рахунки в банку в нац. вал. (карт. рах.)	38 118,47				38 118,47	
315	Інші рахунки в банку в нац. вал.			3 760 083,20	3 760 083,20		
316	Спеціальні рахунки в національній валюті			42 974,67	45 299,39		
317	Счет электрон НДС	12 124,48		908 625,00	921 321,00	428,48	
33	Інші кошти			4 569 992,90	4 569 992,90		
333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті			214 317,90	214 317,90		
334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті			4 355 675,00	4 355 675,00		
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	300 356,38		7 019 158,74	6 816 993,95	100 193,59	
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	300 356,38		6 589 475,67	6 389 312,88	100 193,59	
362	Розрахунки з іноземними покупцями			429 681,07	429 681,07		
37	Розрахунки з різними кредиторами			-179,21	-179,21		
372	Розрахунки з податковими органами			-179,21	-179,21		
3722	Розрахунки з податковими органами в іноземній валюті			-179,21	-179,21		
39	Витрати майбутніх періодів	9 156,01		62 674,65	42 687,64	29 343,02	
40	Статутний капітал		18 500,00				18 500,00
44	Нерозподілені прибутки (непокріплені збитки)		2 517 935,89	2 841 925,31	1 639 678,81		1 315 689,39
441	Прибуток нерозподілений		2 517 935,89				2 517 935,89
442	Непокріплені збитки			2 841 925,31	1 639 678,81	1 202 246,50	
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	284 744,83		96 266,98	345 891,19	534 369,04	
471	Забезпечення виплат в відпустку	284 744,83		96 266,98	345 891,19	534 369,04	
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	102 887,87		4 925 432,43	5 026 266,71	2 053,59	
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	102 887,87		4 708 595,32	4 810 420,60	2 053,59	
632	Розрахунки з іноземними постачальниками			215 846,11	215 846,11		
64	Розрахунки за податками й платежами	2 664,92		2 532 217,23	2 686 695,44	157 143,13	
641	Розрахунки за податками	103 226,64		1 921 524,47	2 047 429,73	229 131,90	
6411		1 586,95		852 507,65	852 049,60	2 000,00	
64110	Прибутковий податок	1 586,95		716 568,65	716 156,00	2 000,00	
64111				133 938,00	133 938,00		
6415	ПДВ		105 041,89	997 974,51	1 124 327,24	231 394,62	
6417	Розрахунки по єдиному податку	242,72				242,72	
6418	Розрахунки по інших податках		14,42	71 042,31	71 007,69	20,00	
642	Розрахунки за обов'язковими платежами	7 756,19		5 350,00	7 150,00	5 956,19	
6427	Інші внески	7 756,19		5 350,00	7 150,00	5 956,19	
64271	фіксований внесок в АПУ	1 800,00		5 350,00	7 150,00		
64272	внесок у відсотки суми винагороди в АПУ	5 956,19				5 956,19	
643	Податков зобов'язання	87 414,97		493 314,69	521 303,19	59 426,47	
644	Податковий кредит	5 390,56		112 028,07	110 812,52	6 606,11	
6441	Податковий кредит		840,75	34 699,84	34 159,01		299,92
6442	Неодержані податкові накладні	6 231,31		77 328,23	76 653,51	6 906,03	
65	Розрахунки за страхуванням	4 813,47		1 043 827,85	1 045 454,37	3 186,95	
651	За пенсійним забезпеченням	4 721,17		1 000 853,18	1 002 479,70	3 094,65	
652	За соціальним страхуванням			42 974,67	42 974,67		
653	За страхуванням на випадок безробіття	92,30				92,30	
66	Розрахунки за оплати праці		1 847,25	4 776 891,60	4 776 044,35		
661	Розрахунки за заробіткою платією		1 847,25	4 735 705,98	4 733 858,73		
663	Розрахунки за виплатами			41 185,62	41 185,62		
669	Розрахунки з різними операціями			1 000 000,00	1 000 000,00		
665	Розрахунки з іншими кредиторами			1 000 000,00	1 000 000,00		
6651	Розрахунки з іншими кредиторами			1 000 000,00	1 000 000,00		
70	Доходи від реалізації			6 956 507,12	6 956 507,12		
703	Дохід від реалізації робіт і послуг			6 956 507,12	6 956 507,12		
71	Інший операційний дохід			5 533 773,17	5 533 773,17		
711	Дохід від реалізації іноземної валюти			40 579,50	40 579,50		
714	Дохід від операційної курсової різниці			560 815,08	560 815,08		
718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів			4 932 378,59	4 932 378,59		
79	Фінансові результати	1 202 246,50		12 657 020,58	14 244 401,25	386 128,19	
791	Результат операційної діяльності		1 639 678,81	9 745 688,87	11 402 475,94		3 296 465,88
793	Результат іншої звичайної діяльності	2 841 925,31		2 911 337,69	2 841 925,31	2 911 337,69	
80	Матеріальні витрати			104 139,76	104 139,76		
801	Витрати сировини й матеріалів			104 139,76	104 139,76		
81	Витрати на оплату праці			4 844 778,31	4 844 778,31		
811	Виплати за основними й тарифами			4 635 734,94	4 635 734,94		
813	Компенсаційні виплати			14 382,58	14 382,58		
814	Оплата відпусток			292 871,74	292 871,74		
815	Оплата іншого невідпрацьованого часу			1 789,05	1 789,05		
82	Відрахування на соціальні заходи			1 039 395,28	1 039 395,28		
821	Відрахування на пенсійне забезпечення			1 039 395,28	1 039 395,28		
83	Амортизація			102 900,47	102 900,47		
831	Амортизація основних засобів			102 900,47	102 900,47		
84	Інші операційні витрати			1 914 796,24	1 914 796,24		
841	Витрати на оренду			369 690,01	369 690,01		
8411	Оренда офісу			351 213,27	351 213,27		
8414	Оренда ортехники			18 446,74	18 446,74		
843	Витрати на ремонт і експлуатацію ОЗ			3 500,00	3 500,00		
8432	Ремонт і експлуатація ортехники			3 500,00	3 500,00		

Продовження додатку С

844	Офісні витрати			6 000,00	6 000,00		
8441	Адміністративні і офісні витрати			6 000,00	6 000,00		
847	Витрати на конс. послуги сторонніх організацій			215 846,11	215 846,11		
848	Інші операційні витрати			1 207 624,90	1 207 624,90		
8481	Витрати на транспорт			130,84	130,84		
8483	Банківське обслуговування			26 283,17	26 283,17		
8484	Інформаційні послуги			1 241 210,89	1 241 210,89		
849	Операційна курсова різниця			52 165,22	52 165,22		
85	Інші витрати			2 909 120,00	2 909 120,00		
851	Інші витрати			2 909 120,00	2 909 120,00		
92	Адміністративні витрати			8 053 844,84	8 053 844,84		
94	Інші витрати операційної діяльності			52 165,22	52 165,22		
945	Втрати від операційної курсової різниці			52 165,22	52 165,22		
97	Інші витрати			2 217,69	2 217,69		
977	Інші витрати звичайної діяльності			2 217,69	2 217,69		
ВД	Валові доходи			655 605,32	655 605,32		
ВЛ	Балансова вартість валюти (податковий облік)	147 086,90		6 139 193,68	4 529 949,25	1 756 331,33	
ВР	Валові витрати			5 724 129,48	5 724 129,48		
МЦ	МЦП в експлуатації	2 617,50				2 617,50	
НА	Балансова вартість НМА (податковий облік)	8 163,45		12 742,35		20 905,80	
НА1	Первісна вартість НМА (податковий облік)	8 163,45		12 742,35		20 905,80	
ОН		110 164,78		12 742,35	50 458,08	72 449,05	
ОН1		106 936,55		12 742,35		179 678,90	
ОН2			56 771,77		50 458,08		107 229,85
ОС	Балансова вартість ОС (податковий облік)	108 993,37				108 993,37	
ОС2	Основні засоби, група 2 (податковий облік)	21 141,84				21 141,84	
ОС4	Основні засоби, група 4 (податковий облік)	147 851,53				147 851,53	
		3 217 698,11	3 217 698,11	96 151 574,71	96 151 574,71	2 688 448,17	2 688 448,17

Додаток Т

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬністю "АУДИТОРСЬКА ФІРМА "МООРСТЕІНС"

Сформовано 11.10.24 р. 11:53:20

Оборотно-сальдова відомість
за 2023 р.

Код	Рахунок Назва	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
		Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
01	Орендовані необоротні активи	280,00				280,00	
08	Бланки суворого обліку	25,00				25,00	
10	Основні засоби	320 845,12				320 845,12	
104	Машини та обладнання	194 715,45				194 715,45	
109	Інші основні засоби	126 129,67				126 129,67	
11	Інші необоротні матеріальні активи	32 129,91				32 129,91	
112	Малощі необоротні матеріальні активи	32 129,91				32 129,91	
12	Нематеріальні активи	22 903,80		11 990,00		34 893,80	
127	Інші нематеріальні активи	22 903,80		11 990,00		34 893,80	
13	Знос (амортизація) необоротних активів		175 424,83		143 653,66		319 078,49
131	Знос основних засобів		142 506,79		122 962,17		265 488,96
132	Знос інших необоротних матеріальних активів		19 571,01		8 117,21		27 688,22
133	Накопичена амортизація нематеріальних активів		13 347,03		12 564,28		25 901,31
15	Капітальні інвестиції			11 990,00	11 990,00		
154	Придбання (створення) нематеріальних активів			11 990,00	11 990,00		
20	Виробничі запаси			1 745,06	1 745,06		
201	Сировина й матеріали			1 745,06	1 745,06		
22	Малощі та швидкозношувані предмети			7 914,72	7 914,72		
31	Рахунки в банках	2 275 985,78		21 451 688,33	21 709 599,67	2 018 054,44	
311	Поточні рахунки в національній валюті	722 809,04		12 434 991,53	12 845 678,30	312 122,27	
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	1 552 748,26		2 907 614,61	2 754 801,18	1 705 561,69	
315	Інші рахунки в банку в нац.вал.			4 392 266,81	4 392 266,81		
316	Спеціальні рахунки в національній валюті			147 716,38	147 716,38		
317	Счет электрон НДС	428,48		1 569 079,00	1 569 137,00	370,48	
33	Інші кошти			2 764 877,26	2 764 877,26		
333	Грошові кошти в дорож в національній валюті			70 473,18	70 473,18		
334	Грошові кошти в дорож в іноземній валюті			2 694 404,08	2 694 404,08		
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	100 193,59		9 833 027,35	11 328 593,41		1 595 759,65
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	100 193,59		8 383 892,84	9 879 458,90		1 595 759,65
362	Розрахунки з іноземними покупцями			1 449 134,51	1 449 134,51		
37	Розрахунки з різними дебіторами			29 037,05	29 037,05		
372	Розрахунки з підвільними особами			29 037,05	29 037,05		
3721	Розрахунки з підвільними особами в національній валюті			29 037,05	29 037,05		
39	Витрати майбутніх періодів	29 343,02		216 896,87	187 832,62	58 409,27	
40	Статутний капітал		18 500,00				18 500,00
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)		1 315 689,39	2 911 337,69	3 296 465,88		1 700 817,58
441	Прибуток нерозподілений		2 517 935,89	2 911 337,69	3 296 465,88		2 903 064,08
442	Непокриті збитки	1 202 246,50				1 202 246,50	
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів		534 369,04	369 284,46	438 283,72		603 368,30
471	Забезпечення виплат відпусток		534 369,04	369 284,46	438 283,72		603 368,30
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	2 053,59		4 316 249,48	4 282 075,82	36 227,25	
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	2 053,59		4 180 412,94	4 146 239,28	36 227,25	
632	Розрахунки з іноземними постачальниками			135 836,54	135 836,54		
64	Розрахунки за податками й платежами		157 143,13	3 803 006,96	3 379 337,71	66 526,14	
641	Розрахунки за податками		229 131,90	2 750 796,62	2 727 285,23		205 600,51
6411		2 000,00		1 022 950,10	1 022 950,10	2 000,00	
64110	Прибутковий податок	2 000,00		1 005 832,10	1 005 832,10	2 000,00	
64111				17 118,00	17 118,00		
6415	ПДВ		231 394,62	1 642 600,61	1 619 086,22		207 863,23
6417	Розрахунки по єдиному податку	242,72				242,72	
6418	Розрахунки по інших податках	20,00		85 245,81	85 245,81	20,00	
642	Розрахунки за обов'язковими платежами	5 956,19		14 070,00	14 070,00	5 956,19	
6427	Інші внески	5 956,19		14 070,00	14 070,00	5 956,19	
64272	внесок у відсотках суми винагороди в АПУ	5 956,19				5 956,19	
64273	фіксований внесок в ОСНАД			14 070,00	14 070,00		
643	Податкові зобов'язання	59 426,47		725 132,88	518 599,40	265 959,95	
644	Податковий кредит	6 606,11		113 907,48	119 405,08	210,51	
6441	Податковий кредит		299,92	40 227,33	45 917,44		5 990,03
6442	Неодержані податкові накладні	6 606,03		72 780,15	73 485,64	6 200,54	
65	Розрахунки за страхуванням	3 186,95		1 379 847,43	1 380 551,27	2 483,11	
651	За пенсійним забезпеченням	3 094,65		1 232 131,05	1 232 834,89	2 390,81	
652	За соціальним страхуванням			147 716,38	147 716,38		
653	За страхуванням на випадок безробіття	92,30				92,30	
66	Розрахунки з оплати праці			5 830 772,65	5 830 772,65		
661	Розрахунки за заробітною платою			5 683 056,27	5 683 056,27		
663	Розрахунки за виплатами			147 716,38	147 716,38		
70	Доходи від реалізації			9 717 027,39	9 717 027,39		
703	Дохід від реалізації робіт і послуг			9 717 027,39	9 717 027,39		
71	Інший операційний дохід			1 414 677,91	1 414 677,91		
711	Дохід від реалізації іноземної валюти			22 421,36	22 421,36		
714	Дохід від операційної курсової різниці			87 946,59	87 946,59		
718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів			1 304 309,96	1 304 309,96		
79	Фінансові результати		385 128,19	14 717 922,30	12 664 839,13	1 667 954,98	
791	Результат операційної діяльності		3 296 465,88	12 111 049,93	9 753 501,44		938 917,39
793	Результат іншої звичайної діяльності	2 911 337,69		2 606 872,37	2 911 337,69	2 606 872,37	
80	Матеріальні витрати			9 659,78	9 659,78		
801	Витрати сировини й матеріалів			9 659,78	9 659,78		
81	Витрати на оплату праці			5 749 052,69	5 749 052,69		
811	Виплати за окладами й тарифами			5 375 504,37	5 375 504,37		
814	Оплата відпусток			371 716,37	371 716,37		
815	Оплата іншого невідпрацьованого часу			2 171,95	2 171,95		
82	Відрахування на соціальні заходи			1 235 837,73	1 235 837,73		
821	Відрахування на пенсійне забезпечення			1 235 837,73	1 235 837,73		
83	Амортизація			143 653,66	143 653,66		
831	Амортизація основних засобів			143 653,66	143 653,66		
84	Інші операційні витрати			1 676 380,19	1 676 380,19		
841	Витрати на оренду			150 002,08	150 002,08		
8411	Оренда офісу			150 002,08	150 002,08		
842	Витрати на зв'язок, пошту, інтернет			3 800,01	3 800,01		
8421	Міжміські переговори			3 800,01	3 800,01		
843	Витрати на ремонт і експлуатацію ОЗ			18 290,00	18 290,00		
8432	Ремонт і експлуатація оргтехніки			18 290,00	18 290,00		
844	Офісні витрати			6 000,00	6 000,00		
8441	Адміністративні і офісні витрати			6 000,00	6 000,00		
845	Витрати на рекламу			1 140,90	1 140,90		

Продовження додатку Т

8452	Поліграфія			1 140,90	1 140,90		
846	Витрати на відрядження			29 037,05	29 037,05		
8461	Витрати на відрядження по Україні			29 037,05	29 037,05		
847	Витрати на консь. послуги сторонніх організацій			47 510,00	47 510,00		
848	Інші операційні витрати			1 398 994,99	1 398 994,99		
8483	Банківське обслуговування			23 222,36	23 222,36		
8484	Інформаційні послуги			1 375 772,63	1 375 772,63		
849	Операційна курсова різниця			21 605,16	21 605,16		
85	Інші витрати			2 599 670,00	2 599 670,00		
851	Інші витрати			2 599 670,00	2 599 670,00		
92	Адміністративні витрати			8 792 978,89	8 792 978,89		
94	Інші витрати операційної діяльності			21 605,16	21 605,16		
945	Втрати від операційної курсової різниці			21 605,16	21 605,16		
97	Інші витрати			7 202,38	7 202,38		
977	Інші витрати звичайної діяльності			7 202,38	7 202,38		
ВД	Валові доходи			169 387,35	169 387,35		
ВЛ	Балансова вартість валюти (податковий облік)	1 756 331,33		2 854 645,26	2 854 905,80	1 946 067,79	
ВР	Валові витрати			6 926 638,51	6 926 638,51		
МЦ	МШП з експлуатації	2 617,50				2 617,50	
НА	Балансова вартість НМА (податковий облік)	20 905,80				20 905,80	
НА1	Первісна вартість НМА (податковий облік)	20 905,80				20 905,80	
ОН		72 449,05			23 954,28	48 494,77	
ОН1		179 678,90				179 678,90	
ОН2			107 229,85		23 954,28		131 184,13
ОС	Балансова вартість ОЗ (податковий облік)	168 993,37				168 993,37	
ОС2	Основні засоби, група 2 (податковий облік)	21 141,84				21 141,84	
ОС4	Основні засоби, група 4 (податковий облік)	147 851,53				147 851,53	
		2 686 448,17	2 686 448,17	98 825 315,41	98 825 315,41	4 237 524,02	4 237 524,02

Таблиця У.1 – Управління фінансовими результатами на основі їх змін [дані ТОВ «АФ «МООР СТИВЕНС»]

№ з/п	Показник	Напрям зміни показників (+/-)		Варіанти управлінських рішень	Примітки
		2022 рік	2023 рік		
1	2	3	4	5	6
Динаміка показників					
1	Динаміка доходів:				
	Чистий дохід від реалізації послуг	-	+	Слідкувати за сумою доходів	—
	Інші операційні доходи	+	-		—
2	Динаміка витрат:				
	Собівартість реалізованих послуг	+	+	Слідкувати за сумою витрат	—
	Операційні витрати	+	+		—
	Інші витрати	+	-		—
	Податок на прибуток	Не було змін	Не було змін	—	Значення дорівнює нулю
3	Динаміка фінансових результатів:				
	Валовий прибуток	-	+	—	—
	Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	+	-	Слідкувати за співвідношенням сум операційних витрат і доходів	—
	Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	+	-	Виявити та усунути чинники, що зумовили збиток	У 2021 році збиток, у 2022 році прибуток, у 2023 році збиток
	Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	+	-	Виявити та усунути чинники, що зумовили збиток	У 2021 році збиток, у 2022 році прибуток, у 2023 році збиток
Структура показників					
1	Структура доходів:				
	Чистий дохід від реалізації послуг	-	+	Слідкувати за структурою доходів	—
	Операційні доходи	+	-		—
2	Структура витрат:				
	Собівартість реалізованих послуг	+	-	Слідкувати за структурою витрат	Зменшення менше 1%
	Операційні витрати	-	+		—
	Інші витрати	+	-		—
	Податок на прибуток	Не було змін	Не було змін	—	Значення дорівнює нулю

Продовження таблиці У.1

1	2	3	4	5	6
Ресурсні показники рентабельності					
1	Рентабельність власного капіталу (ROE)	+	-	Усунути чинники, що зумовили збиток та отримати чистий прибуток	—
2	Рентабельність активів (ROA)	+	-	Усунути чинники, що зумовили збиток та отримати чистий прибуток	—
3	Економічна (базова) рентабельність активів (BER)	+	-	Слідкувати за сумою операційного прибутку та впроваджувати заходи для його збільшення	—
Дохідні показники рентабельності					
4	Валова рентабельність реалізації (GPM)	-	+	—	—
5	Операційна рентабельність реалізації (OPM)	+	-	Переглянути операційні витрати та по можливості їх зменшити	—
6	Чиста рентабельність реалізації (NPM)	+	-	Усунути чинники, що зумовили збиток та отримати чистий прибуток	—
Витратні показники рентабельності					
7	Рентабельність наданих послуг	-	+	—	—
8	Рентабельність операційних витрат	+	-	Переглянути операційні витрати та по можливості їх зменшити	—

Редакційна колегія:

Бондар М.І. — д.е.н., професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Ловінська Л.Г. — д.е.н., професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Петрик О.А. — д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Степаненко О.І. — к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Федорченко О.Є. — секретар, к.е.н., доцент кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Рекомендовано до видання

Науково-експертною радою КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Протокол № 5 від 23 травня 2024 року

Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку [Електронний ресурс]: зб. матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої 65-й річниці Факультету обліку та податкового менеджменту; 24 квітня 2024 р. – К.: КНЕУ, 2024. – 219 с.
ISBN 978-966-926-479-4

У збірнику подано тези доповідей учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої 65-й річниці Факультету обліку та податкового менеджменту «Облік, аналіз, аудит, оподаткування та фінансовий моніторинг: сучасні концепції розвитку» (24 квітня 2024 року). У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту, оподаткування та фінансового моніторингу в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

З М І С Т

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗА НАПРЯМАМИ

Розділ 1. Актуальні проблеми розвитку теорії і практики бухгалтерського обліку та звітності.....	8
<i>Бабушак Ю. Я.</i>	Особливості побудови системи обліку розрахунків за податками підприємства 8
<i>Беренич М.М.</i>	Аналіз сучасних тенденцій, актуальних викликів та пошук ефективних стратегій управління кредиторською заборгованістю на підприємстві 10
<i>Блаженко Є.О.</i>	Особливості формування звіту про фінансові результати за національними та міжнародними стандартами 12
<i>Бондар Д.А.</i>	Класифікація, оцінка основних засобів, побудова системи їх обліку 14
<i>Борцайкіна О. А.</i>	Особливості обліку ремонтних робіт основних засобів під час воєнного стану 16
<i>Булкот М.М.</i>	Особливості обліку власного капіталу підприємства: проблематика та шляхи її вирішення 19
<i>Вовк А.С.</i>	Застосування класифікації рахунків в практиці обліку вітчизняних і зарубіжних підприємств 21
<i>Глухманюк І.Г.</i>	Фермерське господарства в умовах поствоєнного відновлення України 23
<i>Гоєнко К.І.</i>	Визначення класифікації та нормативно-правове забезпечення основних засобів 25
<i>Грабовська М.В.</i>	Вплив військових дій на ризики та умови кредитування ЄБРР в Україні 27
<i>Грицюк І.Г.</i>	Особливості відображення основних засобів в обліковій політиці підприємств 29
<i>Єрошкіна М.О.</i>	Класифікація та порядок визнання доходів підприємства 31
<i>Жепко К.О.</i>	Проблемні аспекти управління дебіторською заборгованістю на підприємствах в Україні: причини виникнення та шляхи вдосконалення 33
<i>Запорожець В.В.</i>	Облікова політика підприємства щодо виробничих запасів сільськогосподарського призначення 35
<i>Івко Є.Ю.</i>	Особливості обліку боргових цінних паперів 38
<i>Коваленко Є.Є.</i>	Роль бухгалтерів у підготовці інтегрованого звіту 40
<i>Коломієць А.В.</i>	Обліково-економічні підходи до трактування поняття "фінансові результати" 42
<i>Лисак Л.М.</i>	Інвентаризація основних засобів 44
<i>Литвинчук П.О.</i>	Проблеми та шляхи удосконалення обліку орендних операцій на вітчизняних підприємствах 46
<i>Лобанова П.М.</i>	Сутність резерву сумнівних боргів, особливості його створення та використання 49
<i>Льотка Я.І.</i>	Поняття та функції бухгалтерського обліку 51
<i>Макаренко А.В.</i>	Додатковий капітал: джерела формування та особливості обліку 53

швидкого розвитку бізнесу та зростання фінансових можливостей підприємства. Поточний стан та існуючі виклики стимулюють підприємства шукати оптимізаційні шляхи задля вирішення проблемних моментів та впроваджувати комплексні стратегії для запобігання їх виникнення в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. Дебіторська та кредиторська заборгованість підприємств за видами економічної діяльності з розподілом за кількістю найманих працівників за 2020-2022 роки. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/sze_20.htm
2. Губарик О. М., Геркіял Н. Р. Проблемні аспекти обліково-аналітичного забезпечення управління кредиторською заборгованістю в контексті фінансово-економічної безпеки підприємства. *Економіка та суспільство*. Вип. 54. 2023. С. 1 – 8. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2827/2749>
3. Дячков Д. В., Потапюк І. П., Капран І. В. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством *Економіка та суспільство*. Вип. 24. 2021. С. 1 – 6. URL: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/173/166>

УДК 657.37

Блаженко Є.О.,

*студентка ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Бондар Т.А. – к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

На сьогодні більшість підприємств ведуть облік і складають фінансову звітність за національними стандартами. Але оскільки Україна прагне стати членом Європейського Союзу та розвиває міжнародні зв'язки, то підприємствам краще переходити на складання звітності за міжнародними стандартами. Це дозволить зрозуміти фінансову звітність підприємства у будь-якій країні. Таким чином застосування міжнародних стандартів може покращити інвестиційну привабливість підприємства.

Інформація зі звіту про фінансові результати є корисною для багатьох суб'єктів, а саме: підприємства, держави, інвесторів, кредиторів тощо. Для підприємства, знаючи свої фінансові результати діяльності, важливим буде проаналізувати їх, щоб в подальшому уникнути збитків або покращити прибутки. Для держави позитивним буде отримання підприємством прибутку, оскільки таким чином буде зміцнення державного бюджету завдяки сплаті податку на прибуток підприємством. Таким способом буде здійснено перерозподіл прибутку, що є важливим у сучасних умовах ринкової економіки.

А для інвесторів та кредиторів основною інформацією є фінансовий стан та платоспроможність підприємства.

Інформація про фінансові результати розкривається підприємством у відповідному звіті. Звіт про фінансові результати (про сукупний дохід) складають усі підприємства, незалежно від їх категорій, організаційно-правової форми, виду діяльності. На сьогодні певні види підприємств можуть самостійно визначати за якими стандартами їм складати фінансову звітність. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» визначено, що підприємства, які становлять суспільний інтерес, повинні складати фінансову звітність за міжнародними стандартами [3, ч. 2 ст. 12-1].

Основним національним стандартом, що регулює процес формування фінансової звітності є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», а для малих підприємств та мікропідприємств передбачено НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність». Основний міжнародний стандарт – МСБО 1 «Подання фінансової звітності». Незважаючи на те, що національні стандарти були розроблені на основі міжнародних, все рівно вони мають відмінності. Тому для початку підприємство повинне визначитися за якими стандартами буде складати звітність. Основні невідповідності критеріїв національного стандарту від міжнародного наведені в табл. 1.

Таблиця 1 – Порівняння критеріїв складання звіту про фінансові результати за національними та міжнародними стандартами

№з/п	Критерії	НП(С)БО 1	МСБО 1
1	Форма звіту	Чітко регламентована типова форму звіту.	Надає рекомендації щодо складу та форми звіту.
2	Кількість звітів	Складається один звіт, який має чотири розділи.	Є можливість складати два звіти (один про прибутки та збитки, другий про інший сукупний дохід).
3	Склад звіту	Затверджений Міністерством фінансів України.	Надає рекомендації щодо мінімального складу статей звіту.
4	Конкретизація статей	Є можливість додавати статті, але з переліку, який затверджений стандартом.	Є можливість додавати статті, які необхідні.
5	Подання даних про сукупний дохід	У другому розділі звіту.	В окремому звіті або в одному звіті як окремий розділ.
6	Подання даних про витрати	У звіті подається інформація про функціональне призначення витрат та елементи витрат.	Може складатися за методом характеру витрат або за методом функції витрат (собівартості реалізації).

Джерело: складено автором за даними [1; 2]

Загалом можна зробити висновок, що міжнародні стандарти мають рекомендаційний характер та велику свободу у прийнятті рішень щодо того як саме формувати звіт про фінансові результати. А національні стандарти є обов'язковими та не мають альтернативних варіантів при складанні цього фінансового звіту.

Для того, щоб гармонізувати ці стандарти держава може здійснити такі заходи: максимально зближувати положення національних та міжнародних

стандартів, щодо зменшення їх відмінностей; на законодавчому рівні закріпити можливість ведення обліку паралельно як за національними, так і за міжнародними стандартами; надавати рекомендації щодо трансформації фінансової звітності з національних на міжнародні стандарти.

Отже, на сьогодні звіт про фінансові результати більшість підприємств складають за національними стандартами. Однак підприємства, які повинні формувати звітність за міжнародними стандартами згідно законодавства України, подають звітність за визначеними стандартами. НП(С)БО та МСБО мають певні відмінності, тому щоб їх зменшити держава може запроваджувати відповідні заходи. Коректне формування звіту про фінансові результати дозволить надати правильну інформацію користувачам фінансової звітності, які зможуть приймати відповідні управлінські рішення.

Список використаних джерел

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 03.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.

УДК 657

Бондар Д.А.,
*студентки ф-ту ОПМ, 4 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник — Сташенко Ю. В. — к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу*

КЛАСИФІКАЦІЯ, ОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ, ПОБУДОВА СИСТЕМИ ЇХ ОБЛІКУ

Основні засоби це актив підприємства. Даний актив є важливим, оскільки він відіграє основну роль в здійсненні виробництва, збуту та адміністративної роботи. Бухгалтерський облік ОЗ регулюється НП(С)БО 7 «Основні засоби». За вищевказаним стандартом, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій [3]. Згідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», активи – ресурси, що контролюються підприємством в наслідок минулих подій, використання яких, як очікується, у майбутньому призведе до отримання економічних вигід [1].

Класифікація основних засобів за групами:

1. Земельні ділянки (земельні ділянки отримані суб'єктом державного сектору, відповідно до законодавства);